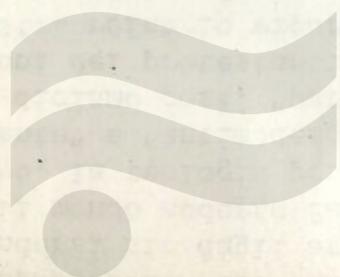

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

32. 1. 2. Zprávy; Benáček: Jak žijí a strádají katolíci v Bělorusku
 33. 2. 2. " Turek: Homilie sv. Otce /mše s kardinály/
 34. 3. 2. " Špidlík: Mons. Jean Rupp
 35. 4. 2. " Škarvada: Kněžské rozjímání: naše povolání
 36. 5. 2. Program pro mládež: Planoucí nebe
 37. 6. 2. Koláček: Angelus sv. Otce; Machytka: Dějiny křesťanství v Čechách
 38. 7. 2? Zprávy Pejskarova kniha: Poslední pocta
 39. 8. 2. " Koláček: Večery s evangeliem sv. Marka
 40. 9. 2. " Turek /př./: Myšlenka Kláry Lubichové
 41. 10. 2. " Turek /př./: Noví kardinálové; Kongres o sv. Augustinovi
 42. 11. 2. " Špidlík: Inkulturace
 43. 12. 2. " Pořad pro mládež: Turek /př./: List z katakomb /Taizé/
 44. 13. 2. Koláček: Angelus sv. Otce; Machytka: Dějiny křesťanství v Čechách
 45. 14. 2. Zprávy; Říha: Nikdy nebylo moře tak otevřené jako dnes
 46. 15. 2. " Koláček: Večery s evangeliem sv. Marka
 47. 16. 2. " Turek /př./: Postní poselství sv. Otce
 48. 17. 2. " " Myšlenka Kláry Lubichové; Dopis z Mexika
 49. 18. 2. " Špidlík: Hlad ve světě
 50. 19. 2. Koláček: Duchovní cvičení: úvod
 51. 20. 2. " " " I. biblická meditace
 52. 21. 2. " " " II. " "
 53. 22. 2. " " " III. " "
 54. 23. 2. " " " IV " "
 55. 24. 2. " " " V. " "
 56. 25. 2. " " " VI. " "
 57. 26. 2. " " " VII. " "
 58. 27. 2. Škarvada: Vzpomínka na Mons. Jaroslava Sychru
 59. 28. 2. Poselství sv. Otce Střední Americe; Program jeho cesty

ústav pro studium
totalitních režimů

1. říj. 1983

83 32/1

Vatikán: Jan Pavel II. jmenoval kněze Slavomíra Miklovše biskupem uniatské eparchie věřících východního obřadu v Križevcích v Jugoslávii. V této eparchii žije 48.640 věřících chorvatské, ukrajinské a makedonské národnosti. Nový biskup byl až dosud spirituálen v místním semináři a též diecézním ekonomem a kancléřem. Jeho předchůdcem byl mons. Bubalko, který řídil eparchii, v níž působí asi 60 kněží skoro 30 let.

Řím: Nakladatelství "Oxford University Press" vydalo nedávno "Světovou křesťanskou encyklopedii" /World Christian Encyclopedia/, která je výsledkem 12leté práce asi 1.500 odborníků z různých oborů a z celého světa. Vyplývá z ní např., že každý měsíc 990 milionů osob sleduje rozhlasové a televizní náboženské pořady. Křesťanské programy mají asi 292 miliony pravidelných posluchačů. Encyklopedie rovněž uvádí, že v r. 2.000 bude na celém světě 2 miliardy 200 milionů křesťanů, z toho asi 1 miliarda 169 milionů katolíků, 440 milionů protestantů a anglikánů a 153 miliony pravoslavných. Na počátku tohoto století bylo křesťanů jen 558 milionů. V encyklopedii dále čteme, že v různých zemích žije asi 70 milionů tzv. skrytých, tajných křesťanů, jimž je veřejné vyznávání víry zakázáno anebo jsou pro ni přímo pronásledováni. V SSSR je dosud asi ještě 97 milionů křesťanů navzdory více než 50leté ateistické propagandě. Tajně se obracejí na křesťanství tisíce mladých lidí, zejména studentů v Saudské Arabii. V africké Nigerii vyznává dnes křesťanství asi polovina obyvatelstva, třebaže počátkem století křesťanů bylo jen 1%. V jižní Koreji počet křesťanů roste ročně o 6,6%. Na počátku našeho století 2/3 všech křesťanů žily v Evropě, kdežto v r. 2000 podle encyklopedie 6 křesťanů z 10 bude neevropského původu. V Africe přibývá křesťanů každý den o 4.000. Pismo sv. bylo zatím přeloženo do 6.850 rozličných jazyků a dialektů.

Řím: Italská Charitas vyzvala všechny místní odbočky ke sbírkám na pomoc asi 2 milionům středo- a západoafrických dělníků, kteří byli naráz vypovězeni z Nigerie. Halylid Charitas ~~Societé národy~~ uvolnila již v jejich prospěch ohromných 50 milionů lire.

Řím: Papežská universita Propaganda Fide zahájí, snad jako první, ve druhém letošním semestru kurs nového kanonického práva. Kurs potrvá od 14. do 25. února s každodenními dvouhodinovými přednáškami, které budou pak spojeny a vydány ve zvláštním svazku.

Kenye: Ve východoafrických zemích a prakticky v celém tomto světadílu roste v poslední době počet kněžských a řeholních povolání. Spolu s ním vznikají i nové místní řeholní kongregace. Např. v Burundi bylo loni vyšvěceno 10 novokněží a velký seminář v Bužumbuže měl loni 43 alumnů.

Thajsko: Místní historik Manich Jumsai zjistil po pečlivém bádání v pařížských archivech Společnosti pro zahraniční misie, že první knihou vytisknou v jeho vlasti byl katolický katechismus, vydaný r. 1796. Výsledky jeho bádání potvrdil i páter Vernier, ředitel nakladatelství "Assumption" v Bangkoku.

Kanada: Misionáři z kongregace Oblátů Neposkvrněné Panny Marie budou mít po dvouletém očekávání nové řádové stanovy odhlasované řádovou kapitulou v r. 1980. První výtisky ve francouzštině a angličtině, vydané kongregační tiskárnou sv. Josefa v Richelieu u Quebecu, byly již rozeslány všem představeným.

Itálie: 17. února budou zahájeny oslavy 750. výročí založení řádu tzv. Servitů, tj. Služebníků Panny Marie, a to na Monte Senario u Florencie, kde prvních 7 občanů tohoto něsta založilo řád.

Libanon: Při bojích ve východní části Bejrutu přišel v neděli neštastnou náhodou o život 70 letý francouzský kněz, páter Clothaire Sémeux. Byl na balkoně právě ve chvíli, kdy při dělostřelecké palbě byla zasažena kaple jeho kláštera. Zesnulý žil v Syrii a Libanonu od r. 1939.

ústav pro studium
totalitních režimů

1 FEB. 1983

JAK ŽIJÍ A STRÁDAJÍ KATOLÍCI V BĚLORUŠSKU

1 "Katolická komunita v Bělorusku odmítá zemřít": tak nadepsal francouzský časopis "Informations catholiques internationales" /1982, č. 580/ zprávu o katolících-uniatech v sovětské běloruské republice. Zpráva pochází z roku 1979 a byla uveřejněna v Anglii v časopise, který informuje o náboženském životě v zemích s komunistickým režimem /Religion in Communist lands, Keston College, 1982 č. 2/. Přinášíme vám hlavní body tohoto přehledu.

2 Dnešní Bělorusko má asi 9 a půl milionu obyvatel, z nichž se hlásí přes dva miliony - zpráva udává počet 2,250.000 - ke katolické víře. Většina katolíků žije v západní části, která před válkou patřila k Polsku a po válce byla přivtělena k Sovětskému Svazu. Katolíci jsou však i ve východní části a to přes kruté pronásledování, kterému byli vystaveni v letech mezi dvěma světovými válkami, a které vyvrcholilo v roce 1939 zavřením všech kostelů a zatčením všech kněží. Na konci druhé světové války čítalo Bělorusko ve svých nových hranicích - tedy včetně bývalého polského území - 342 farností, v nichž působilo 380 kněží. V následujících letech počet kněží nezadržitelně klesal: roku 1979 jich zbývalo jen 49, téměř všichni staří, nemocní nebo zesláblí pobytom ve vězení a v pracovních táborech. Všichni jsou přetíženi prací. V Grodnu na příklad mají dva kněží na starosti jak duchovní správu ve městě, tak ve farnostech na okolním venkově. Podle zprávy čítá Grodno, město se 100.000 obyvateli, 60.000 katolíků.

1 Nedostatku kněží by se dalo odpomoci, kdyby existoval kněžský seminář; zřídit jej je však zakázáno. Jiná malá možnost by se nabídla, kdyby ti, kdo mají úmysl věnovat se kněžské službě, směli studovat v seminářích v Litvě: buď v Rize nebo v Kaunasu. Roku 1971 byla v tomto smyslu podána žádost na Radu náboženských záležitostí v Moskvě. Odpověď, v zásadě pozitivní, přišla až roku 1973, avšak sovětská tajná policie KGB odmítla dát povolení těm, kteří se o přijetí do semináře ucházeli. Až roku 1975 dostal jeden mladý muž - Antoni Chanko - povolení studovat teologii v semináři v Rize.

2 Zdá se, že od roku 1977 lze pozorovat jakési nepatrné zlepšení situace. Byl na příklad povolen vstup do semináře dalším dvěma uchazečům a zmíněný Antoni Chanko mohl být vysvěcen na kněze ve své rodné farnosti, za přítomnosti téměř všech běloruských kněží a tisíců věřících. A nadto mohli být vysvěceni na kněze dva bohoslovci, kteří se na kněžství připravovali tajně. Zdá se ovšem, že v tomto případě úřady udělaly ústupek jen proto, aby mo-

1 FEB. 1983

hly kněze v jejich činnosti shadněji kontrolovat.

1 Určité známky povolnosti se projevují i jinak. Když na příklad dříve duchovní správce farnosti zemřel, farnost byla zrušena. Nyní smí převzít duchovní správu osířelé farnosti sousední farář. Někteří věřící vidí však i v tomto tolerantnějším postoji nedobré postranní úmysly: "Kněží tak budou trpět přepracováním - říkají - a budou dříve umírat; to ~~přejí~~ bude samosebou úřadům vhod". Pro kněze je však i tento ústupek světélkem naděje. "Teď aspoň vím - říká jeden - že až zemřu, budu moci odevzdat svůj kalich druhému, svému nástupci". ~~Rakouský~~

2 Katolická církev v Bělorusku podléhá ovšem sovětskému zákonodárství o náboženských společenstvích. Podle zákona musí existovat v každé farnosti farní výbor složený z dvacetí laiků, ~~jehož~~ úkolem je starat se o udržování kostela, o potřeby a výdaje spojené s kultem a zastupovat věřící při styku s civilními úřady. Úřady mají pochopitelně zájem na tom, aby do farních výborů byli voleni lidé oddajní, a především, aby předseda byl člověk bez páteře. Přesto se však kněžím často podaří dát zvolit do těchto farních rad lidi, na něž se mohou spolehnout, a kteří pak hájí opravdu zájmy církve. Úřadům, které vykonávají dozor nad církvemi, tento vliv kněží ovšem není vítaný.

1 Stát konfiskoval všechny farní budovy a místnosti a po dlouhá léta zakazoval dokonce věřícím pronajímat kněžím byt. Kněží byli proto nuceni bydlet někdy ve velmi skrovnych poměrech. Úřady si však časem uvědomily, že čím více kněze ponižují, tím více věřící své pastýře respektují a milují, a proto zákaz odvolaly. Z právního hlediska je kněz - a s ním kostelník a varhaník - zaměstnancem farního výboru; ten kněze též platí. Finanční situace kněží není záviděníhodná. Plat je skrovny, avšak věřící je podporují často i jinak, tajně. Někdy jim platí i dovolenou.

2 Je běžným zjevem, že kněží na Bělorusí slouží denně více měsí svatých. Věřící přicházejí i zdaleka, aby mohli na příklad slavit svatbu, přivést děti k prvnímu svatému přijímání nebo dát sloužit měsí svatou za zemřelé. ~~Přesně~~ V adventu a v postní době jsou kněží často přetíženi vysilující službou ve zpovědnici; stává se nezřídka, že zpovídají dluho do noci. Obtíže působí také jazyková otázka. V západní části Běloruska mluví mladá generace čím dál tím méně polsky, liturgické knihy jsou v běloruské řeči nebo v ruské však neexistují.

1 V roce 1979 bylo v Bělorusku 112 katolických kostelů - třikrát méně než

1 FEB. 1983

roku 1944 - z nichž 88 mělo stálého faráře nebo kněze, který přichází slavit mše svatou. Četné farnosti byly svěřeny správě farního výboru, kněz však v kostele nesměl celebrovat, přestože byl otevřen a věřící jej mohli navštěvovat. V Grodnu na příklad jsou otevřeny tři kostely. Dva z nich mají faráře, třetí je svěřen už po dvacet let starosti farního výboru. A tomu se podařilo udržet kostel otevřený přes všechny pokusy úřadů o sekularizaci a uzavření. Kostely na Bělorusku nejsou samozřejmě vytápěny a zřídka mají elektrické osvětlení. Chybí i zesilovací zařízení, mikrofony, takže starší kněží mají často obtíž při kázání. Jakýkoliv pokus o modernizaci naráží téměř vždycky na nepřekonatelné administrativní překážky. Avšak věřící se nedají odradit ~~má~~ od účasti na liturgii ani těmito nedostatky.

Zpráva se zmiňuje též o řeholních řádech. Když západní - polská - část dnešního Běloruska přešla roku 1944 do sovětské správy, byly všechny řeholní řády zrušeny, kláštery konfiskovány, řeholníci a řeholnice zatčeni nebo vyzváni, aby odešli do Polska. Někteří však přece zůstali. Část řeholníků převzala duchovní správu ve farnostech, někteří působí jako kostelníci nebo varhaníci. Řeholnice, které v Bělorusku zůstaly, našly zaměstnání v nemocnicích nebo i ve školách. Roku 1972 opsaly některé řeholnice ručně 15.000 katechismů. Zajímavá a dojímavá zpráva: Dnes mají, zdá se, k disposici i psací stroje. Podle zprávy, která došla do Anglie, žijí ~~ř~~^z zbylé řeholnice v Bělorusku intensivním náboženským životem. Nemohou-li navštěvovat kostel, uchovávají Nejsvětější Svátost. Mají též povolení nosit eucharistii nemocným a starým.

To je hrst zpráv o životě - či měli bychom spíše říci o strádání - katolíků v Bělorusku. Je to opravdu církev, která nechce zemřít, která se nechce dát udusit státním ateismem. Mohli bychom opakovat i zde to, co před dvěma roky /1980/ napsal kardinál Słypij o situaci katolíků na Ukrajině: "Pro naše věřící je skutečnost, že naše církev po 35 letech pronásledování stále dosud žije, zázrak boží milosti, který nutí neustále k zamýšlení".

ústav pro studium
totalitních režimů

2 FEB. 1983

Vatikán: Ode dneška má katolická církev 138 kardinálů a sv. Otec 138 nejbližších poradců a spolupracovníků. Jsou to kardinálové 57 různých národností a ze všech světadilů. Nejstarším je Ital Pietro Parente, který 16. února dovrší 92 let věku, nejmladším Alfonso López Trujillo z Kolumbie, který slavil 8. listopadu 47. narozeniny. Osmnácti z nich je už přes 80 let, dvěma bude 80 letos v únoru /kard. Scherer z Brazílie a Schröffer z Německa/. K nim přistupuje i jeden kardinál, jehož jméno, věk a národnost dosud neznáme, totiž tzv. kard. "in pectore", jehož jméno sv. Otec při minulé konsistoři neuvedl. Dnešní konsistoř započala o půl 11 dopoledne tzv. tajným zasedáním, jehož se účastní jen papež a kardinálové. Po tradiční modlitbě k Duchu sv. Jan Pavel II. pronesl latinskou promluvu a potvrdil kard. Maximiliana de Fürstenberga v úřadě kamerlenga posv. kolegia. Nato přečetl seznam biskupů a arcibiskupů jmenovaných od poslední konsistoře z loňského 24. května. Je jich celkem 162, z toho 26 metropolitů a 82 sídelních biskupů. Na závěr sv. Otec ještě vyjádřil svůj souhlas s kanonickou volbou koptského synodu. Teprve pak byli do sálu vpuštěni arcibiskupové, biskupové a opati. Následovalo podávání žádostí o posv. pallia, buď osobně anebo prostřednictvím tzv. prokurátora. Celkem o ně požádalo 18 metropolitních církví a to Gorizia, Gradisca a Benevento v Itálii, Chicago a Cincinnati v USA, Ribeirao Preto, Aparecida, Porto Velho a Londrina v Brazílii, Cebu, Palo a Ozamis na Filipinách, Rosario a Tucumán v Argentině, Malabo v Rovníkové Guineji, Barquisimeto ve Venezuele, Mnichov a Freising v západním Německu, Gitega v Burundi a Sevilla ve Španělsku. Zasedání bylo pak přemístěno do velké audienční síně Pavla VI. kde sv. Otec předal novým kardinálům tzv. "barretty" a udělil jim čínské titulární kostely. To muto obřadu bylo přítomno přes 10.000 osob, které zcela zaplnily síň. Zúčastnily se jej i vládní delegace z vlastí nových kardinálů, jejich přátel a příbuzní a věřící z jejich diecézí. I zde sv. Otec pronesl projev jako odpověď na pozdrav jednoho z nových kardinálů, patriarchy?/ Koraiše z Libanonu. Zdůraznil, že církev těmito novými jmenováními rozevírá náruč celému světu a dokazuje tím i svou jednotu. V předešlém, výše uvedeném latin-ském proslovu se soustředil zejména na význam nastávajícího milostivého léta vykoupení a na nový kodex kanonického práva. Jan Pavel II. opakázal i na závažnou zodpovědnost, kterou s sebou přináší kardinálský úřad. Prohlásil výslovně: "Boží lid na vás opravdu hledí jako na spolehlivé opěrné

body. U vás věřící i samotní duchovní pastýři místních církví, roztroušených po celém světě, hledají světlo a pokyny, jak žít v pevnějším společenství s římským stolcem". K tomu ještě dodal: "V Kristovu jménu pokračujte pevně na své cestě a udržujte v sobě city neochvějného společenství s tím, jenž je zde na zemi jeho pokorným náměstkem. Váš příklad poslouží jako pobídka a vzpruha celé církvi, která se na tomto světě zároveň modlí a pracuje, aby se svět ve své plnosti přetvořil v Boží lid, Kristovo tělo a chrám Ducha sv., a aby v Kristu, který je hlavou všech, byla vzdána čest a sláva Stvořiteli a Otci vesmíru. Zvláštní pozdravy přítomným věřícím pronesl pak Jan Pavel II. francouzsky, anglicky, španělsky, německy, ~~německy~~, portugalsky, lotyšsky a polsky ke svým krajanům, kterým řekl mezi jiným: "Na přímluvu Jasnohorské Panny Marie módlím se spolu s vámi za církev v Polsku a za úřad kardinála primasa. Matko Jasnohorská, vezmi celý /můj/ národ pod svou ochranu! Nakonec ještě řekl i chorvatským věřícím několik slov v jejich mateřštině.

Dnes navečer o půl šesté začal sv. Otec ve svatopetrské bazilice slavit slavnou koncelebrovanou mši sv. s 18 nově jmenovanými kardinály, kteřím při ní odevzdal kardinálské prsteny. Obřad byl zahájen v atriu basiliky požehnáním a následujícím procesím se svícemi, jako symbol dnešního svátku tzv. hromniček, které se dnes svátí Žehnají. Při této mši sv., kterou jsme vysílali přímým přenosem, Jan Pavel II. pronesl homilií, kterou ~~zdeji pravidelně~~ nyní uslyšíte v plném znění:

Řím: Papežská misijní díla uvolnila obnos 100.000 dolarů jako mimořádnou pomoc africkým dělníkům vypovězeným ze západoafrické Nigerie. Leni věnovala tato díla na pomoc uprchlíkům a osobám postiženým přírodními pochrami celkem 558.000 dolarů.

Anglie: Arcibiskup z Liverpoutu mons. Worlock a anglikánský primas Dr. Runcie se v poslední době při různých příležitostech vyslovili pro /atomové/ odzbrojení a pro akce, které se je snaží dosáhnout. Liverpolský arcibiskup v kázání ke Světovému dni míru zdůraznil, že za peníze vydávané na výrobu nových atomových bomb, by se ve Třetím světě pomohlo mnoha hladovějícím lidem. Generální synod anglikánské církve bude na zasedání 10. února diskutovat o dokumentu nazvaném "Církev a /atomová/ bomba.

2 FEB. 1983

Homilie sv. Otce /mše s kardinály/

Dnes je svátek Uvedení Páně do chrámu. Uvedení Ježíše, "který se ve všem musil připodobnit svým bratřím. Právě proto je uváděn do chrámu 40. den po svém narození v Betlémě, jako všichni prvorozeni synové Izraele. Toto uvedení, jež je časově tak blízké narození, přináší s sebou současně v určitém smyslu i první ohlášení smrti, jak o tom píše autor listu k Židům. Právě tímto obřadem se Ježíš připodobnil svým bratřím. A připodobní se jim i smrtí, kterou podstoupí, "aby svou smrtí zbavil moci toho, který má vládu nad smrtí, tj. ďábla. Tedy uvedení do chrámu a ohlášení smrti, ale přitom i první ohlášení vítězství nad smrtí. Ano, na obzoru se již začíná rýsovat velikonoční tařemství. Kristus se již začíná starat o Abrahámovo potomstvo.

2. Přichází do jeruzalémského chrámu. Je dítě a Maria s Josefem ho těsně sou na rukou 40. den po narození. Zároveň však přichází do chrámu i ten, jehož předpověďl prorok Malachiáš, totiž jako Pán, očekávaný vším Božím lidem. Z přítomných ve chrámě, kromě Simeona a prorokyně Anny žádno nikdo nezazněl a nevydal o tom žádné svědectví. Přesto však, když tam vstoupil, měl zaznít žalm 23, jak ho dnes čteme při mši sv.: "Brány, zdvihnětě svá průčelí, vy brány starodávné zvyšte se k příchodu krále ve slávě. Kdo je ten král ve slávě? Sám Pán ozbrojených zástupů je tím králem ve slávě". Žalm měl zaznít, protože pro tuto chvíli byl napsán, právě pro tento jeho příchod a jeruzalémský chrám to měl vědět. Místo toho však chrám mlčí a žalm se neozývá. Jen Maria s Josefem podle Božího zákona obětuje pár hrdliček a holoubat. Je to očistná oběť. Je v ní i předzvěst "oběti ve spravedlnosti, kterou Boží lid jednoho dne začne obětovat Pánu právě za to, co vykonalo toto dítě, jež je dnes jen 40 dní staré. On se tedy ve všem musil připodobnit svým bratřím, aby se stal v jejich záležitostech u Boha velekněze milosrdný a věrný, když měl usmířovat hříchy lidu. Slavíme svátek Uvedení Páně do chrámu. Shrnuje v sobě vánoce a otevírají se v něm již i velikonoční obzory.

3. Zatímco jeruzalémský chrám mlčí a neozývá se žalm na pozdrav Pánu ozbrojených zástupů a králi ve slávě, žádám vás, bratři a sestry, abyste se soustředili hlavně na slova, jež pronesl při té příležitosti starý Simeon. Žádám zvláště Vás, ctihoní bratří, kteří jste dnes poprvé vstoupili do svatopetrské baziliky jako noví kardinálové svaté římské církve, žádám

2 FEB. 1983

83 33/2

zvláště Vás, abyste dnes, v den svého povýšení do kardinálské důstojnosti hleděli Simeonovýma očima na Ježíše v tajemtví jeho obětování v chrámu. Žádám Vás, jako on sám, abyste i vy vzali do rukou toto 4odenní dítě a abyste, tak jako on, s vírou, již překypují vaše srdce, jako jí překypovalo i srdce Simeonovo, řekli: "neboť moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil přede všemi národy: světlo k zjevení pro pohany a k slávě tvému izraelskému lidu!" Ano, mé oči vidí tvou spásu. Vidí spásu člověka i světa v Tobě, Ježíši Kriste, narozený v Betlémě, vykupiteli člověka a světa. Mé oči vidí spásu v Tobě. Tys veškerá naděje mého života, tak jakos byl nadějí izraelských pokolení. Pro Tebe jsem žil až do této chvíle a pro Tebe chci žít i nadále. Tys má víra, naděje a láska mého srdce, mých tužeb i přání a všechno co konám.

4. Prosím Vás, ctihoní a milovaní bratři kardinálové, abyste i vy, jako Simeon v jeruzalémském chrámu, opakovali tuto pravdu o Ježíši Kristu, která od onoho dne nikdy neprestala být pravdivou v dějinách lidstva. Prosím Vás, abyste dnes tuto pravdu vyznávali s obzvláštním pohnutím: "On je určen k pádu a k povstání mnohých v Izraeli, a jako znamení, kterému se bude odpovídat. Ano, taková je pravda o Ježíši Kristu, která nikdy neprestala platit: znamení, kterému se bude odpovídat. V tomto znamení jste byli římskou církví povoláni ke svému kardinálskému úřadu. Toto "znamení" se projevuje v tradici /naší/ apoštolské církve, spojené s krví mučedníků. Spolu s touto tradicí Vám bylo obzvláštním způsobem svěřeno a projevuje se do konce i v barvě vašeho šatu.

5. Tato slova, obsahující pronikavou pravdu o Ježíši Kristu jako znamení, jemuž se bude odpovídat, pronesl starý Simeon v jeruzalémském chrámu obrácen k Marii, jeho matce. A jí platilo i to, co pak dodal: "A tvou vlastní duši pronikne meč, aby vyšlo na jeho smýšlení mnoha srdcí". I vy, ctihoní a milovaní bratři, opakujte tuto pravdu o Kristu před Marií, jeho matkou. Svěřte jí i svou novou službu ve svaté římské církvi. A hlavně řekněte co nejupřímněji jí, Marii, která stála pod křížem; před tebou, Matko, nechť vycházejí vždy na světlo myšlenky mého srdce, aby Bůh byl ve všem veleben.

6. Sláva Bohu! Dnes, o svátku Uvedení Páně do chrámu, mešní liturgie vzdává Bohu slávu, která naplníjeruzalémský chrám, když do něho vstupuje Pán: "Brány, zdvihňte svá průčelí, vy brány starodávné, zyšte se

k příchodu krále ve slávě. Ano, přichází! Ale, kdo snece den jeho příchodu a kdo obстоjí, až se objeví? Je jako výheň toho, kdou zkouší kovy.

Ctihonář a milovaní bratři, přeji si ze srdce, aby vaším povoláním k nové službě v církvi, se rozšířila Boží sláva po celé zemi; aby chrám byl celý prostoupen přítomností toho, jenž je jejím věčným očekáváním, jež jím Pánem a ženichem. On, "světlo k zjevení pro pohany a k slávě tvému izraelskému lidu".

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Vatikán: Jan Pavel II. přijal dnes dopoledne v audiencích dva nově jménované kardinály spolu s poutníky, kteří s nimi přišli do Říma. Prvou audienci poskytl milánskému arcibiskupovi Martinimu a 800 věřících z jeho arcidiecéze. V promluvě sv. Otec dal najevo svou úctu k jejich pastýři a lásku k jejich rodnému městu. Upozornil, že církev je v lidských osudech a dějinách přítomna jako světlo, které osvěcuje národy a vede celé lidstvo ke spásce. Vzdálit se od církve znamená tedy vzdálit se od pravdy a ztratit cit pro opravdové hodnoty. Zmínil ~~se~~ o své nastávající návštěvě v Miláně, kterou vykoná v rámci italského národního eucharistického ^{círku}, a vyzval přítomné, aby se naň náležitě duchovně připravili.

V další audienci přijal ^{nového} kardinála a maronitského patriarchu Antonína Petra Koraiše, doprovázeného asi 200 libanonských poutníků. Jan Pavel II. v projevu zdůraznil, že tato událost má význam i z občanského hlediska, neboť audience se zúčastnily i oficiální delegace libanonské vlády a parlamentu. Vyjádřil též svou lásku k maronitské církvi a požádal poutníky, aby tlumočili jeho pozdrav i všem katolíkům, křesťanům a občanům své vlasti, s přáním, aby překonali dosavadní vnitřní obtíže a všichni se spojenými silami věnovali znovuvýstavně země.

Vatikán: Jan Pavel II. jmenoval nového kard. Josefa Casoriu prefektem posv. kongregace pro svátosti a bohoslužbu, kdežto kard. Sabattaniho, který byl včera rovněž jmenován ^{kardinálem}, prefektem nejvyššího soudu apoštolské signatury.

Vatikán: Kard. Opilio Rossi předal dnes 18 metropolitním arcibiskupům posvátna pallia, která jsou symbolem jejich jednoty a společenství s nástupcem sv. Petra. Obřad se konal během koncelebrované mše sv. v Matyldině kapli. 4 metropolité je obdrželi osobně: nový kard. a chicagský arcibiskup Barnardin, arcibiskup ze Cincinnati v USA mons. Pilarczyk, arcibiskup z Gorizia mons. Bommarco a arcibiskup z Beneventa, mons. Minchiatti. Pro ostatní obdrželi pallia jejich prokurátoři.

Vatikán: Sv. Otec ^{pro velké} vydal výzvu se žádostí, aby se co nejrychleji a spravedlivě vyřešilo těžké postavení afrických dělníků vypovězených z Nigérie a dal pokyny katolickým charitativním organizacím, aby jim co nejúčinněji pomáhaly.

Vatikán: Dne ve čtvrttek ráno zemřel na srdeční záchvat ve věku 77 let kard. Antonín Samoré, knihovník a archivář svaté římské církve, který též byl pověřen prostředkováním v územním sporu mezi Argentinou a Chile.

Vatikán: Dnes dopoledne Jan Pavel II. slavnostně přemítl nový kodex kanonického práva členům kardinálského ~~ministr~~^{kolegia} a diplomatického sboru, jakž i profesorům a studentům papežských universit. V projevu zdůraznil zejména nejhlubší zásady a pohnutky církevního zákonodárství, jež odpovídá její vnitřní duchovní i vnější strukturální stránce. Z rozličnosti jejích členů a služby, které konají, vyplývá i různost práv a povinností jednotlivých osob. Kanonické právo nelze podle jeho slov chápat jako nějakou nadstavbu, která je už nyní překonána, nýbrž jako důležitý pomocný prostředek v otázkách týkajících se spravedlnosti. V duchu směrnic minulého koncilu, bylo i církevní zákonodárství přizpůsobeno současné situaci, stále však bude vycházet z hlavního přikázání lásky. Před sv. Otcem stručně seznámil přítomné s duchem a obsahem nového kodexu tazimní předseda Komise pro jeho revizi, arcibiskup Castillo Lára, který též poděkoval všem, kteří při této revizi spolupracovali a vyzdvihl rovněž, co přináší nový kodex nového v církevní a pastorační oblasti. Krátký projev pronesl i státní sekretář kard. Casaroli.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

3 FEB. 1983

39/3

Mons. Jean Rupp   P. Tomáš Špidlík

Č.: Dostali jsme do vatikánského rádia nedávno zprávu, že zemřel francouzský biskup, žijící v Římě, Mons. Jean Rupp. Také jsme se doslechli, že měl nějaké vztahy k českému národu. Vy, jste ho znal, mohl byste nám o něm něčeho povědět?

Š.: Data ~~úmrtia~~ nemám po ruce, ale možná nejsou ani tak důležitá. To poslední ověm známe. Před několika dny, to je 28. ledna jsem měl exhortu v Russiku a tam jsem našel ve vývěsce oznámení: Dnes v 5 hodin ráno zemřel v nemocnici ve věku 77 let mons. Jean Rupp, panichida za něj se bude zpívat večer v ~~úmrtiu~~ 7,30.

Č.: Měl tedy něco společného s Russikem?

Š.: Ne přímo, ale začněme od počátku. Po válce byl pomocným biskupem v Paříži a jemu svěřili starost o pastoraci cizinců. Zjistil, že je mezi nimi mnoho Slovanů a začal se oně zajímat více, než se od něho očekávalo. Když Naučil se rozumět ~~úmrtiu~~ různým slovanským řečem. V Paříži měl také styky s českou duchovní správou.

Pak se stal biskupem v nezávislém knížectví Monaco a o církevní zinco, žijící ve Francii se stále staral.

Č.: A jak se dostal nakonec do Říma?

Š.: Ne přímo. Z monaca putoval do Bagdadu jako papežský nuncius. Z Bagdadu přešel do Ženevy jako pozorovatel sv. Stolce ~~úmrtiu~~ u mezinárodních organizací, které tam mají sídlo. V 75 letech chodí konečně i biskupové do pensy, proto skončil před dvěma léty jako kanovník u Panny Mari Větší, Santa Maria Maggiore.

Č.: Kde a jak vy jste se s ním seznámil?

Š.: Naprostě nečekaně. Vím, že jsem zvedl hodně podivením obočí, když mně přišla jednou z Iráku diplomatická zásilka. Naprostě jsem si nedovedl představit, co by to mohlo být. Byl to však dlouhý dopis Mons. Ruppa, který tak tehdy byl nunciem. Z toho dopisu jsem se dozvěděl, že čte časopis vycházející v Římě česky, že tedy česky rozumí. Byl tam v posledním čísle můj článek o

sv. Janu Nepomuckém a jemu se líbil. Dodal: "Vždyť jsem i když já žen a jako svého patrona uctívám právě sv. Jana Nepomuckého. Když dovolíte, přeložil jsme váš článek do franctiny." Posílal mi ten překlad ke zkontořování. Z toho jsem viděl, že čeština rozumí dobré. Jenom při titulu symfonie "Z českých luhů a hájů" trochu k němu jezykově klopýtnul. Ale to se dá dobré pochopit.

Č.: Zabýval se tedy nějak českou kulturou?

Š.: Nevím přesně, do jaké míry. Publikoval francouzsky životopisy našich českých svatých. Měl v římském bytu velký obraz sv. Cyrila a Metoděje. Ale pro něho Slované tvorili jakýsi nerozdělený duchovní celek. Věřil, že bude jejich přínos pro církev ještě jednou velký. Proto se nakonec k němu začetl do ruských duchovních autorů. Bydlil nějakou dobu v Rusku a dokud muž zdraví dovolovalo, navštěvoval často knihovnu papežského Východního ústavu.

Č.: Něco o tom napsal?

Š.: Všechno menšího. Ale nejcennější jeho tlustý svazek Message Ecclésial de Soloviev. Présage et illustration de Vatican II -

Poselství církevní nauky Solověovy. Předzvěsta ilustrace k II. vatikánskému sněmu. Vyšlo v Paříži 1975. Je to na první pohled knížka trochu zvláštní. Mohou ji tím stylem psát jen starí lidé. Je tu řada osobních vzpomínek na cesty po Rusku, na návštěvu kostelů, bohoslužeb, na styky s pravoslavnými duchovními a věřícími a přitom je plna erudice. Mons. Rupp se začetl do Soloveva velmi dobré. Zachytíl jeho podstatné myšlenky. I když tedy není spis strikně vědeckého rázu, mohou ho užívat s velkým prospěchem i odborníci, protože posbíral nejzajímavější myšlenky s udáním textů a seslavil je podle témat.

Č.: Ale co má společného Valdimir Solověv s druhým vatikánským sněmem?

Š.: Tato souvislost ovšem může být jenom vnitřní.

Mons. Rupp byl druhému vatikánskému sněmu přítomen. Právě proto ho

3 FEB. 1983

34/s-

tolik udivovalo, že Otcové koncilu tak pracně dospívali k jistým závěrům, které už před stolety slovanský filosof-teolog tak jasně vyjádřil a tak sugestivně ve svých spisech podal.

Koncily ukazují směr církve do budoucna. Mons. Rupp ovi se zdálo, že tu ukazuje celému lidstvu něco, co už mají Slované od staletí v krvi. Proto věřil v jejich budoucí poslání v církvi.

Č. Dalo by se o tom něco konkrétnějšího povědět?

Š. Připravil jsem se na tento interview tím, že jsem si vypsál z Ruppovy knihy několik poznámek. Nemohu udělatu nic jiného, než že přečtu těch několik zlomků.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

3 FEB. 1983

3/6

Svůj názor o Slovarech vyjádřil Mons. Rupp v knížce "Lumières à l'Est, Světlo na Východě. Tam piše: Většinu národů na Východě /Evropy/ tvoří Slované. To je samozřejmé, když jde o Sovětský svaz. Ale i něm něj mají na Východě Slovenské většiny. Krajiny okolo Danube mají nějakých 130 milionů obyvatel, z toho je 75 milionů Slovanů... Zajímat se o Maďary Východ tedy znamená přijít do styku se Slovary, poročit se do ženky do té velké masy. Je to svět, který neobyčejně doplňuje Západ.

Jejich prvním znakem je lidskost. Nemyslím tím jenom přirozenou dobrotu, která je jim charakteristická, ale především myslí pro relativnost, posíjejícenosť, pro meočskávání, vlastnosti, které se staly cizími technické civilizaci Západu. ... Slované zůstali ještě blíže k přírodě. Jejich láska je vrozená, když láska je jim dýcháním života... Slovan má srdečko. Když pronáší slova jako přátelství, bratrství, myslí je docesně... Polák je rezervovaný, aristokratický, Čech z Čech /na rozdíl od Moravy/ si je vědom své hodnoty a často hraje na důležitěho, ale ve styku s ním se brzo probudí k přehrada učení, které rozbívá nikdy tlustá. Rusové mají pocit své velikosti... ale brzo se dávají proklonit led a objeví se bohatství jejich charakteru... Ukrajinci a Bělorusové mají bohatou mimořadnost a dovedou projevit mnoho svého lidového a kulturního tradičního. Slováci jsou už trochu jižního charakteru, styl s Madou, jiná důležitost různé. Na Moravě patří důležitost a dvořilost...

Za významnějším T. to všecky poznámky jsou jenom osobními vzpomínkami na cesty a na jeho osobnímu stylu se Slovary. Jmou jenom jehožmi úvahy k tomu, co Mons. Rupovi nejvíce leželo na srdeci. Je to přesvědčení, že má křesťanská víra na Východě neobvyčejně hluboké kořeny, které se v těchto napříznivých podmírkách jen utvrdily. I když myslí, že tento vítr směřuje k větštině, první příznivé zároky slunce mohou být rozkrutit. Mons. Rupp končí svou úvahu slovy: "Ten Duh jenž vane, nejhorší pro nás je bratr slovary, ale jsem o tom přesvědčen, že i pro nás."

Vatikán: Dnes v pátek dopoledne Jan Pavel II. přijal ve společné audienci biskupy z portugalské církevní provincie Braga, kteří konají v těchto dnech v Římě kanonickou návštěvu "ad limina". V příležitostné promluvě sv. Otec vzpomněl svou návštěvu v jejich vlasti a zdůraznil, že biskupská konference je místem setkání a dialogu, kde mohou společně hodnotit a připravovat svou pastorační práci. Předtím přijal všechny tyto biskupy v oddělených audiencích.

Následující audienci Jan Pavel II. poskytl poutníkům různých národností, kteří přišli do Říma doprovodit nově jmenované kardinály, a to nejprve věřící z Thajska, nato poutníky z Kolumbie, po nich z Angoly, nato skupinu belgických věřících. Kromě toho již včera odpoledne a večer přijal záhradského arcibiskupa kard. Kuchariče s asi 300 jugoslávských poutníků, dále nové francouzské kardinály Lustigera a De Lubaca s přibližně sto poutníky a konečně chicagského arcibiskupa kard. Bernardina, kterého rovněž doprovázelo asi 100 poutníků ze Spojených států. Ke všem skupinám sv. Otec pronesl krátké promluvy.

Pohřeb zesnulého kard. Antonína Samoré se bude konat zítra v sobotu v poledne ve Svatopetrské basilice. Zádušní mši sv. bude koncem slavnosti Jan Pavel II. se všemi v Římě přítomnými kardinály. Rakev bude pak převezena do Vetrally u Viterba a tam uložena v kapli kláštera Karmelitek, kde už je pochován kard. Tardini.

Řím: V hotelu Ergife se bude konat ve dnech 7.-10. února setkání asi 70 biskupů z celého světa a spolu s nimi asi 1.500 farářů, kteří pracují s tzv. hnutím neokatechumenů.

Itálie: Italská Charitas uposlechla věřejší výzvy sv. Otce a zahájila již pomocné akce pro dělníky a jejich rodiny vypovězené ze západoafrické Nigerie. Poskytla např. dopravní prostředky pro jejich evakuaci, připravuje pro ně 5.000 obědů denně a pečeje o 200.000 dětí v republice Togo. Kromě toho rozděluje i léky ve sběrných táborech.

Nový Zéland: Počet katolíků na tomto ostrově se za posledních 5 let zmenšil o 4,5%. Úbytek věřících zaznamenali též anglikáni, presbyteriáni 14% a metodisté. Naproti tomu však u katolíků vzrostla o 124% účast věřících na bohoslužbách a pobožnostech.

Itálie: President Sandro Pertini přijal ve svém sídle na Quirinálu delegaci jáhnů a vychovatelů z milánského arcibiskupského semináře.

totalitních režimů

Hon Škarvada: Naše povolání

Dnes bude asi nejužitečnější zamyslit se nad tématem, kterým jsem se obíral při svých nedávných soukromých exerciciích. Nad našim povoláním, nad naším vztahem k Pánu Ježíši a nad naší věrností. Zásadní a rozhodující je tu jistě slovo Páně: "Ne vy jste si vyvolili mne, nýbrž já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek, a váš užitek aby byl trvalý." (Jn 15,16)

Jak k tomu vyvolení došlo, či lépe, jak jsme je objevili, o tom by každý z nás mohl napsat román plný krásných vzpomínek, a u většiny by to byl asi román velmi napínavý. Pro mnohé z nás se přece dveře semináře zdály zavřeny - já to zažil za nacistické okupace - a o své povolání jsme musili vytrvale bojovat. Pak se to však přece jen podařilo a přišel den, kdy jsme leželi na tváři před oltářem a se zatajeným dechem poslouchali, jak se celá církev na zemi i na nebi modlí za to, aby nás Boží Duch sílil, abychom nezklamali. Potom nám vložil biskup ruce na hlavu a stvrtil naše povolání navěky. Něco podobného se stalo u řeholníků a řeholnic se strany jejich představených. Od té chvíle jsme to už nebyli ještě my, kdo svědčil o tom, že nás Pán volá, od té chvíle to byl hlas církve, která nás přijímala, hlas církve, která naše povolání potvrdila.

Z toho vzešla jakási smlouva, ne nepodobná těm, o kterých mluví Písmo svaté, těm, které uzavíral Hospodin s Izraelem, a té, kterou nakonec jako smlouvu novou a věčnou stvrtil na kříži vtělený Syn Boží svou krví. "Toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás a za všechny na odpusťení hříchů. Toto je smlouva nová a věčná."

Já jsem tvůj Bůh a ty jsi můj lid, říkal vyvolenému národu Hospodin ve Starém zákoně. Já jsem nyní tvůj a tyod nynějška patříš zcela mně, řekl Kristus Pán nám v den našeho vysvěcení či ve chvíli řeholních slibů. Ty jsi můj a já jsem tvůj. Jednou provždy, úplně, bez výhrady, navěky. Zní to zamilovaně, a bylo by zlé, kdyby v tom zamilovanost nebyla. Protože zde jde skutečně o lásku, a láska používá právě jen ~~toto~~ kategorie: ~~toto~~ lásky: všecko, úplně, navždy, zcela, bez výhrady. V tom není žádná sentimentalita, to prožil i muž tak - řekl bych - chlapský jako byl svatý Pavel: "Bůh už od narození si mě vybral a svou milostí povolal. ... Tento život v těle žije ve víře v Božího Syna, protože on ke mně pojal lásku a za mne se obětoval." (Gal 1,15: 2,20) Úplně a zcela. Anebo, jak to říká svatý Jan: "Protože miloval svoje, kteří byli ve světě, projevil jim lásku až do krajinosti." (Jn 13,1) In finem dilexit. Bez mezí.

4 FEB. 1983

35/3

Tak jako se nám dal Kristus Pán až do krajnosti, bez mezi, tak musí i naše zasvěcení, je-li oprádové a autentické, jít až ke kořenům naší bytosti, tak musí být i ono úplné a totální. *To se projevilo vzdálostí*

Nevím, snad by to bylo třeba hlouběji theologicky propracovat, já jsem však přesvědčený o tom, že něco takového by nebylo možné, kdyby nebylo došlo k vtělení Božího Slova. Jistě, lze poukázat na Abraháma, Mojžíše a starozákonné proroky, kteří byli také cele oddáni Bohu, ale je tu přece jen určitý rozdíl. Zde totiž nemluvíme jen o jejich víře a lásce. V těch i dnes nás může mnoho laiků a věřících žijících ve světě předstihnout. Zde mluvím o tom kroku, který se musí zdát lidem, kteří tento dar nedostali, prostě šílenstvím, o tom, že ~~se~~^{jsme} nekdo vzdálí všeho, i vlastní rodiny a že ~~jsme~~^{si} ano, kam ~~vlastně~~ ~~je~~? ~~že~~ za Ježíšem. Myslím, že je to jediná možná odpověď. My jsme se neupsali žádné ideologii, my nesledujeme žádný abstraktní ideál, nám se pouze přihodilo, že jsme jednoho krásného dne nějak osobně poznali jeho, Pána Ježíše. že jsme ho objevili v liturgii, že jsme ho našli v eucharistii, že jsme přišli na to, že s ním můžeme rozmloouvat, že om, vzkříšený a živý, má o nás~~že má o mne~~ zájem. A pak už to šlo všecko nějak samo sebou. Tak tomu bylo i u apoštolů — stačí si přečíst první kapitolu evangelia sv. Jana: "Šli tedy, viděli, kde bydlí, a ten den zůstali u něho: bylo kolem čtyř hodin odpoledne." (Jan 1,38) tak tomu bylo u sv. Pavla na cestě do Damašku, tak tomu bylo u všech dobrých kněží a řeholníků po celou dobu trvání církve. On to byl, Pán Ježíš, on sám, protože jiná cesta k Otci neexistuje. "Já jsem cesta, pravda a život, nikdo nedojde k Otci leč skrze mne." (Jn 14,6)

Ode té chvíle jsme jeho

Co z toho konkrétně plyně? pro nás? Především to, že střed, nejcitlivější místo našeho duchovního života, je tento náš osobní vztah k Pánu Ježísi. Tím vše začalo, na tom vše stojí, tím vše roste, bez toho se vše hroutí. "Nebot' nikdo nemůže položit základ jiný nežli ten, který je už položen - a ten základ je Ježíš Kristus." (I Kor 3,11) To tedy znamená, že se můžeme vzdát všeho na světě, že si můžeme nechat vzít cokoliv ostatního, ale tuhle základní lásku a věrnost že si musíme střežit se žárlivostí přímo vášní. To znamená, že za žádnou cenu nesmíme nic slevovat ~~dni~~ z času, který jsme jí zasvětili, tedy konkrétně z času určenému liturgii a osobní modlitbě. "Petře, máš mě rád? - Máš mě stále rád? - Máš mě čím dál tím víc rád? Tato otázka by měla zaznívat v našem srdci každý den při mši svaté a při večerním zpytování svědomí. Na tomto osobním vztahu k Pánu Ježíšovi totiž závisí všecko, opravdu všecko.

Druhý důsledek té smlouvy je osobní důvěra.

4 FEB. 1983

35/4

Pán Ježíš nám slíbil, že nás povede tou cestou, kterou šel on sám, cestou svou, cestou kříže. Bylo by tedy krajně podezřelé, kdyby se náš život ubíral jinudy.

Proto se nemáme co divit, doléhá-li na nás kříž, ~~proto je jen žádanka, že je jen všechno v pořádku, OK~~. Důležité ovšem je, abychom si uvědomovali, že on je stále s námi, on, Pán Ježíš. že nás nenechává, že nás nechce nechat, že nás nemůže nechat na holičkách. že se tedy proto v jádru nemáme nikdy čeho bát. Samozřejmě i na nás může přijít úkost Getseman. ~~ale ne panicky strach, (ne strach, z kterého se ztratí) ze ztratit hlavu.~~ Pán Ježíš je totiž skutečně s námi. On, který nás povolal, nás nikdy neopustí. Proto bychom se měli často zpytovat nejen o tom, jak roste naše víra a láска, nýbrž také o tom, jak žijeme křesťanskou naději. Mezi přáteli je přece nedůvěra něčím ošklivým, něčím, co uráží a zraňuje. Dáváme si pozor, abychom Pána Ježíše nezraňovali svou malomyslností a nedůvěrou? "Malověrný, proč jsi zapochyboval?" (Mt 14,31)

Jeden rektor semináře říkal bohoslovci, že povolání ke kněžství je vělké dobrodružství, Měl velkou pravdu. Je to dobrodružství, a jaké! Když jsme začali, nikdo z nás nedovedl předvídat, kudy nás povede. Není to opravdu život pro pecivály ani pro ty, kdo chtějí mít vždy všechno předem narýsované, s dobrou pojistkou v kapse. My žádnou pojistku nemáme, ale máme něco víc. Máme jistotu, že nás má rád. že nás má rád on, Pán Ježíš, který si nás vyvolil. Máme ~~také~~ ^{tu} jistotu, z které žil i svatý Pavel, ~~jak dokazuje to, že ve svých~~ ^{že} ~~listech dvakrát opakuje:~~ "Pojal ke mně lásku a za mne se obětoval." (Gal 2,20) ~~zamítlal s mě, a uhlík~~
~~k ze mne uadal.~~

ústav pro studium
totalitních režimů

5 FEB. 1983

36//

P L A N O U C I N E B R

Představte si, docela obyčejný den. Den, kdy se vůbec nic neděje. Den, který je nebez zvláštní touhy očekávání a který bez zvláštní lítosti necháme zase odepít. Den, který plynne jako dobré natažené hodinky. Ráno musí slunce vyjít, večer musí zase zapadnout. Ráno musíme jít do práce a večer musíme zase ulehcnout ke spánku.

A právě v takový - až k ukousání nudný den, od kterého si nic mimořádného neslibujeme, se odehrává nás příběh.

+ + +

V malém vesnickém kostelíku právě skončila mše. Pár lidí stojí ještě před kostelem, přichází k nim farář a ptá se, kdo by byl ochoten mu s něčím pomoci. Rozpačité ticho - pojedy na hodinky. Pak říká Frank: "Tak já teda půjdou." Rozpaky ostatních . . . a ještě jeden farář: "Pokus . . . , marný. Rosi se znova dívá na hodinky. Je čtvrt na devět.

+ + +

Je sedmnáct minut po osmě. V přepychové jídelně sedí hubený, dobré oděný muž se svou rodinou u bohatě prostřeného stolu. Jeho sedmnáctiletý syn právě lítí, jak ho zejala síluze o problémech míru v jeho třídě na katolickém gymnáziu. Tu mu otec klidně, ale tvrdě odpovídá: "Jestli budeš sympatizovat s těmi pacifisty, tak počítej s tím, že si své studium budeš finančovat sám. Myslil jsem snad, že bych se s nějakými zásadami z horšího kázání mohl proslavit v tvrdé konkurenci. Na takových myšlenkách se ještě žádný podnik nezbudoval, ani si za ně nikdo nekoupil řeka mercedes, mili milý." Jeho řeč přerušil příjemný hlas stolních hodin. Dva údery - je půl deváté.

+ + +

"Milý mladý příteli, něco vám řeknu. Na mých hodinách je přesně půl deváté. Máte ještě pět minut času. Jestli nezměňte svoje stanovisko, pak je naše trpělivost u konce. Následky si můžete přičíst sám."

V kanceláři je ticho. Všichni klidí na mladíka. Vedoucí nervózně pozoruje své náramkové hodinky.

Devatenáctiletý mladý muž myslí na jedinou větu: "Je třeba víc poslouchat Boha, než lidi" a mlčí. Nebrání se, nestěžuje si. "Páne Ježíši Kriste." Čas uplynul, rozkouknutí padlo: "Můžete jít? Ještě o nás uslyšíte."

+ + +

5 FEB. 1983

36/2

8

"Na, Jano, jak je to s vámi? Pojedete se mnou dnes večer? Musíte se rozhodnout, abych ještě mohl objednat pokoj v motelu."

Jana přemýšlí: Dlouho jsem řéfa odmítala. Je přece ženatý. Co odeňne chce? Ať mě nechá na rokoji. A ještě přes noc v motelu! Ale . . . ale . . . , ty ostatní puknou závistí. Na výletě se šéfem. . . A pak, co vlastně má člověk ze života? Je to jednotvárná nuda . . . Ale, co tomu řekre maminka?

Pak nahlas říká: "Dobře - jedu! Kdy vyrazíme?"

+ + +

Ručička hodin v rozhlasovém studiu ukazuje za dvě minuty devět. Hlasatel má svůj text v ruce. Přednášející ještě jednou listuje ve svém rukopise na téma: "Základní otázka filozofie". Za chvíli se začne vysílat:

"Skutečnost je svou přirozeností hmotná. Ve vesmíru není místo pro Boha. Odpovědi na dotazy posluchačů na základě vědeckého světového názoru . . . "

+ + +

Velké digitální hodiny ukazují čas s přesnosti na setinu vteřiny. Je přesně 09:00.00 hodin. Na velínu atomové elektrárny rokouje krizový štáb. Měřící přístroje výkazují jisté výchylky. Vedoucí inženýr se dívá na své spolupracovníky. Je chyba v elektronickém kontrolním systému, nebo opravdu hrozí havárie? Moc času na úvahy nezbývá. Krátká porada a je jasno "Odstartovat! Bezpečnost přede vším! S jadernou energií nejsou žerty.

+ + +

Ručička hodin na červené rádiové věži v Berlíně skočila na devátou. Staré niklové hodinky otce Františka na kterémsi jihomořském ostrově ukazují rovněž devět - ale večer. "To bude zase dlouhá noc," uvažuje. Zase ho zachvátila horečka. Neklidně se převaluje na svém ubohém lůžku. V rozpálených rukách drží růženec. Modlí se za své malomocné. Jeho život patří jím, ale jak těžko snáší zdejší podnebí. "Vezmi mě k sobě, pane", modlí se ve svých horečnatých myšlenkách, "vezmi mě k sobě."

+ + +

Tovární siréna metalurgického kombinátu ve Sverdlovsku právě odhukala 12 hodin. Polední přestávka. Boris si utírá pot s čela: "Zatracený horko u té pece!" A cestou do kantýny si říká: "Kdyby aspoň te sluníčko dneska tak nepálilo. Docela malej větrík by stačil. Ale aťsi je horko, plán stejně plněme."

+ + +

Ve stejnou dobu hodiny v San Francisku ukažují také na dvacet, ale v noci. V zábavních čtvrtích panuje čílý ruch. Chromné reproduktory vrhají své diskorytmy na parkety, kde to vře jako v nějaké sopce.

Pronikavé záblesky barevných světel prořezávají hřimo-tící pološero. Najednou strkání a tlačenice. Přichází hosté večera - prominentní skupina z Anglie. Vítá je bouřlivý jásot. Obdivovatelé vyskakují, pískají, mláti dostolů. Něco takového si nemohou nechat ujít. A vozy, kterými hvězdy přijely, musí hlídat policie. Sběratelé suvenýrů rádi. "Relikvie novověkých svatých" mají vysoký kurs. Kult bůžků kvete naplno.

+ + +

Nad New Yorkem se v téže době rozbřeskuje nejprvnější, sotva viditelný nádech svítání. Je krátce po třetí hodině. Ve všech částech města pracují horlivě čističi. Noční pracovníci zbavují špiny autobusy, nádraží, kavárny, divadla a znova promazávají všechny klouby tohoto chromného soustrojí, aby se vše ráno mohlo znova rozběhnout.

Na matně osvětleném chirurgickém oddělení jedné velké nemocnice bdí rádová sestra Tereza. To byla zase noc! Nejdřív přivezli elegantní páru. Lehce rozjařeni ovládli noční podnik a dostali se přímo pod kola nákladního auta. Na těžce zraněné se s vozem navíc vysypalo ještě nehašené vápno. Oba jsou slepí. Evl to hrozný úkol hovořit k těm dvěma o Bohu, před kterého možná za několik hodin předstoupí. Pak přivezli obět výbuchu plynu. A teď zase stojí u výtahu vozík. Přivezli mladou ženu s těžkým krvácením. Nechtěla mít dítě, tak jí někdo poradil, jak je dát pryč.

Sestra Tereza stiskla pevněji růženec ve své ruce.

+ + +

V tom okamžiku se stalo něco, co bylo vidět současně na celém světě. Nebe zaplavila záře takové síly, jakou ještě nikdo nikdy neviděl. Meteorologové a astrofyzikové byli bezradní. Rozhodli se však oznamit, že je to způsobeno nedávným výskytem větších slunečních skvrn. Sedlaci na poli se domnívali, že přichází bouřka. Ženy ve velkoměstech zasé myšely, že je to nová reklama znárého pracího prostředku. Zprvu září vnímali jen ti, kdo byli venku. Pak ale vždy byla tak pronikavá, že její paprsky procházely trálinami chatří skřítek ze zlvtků plechu a dřeva v kalkatském slumu, stejně jako hedvábnými závěsy luxusního hotelu v Michiganu, i metrovými betonovými stěnami vojenských velitelství. Letecké sily všech států byly uvedeny do nejvyššího stupně pobělohorskosti, protože se všude počítá s útokem za použití nových atomových zbraní. Telefony rozhlasových a televizních stanic jsou beznadějně zablokovány tisící dotazujícími se posluchači: "Co se vlastně děje?"

5 FEB. 1983

36/4

10

Výpadovky velkoměst ucpávají nekonečné kolony aut. Prchající jsou však zklamáni. Když se dostanou do otevřené krajiny, je tam nebe zalito stejnou září. Dělnopisy všech význačných zpravodajských agentur pracují naplno a rzo je jasné, že planoucí nebe září nad celým světem.

Zatím co nervozní a rozrušení ministři všech vlád se scházejí k rozhovorům, které stejně nemají žádný smysl, zatímco masy lidí na ulicích jsou téměř na pokraji paniky, mění se náhle nebe do nevidané nádhery. Ze zářících barev, jejichž lesk téměř oslepuje oči, se vynořuje ohromná tvář Kristova.

V tom okamžíku utichnou válce motorů, rychlíky zůstávají stát na tratích, letadla nouzově přistávají. V továrnách ještě několik okamžíků dobíhají naprázdno stroje a pak také znehybni. Ve vedení vysokého napětí není žádný proud. Tma nastala v divadlech, kinech, sportovních halách i na schůzích.

Diktátor zuřivě tříská do stolu: "Zase další trik nepřátelské propagaandy. Ale já už udělám proti opatření." Veče telefon - ticho, obvyklý signál se neozývá. Mačká zvonek, aby přivolal sekretáře - nic. Volá své lidí z předsíně. Ti už dévno padli venku na chodbě na tváře. Tu pochopí, že někdo mochnější věchno vypnul. Všechny telefony, dálnopisy, vysílače, mají spojení jen s ním. Icdě, letadla, auta, vlaky, družice, směřují jen k němu. Celý svět zamířil svůj pohled jen na Pána nad oblaky. A národy, které se dosud nenáviděly, jsou konečně zajedno ve svém jednání.

Před vesnickým kostelem klečí Frank, Rosi, farář a všichni ostatní s tvářemi zabořenými v dlaních. V ředitelském poschodí velikého koncernu stojí ředitel se spoustou důležitých papírů ve světlé kožené aktovce a myslí na svého syna. Z kanceláře vedoucího přichází pomalu mladý muž, kleká na malý trávník před administrativní budovou a spiná ruce. Mladá dívka je schoulena nad psacím strojem a její ramena se otřácejí vzlyky. Neodvážuje se vyhlédnout z okna. V prázdném studiu sedí před mikrofonem řečník a mluví a mluví. Nikdo ho však neslyší, protože vysílaci věž se stala nesmyslnou změtí kovových dílů. Zděšení technici zírají na přístroje, které neukazují žádné hodnoty. - Ubohý hlouček malomocných klečí se svým knězem v rosté kapli a pozvedá své rozpadající se ruce k nebi. - Mladý hutník se nechápavě, udiveně a vzrušeně zároveň ~~reagová~~ uchvítit novou, netušenou skutečností. - Z velkého nemocničního balkónu hledí sestřiny, nocí unavené oči přímo do zářivého světla, které zahání každou únavu.

A pak - začíná soud .

13'50"

6 FEB. 1983
6 FEB. 1863

Ravat-Ceco/neděle/ Anděl Pájě Svatého Otce.

① S radostí vám oznamuji, začínal svůj polední proslov Jan Pavel II.- že dá-li Pán Bůh, vykonám v prvním desetidenní březnapastorální návštěvu křesťanských společenství v Costarice, Nicargue, Pnámě, El Salvadoru, Guatemale, Hondurasu, Belíze a Haity, kam mě pozvali jak místní biskupové tak státní představitelé.

První den, 2. března se budu moci v San José v Costarice setkat s biskupy Střední Ameriky, a 9 března před oňletem ze Střední Ameriky se v katedrále P. Marie Ustavičné pomoci připojím k biskupům Latinskoamerické biskupské rady, kteří budou ~~mít~~ v Port au Prince své valné zasedání. Svěruji tuto pastorální návštěvu ochraně Panny Marie, kterou tamní věřící tolík uctívají, ale i modlitbám, které jak doufám, budete i vy chtít obětovat Pánu, aby obdařil i tuto apoštolskou pouť do zemí, jež jsou drahé mému srdci a které už tolík vytrpěly, ~~lojivou platu~~

② Zlověstné zprávy, jež přinášejí hromadné sdělovací prostředky o masivním vyhnání ~~sta~~ tisíců afrických uprchlíků ^{z Nigerie} do jejich rodných zemí, naplnují mou duši hlubokým smutkem a velkou úzkostí, kvůli tomu, co se tam děje tolíka lidským bytostem a našim bratřím. Tato tragedie, v takovém rozsahu nevidaná v našem století, zneklidňuje svědomí všech. Musí podněcovat úsilí všech, kteří mohou ať už na národní či mezinárodní úrovni ovlivnit vývoj hospodářských procesů, jež způsobily tyto zvraty, aby se zasazovali ve prospěch tolíka lidských bytostí, jež jsou strženi do víru těchto událostí a nejvíce jimi ztrácejí a jsou také ^{jejich} bezbrannými oběťmi. Mnoho skupin, organizací i vlád už odpo- vědělo ^{rychle a velkodusně} na výzvu pomoci této našim bratřím a zmírnit jejich utrpení. Chci znova burcovat svědomí, aby se toto úsilí zvýšilo a aby tato pomoc měla k disposici prostředky, jimiž by mohla čelit tíživým požadavkům. Zdar tohoto díla svěruji přímluvě Nejsvětější Panny, útočiště zarmoucených, a prosím ji aby postižení byli co nejdříve zbaveni svých tíživých úzkostí.

③ Rýd bych ^{nyní} připomněl setkání, jež jsem měl minulý říjen s biskupy skandinavské biskupské konference, kteří konali svou návštěvu ad limina. Tato konference zahrnuje katolická společenství v Dánsku, Finsku, Norsku, Švédsku a na Islandě. - Znovu děkuji oněm biskupům za jejich úsilí o růst křesťanského života. Pracují v 5 diecézích a dvou prelaturách, ve stopách velkých hlasatelů evangelia a svědků víry, kteří je předešli: sv Ansgar, Kanut, Henrik, Olaf, sv Brigita a její dcera Kateřina.

7 6 FEB. 1983

Zároveň srdečně zdravím všechny věřící oněch ušlechtilých národů. Katolíci jsou tam sice malou menšinou, ale jsou velmi váženi ať už pro svou výchovnou a sociální činnost, ať už pro své dobré ekumenické styky, jaké dovedli navázat s ostatními křesťanskými vyznáními, jež tvoří ve skandinávských zemích velkou většinu. Vybízím všechny přítomné, aby se v modlitbách připojili k těmto dětím Kristovy Církve a vyprošovali zvláště početná kněžská a řeholní povolání pro drahá skandinávská společenství.

A po společné modlitbě Anděl Páně Jan Pavel II udělil apoštolské požehnání. Potom Svatý Otec ještě mezi několika pozdravými různým skupinám přítomným na svatopetrském náměstí dodal: Protože se dnes slaví Den života, zaměřený na obranu a podporu rodícího se života, chci všem připoemnout, že nedotknutelnost života je základem každého práva. Bylo by marné starat se o zlepšení životních podmínek, kdyby se neuznávalo právo nenarozeného na život. Zasluhují proto ocenění a podporu všechny organizace, jako Hnutí pro život a Střediska na pomoc životu, které na základě úplné dobrovolnosti usilují o záchranu ohrožených nenarozených dětí a konkrétně pomáhají matkám v obtížích. Srdečně zdravím zástupce hnutí, kteří jsou na tomto náměstí a žehnám jim.

Madrid: Prohlásit umělý potrat za beztrestný se nám zdá nespravedlivé a zcela nepřijatelné, neboť nelze ospravedlnit smrt nevinného." To je tenor prohlášení stálé rady španělské biskupské konference, jež je odpovědí na vládní rozhodnutí povolit v některých případech umělý potrat. Toto prohlášení bylo schváleno při tajném hlasování všemi 20 členy rady. Biskupové neměli o tomto problému jednat s vládou, protože o tomto bodě se nedá něco vyjednávat. Jejich zbraní v boji proti umělému potratu bude hlásání evangelních zásad.

Tokio: Japonské nakladatelství Nippon Džejutsu Šupanša vydal monografii o díle známého dominikánského umělce P. Alberta Dominika Carpentiera. V knize jsou reprodukce 110 jeho obrazů a soch. P. Carpentier OP strávil 30 let v Japonsku a šířil evangelium od Hokkaiko až po Kyušu pomocí svých uměleckých děl a keramik, mosaik a obrazů na dřevě, jakož i ilustracemi na objevnických knih.

ústav pro studium
totalitních režimů

6. 2. 83

790

- 6 FEB. 1983

Mons. Jaroslav Polc a Martin Machytka pro vas připravili dalsí pořad z dějin křesťanství na území Čech a Moravy. Tuto a příští neděli budeme sledovat osudy učedníků apoštola Slovanů svatého Metoděje. Vratme se na Velkou Moravu do roku 885, roku smrti sv. Metoděje.

Hudba

885

Současný Metodějův životopisec uzavírá líčení jeho pohřbu dojemnou modlitbou: "Ty pak shůry, svatá a ctihoná hlave, shližej ve svých nadlitbách na nás, kteří po tobě tchužíme, ty, který zbavuješ věelikého příkří své učedníky a učení rozšíruješ, ale kacířství pronásleduješ.

Nechť zde žijeme heden naše poslání a staneme řeči řeči s tebou, tvoje stádo, po pravé straně Krista, Bůha naše."

V těchto slovech se odráží neskrývaná úzkost z budecnosti. Ještě před smrtí se tázali žáci Metoděje: "O kom, Otče a ctihoný učiteli, ze svých učedníků myslíš, že je heden toho, aby ti byl nástupcem v učení Metoděj ukázal prstem na Gorazda a řekl: "Teto je svobodný muž z vaší země, oboznalý dobré v latinských knihách, pravověrný. To budiž vůle Boží i vaše láska, jakéž i moje." *

Volba byla promyšlena. Gorazd byl Moravan vznešeného původu. Mohl tedy očekávat pomoc velmožů. Byl vychován v slovanské liturgii, ale znal i knihy latinské. Tak si mohl naklonit sympatie Svatopluka, který daval přednost latině.

Metoděj zamýšlel ještě jednou jít do Říma k papežovi Marini II. a představit mu snad i Gorazda. Do Říma se však v předtuše Metodějovy smrti vypravil v roce 885 nitranský biskup Viching.

Obžaloval u Štěpána V. Metoděje z bludů o původu Ducha svatého, z neposlušnosti Apoštolskému stelečku, když si jmeneval nástupce, aže na Moravě zavedl byzantské postní předpisy.

Výsledkem byla papežova bulla "Quia te zele fidei" určená Svatoplukovi. Papež mu jako nástupce Petrův, jemuž přísluší bdít na ryzestí víry a pedávat k ní výklad, poučuje nejprve Svatopluka o tom, že Duch svatý vychází z Otce i Syna. Preteže se této pravé víry drží Viching, jmenuje jej správcem moravské církve. Pak obšírně knížete poučuje o postní praxi. Nakonec se zmíňuje o Metodějevi, o němž slyšel, že šíří bludy. Je-li tomu tak, papež je odmítá. Klatba, kterou nad Vichingem vyslovil, padne na Metodějevu hlavu. Znevra zakazuje slovanskou liturgii, ale doporučuje výklad epistles a evangelii slovensky. Metoděj sám se totiž zavázal nad hrebem svatého Petra přísahou, až užívání slovanského jazyka upustí.

Často se vyslavilo podezření nad pravestí tohoto listu. Je však možné jej srovnat s pokyny, které papež dál biskupu Dominikovi a dvěma kněžím, které vyslal na Moravu, aby situaci urovnali. Vcelku se týká týchž bedů a závěrem dodává: "Z naší apoštolské moci zakažte, aby tam

6 FEB. 1983

MR

keho se Metoděj edvážil proti ustanovením všech svatých Otců určit za svého nástupce, nevykonával svůj úřad, dekud se nám osobně nepředstaví a sveu věc živým slevem nevyloží."

Vichin tedy ~~se~~ stal nikoliv arcibiskupem, ale pouhým správcem, zatímco Gorazdovi byl nikoliv natrvalo výkon funkce zakázán. Záležitost moravské církve se tedy neřeší. Není známo, šel-li kdy Gorazd do Říma k papeži.

O tom, co se však ~~dohrálo~~ na Moravě, široce vykládá životopisec sv. Klimenta sv. Metoděje a pozdějšího biskupa v bulharském Ochridu. Když papeži legáti přišli na Moravu, došlo v sídle Svatoplukově k výměně theologických názerů o otázce vycházení Ducha svatého. Frankové s Vichingem hájili ~~dan~~ zájem. Svatopluk prohlásil, že teologie nerezumí. Ať tedy ten, jehož název je správný přísaď. On bude enu stranu podporovat. Francké hbitě odprísahli a Viching začal jednat jako jediný správce diecéze. Zneužil nepříjemnosti Svatoplukovy a obrátil se proti Metodějovým žákům podobně jako bavorští biskupové kdysi proti Metodějovi. Podle životopisce Klimentova některé mladší kněze a jáhny prodali do otroctví Židům. Starší kněz zvaný učiteli, mezi nimi Kliment, Vavřince, Nauma a Angelara, vsadili do vězení, kde je ani známi ani příbuzní nesměli navštěvovat.

K tomu je trýznili bitím a nezbolelo se jim prý ani jejich šedin. Nakonec je předali, aby byli vyvedeni ze země. "Světce tedy převzali vojáci, pokračuje životopisec Klimentův, "tatiž Němci již od přírody suroví... vyvedou je z města a svléknuvše je vedou nahé. I působili jim jednou vše dvě zla: jednak hanbu, jednak útrapu z mrazivého větru, v podunajských krajích stále dorážejícího. Ale i meče jim přikládali k šíji, jakoby by je chtěli udeřit, a k bokům přibližovali kepí, jakoby by je chtěli do nich vrazil, aby neumírali pouze jednou smrtí, ale telikrát, telikrát ji očekávali." ANATOLIA HAGIUMANTHEMUM VENDEKOMA PATRIMONIA

Ce se stal s Gorazdem? Jeho jméno se nevyskytuje mezi jmény vypovězených. Vyhiali pouze ty, kteří přišli z Byzance. Bezpechyby Domácí kněži mohli najít útočiště na dvorcích moravských velmožů. Ani slevanské knihy nebyly patrně všechny zničeny. K úplnému vyhlazení slevanské liturgie mohlo dojít v nitranské Vichingově oblasti.

Znovu se ale vracíme k otázce: Co se stalo s Metodějovým učedníkem Gorazdem; jaký trest stihne knížete Svatopuka a s ním i Velkou Moravu?

Slyšeli jste pořád z dojmu berbirství? — Ne!
České a Moravské
dohrálo vlastně výplet
s vlastním vlastním

Vatikán: V dnešních pondělních soukromých audiencích Jan Pavel II. přijal mezi jinými arcibiskupa z Ostržihámu v Mařarsku kard. Lékaie, nově jmenovaného thajského kard. Kitbunchu, bombayského arcibiskupa mons. Pimentu a tři biskupy z portugalské církevní provincie Evora, kteří konají v těchto dnech v Římě kanonickou návštěvu "ad limina". Kromě toho přijal v soukromé audienci i vicepresidenta Spojených států, pana George Bushe s chotí a doprovodem. Panu Bushovi poskytl potom audienci i státní sekretář kard. Gasaroli.

Vatikán: Od 20. února, tj. od první postní neděle až do následující soboty 26. února se budou konat ve Vatikánu duchovní cvičení, kterých se zúčastní i sv. Otec. Exercitátorem bude prefekt posv. kongregace pro nauku víry kard. Josef Ratzinger. V této době přirozeně odpadají všechny audiencie včetně středeční generální. Upozorňujeme posluchače, že v tomto týdnu budeme i my v českém pořadu pravidelně ^{každý učeb} vysílat ~~homely~~ body k meditacím, ~~jež budou ve celku tvoret týdení~~ duchovní cvičení ^{ch} pro následující den.

Minulou sobotu sv. Otec přijal v audienci i nově jmenovaného lotyšského kard. Juliana Vaivodse spolu s jeho krajany žijícími mimo vlast. Při celé audienci se mluvilo polsky. Kard. poděkoval procítěnými slovy sv. Otci hlavně za dílo polských jesuitů, kteří po reformaci znova šířili a upevňili katolickou víru v jeho rodné zemi. Kard. skončil svou řeč slovy: "Děkuji Vám sv. Otče za vše a zůstanu vděčný až do smrti".

Řím: Polský primas, kard. Josef Glemp, dlíci v těchto dnech ve Věčném městě, byl včera v neděli v chrámu sv. Stanislava hlavním koncelebrantem při mši sv., kterou sloužil spolu s 12 jinými polskými arcibiskupy a biskupy. V homiliii zdůraznil tradiční historické svazky mezi církví a polským národem. Obřadu se zúčastnil i kard. Rubin, prefekt posv. kongregace pro východní církve.

[?] Řím: Ve dnech 9. až. 11. února se bude konat ve Věčném městě²⁵ liturgicko pastorační symposium, tentokrát s ústředním tématem: Koncil a liturgická reforma. Cílem symposia je ověřit, zdg tato liturgická reforma, jak ji zahájil první koncilní dokument, Konstituce "Sacrosanctum Concilium", přináší očekávané výsledky.

totalitních režimů

✓ Jihoafrická Unie: Místní biskupská konference odmítla v minulých dnech během svého zasedání vládní reformní návrh týkající se volebního práva. Toto právo se přiznává mísencům a Indům žijícím v zemi, odpírá se však domorodému černošskému obyvatelstvu, které tvoří 70% obyvatelstva. Biskupové v příslušném dokumentu vyzývají vládu, aby přiznala plná občanská práva všem, kdo přispívají k hospodářskému rozvoji a blahobytu země. Biskupové zastupují asi 3 miliony tamních katolíků.

6 Brazilie: Arcibiskup z Rio de Janeira, kard. Araužo Sales ~~věnoval~~ církvi patřící pozemek o rozloze 1 hektaru na stavbu domů a příbytku pro místní chudinu. Počítá se, že budou vystavěny bytové jednotky pro ~~%~~ si 420 nemajetných rodin. Církevní pozemky věnovali na tento účel i biskupové jiných brazilských diecézí jako odpověď na dokument, který vydala konference pod názvem "Pozemky ve městech a pastorační činnost", který chce opatřit důstojné příbytky chudému obyvatelstvu.

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

POSLEDNÍ POCTA

V jedné dnes poněkud pozapomenuté písni jsme zpívávali: "Slovan všude bratry má...". Toto "všude" platí nejen o Slovanech vůbec ale také o Češích zvláště, kteří žijí roztroušeni v širém světě: - od Nového Zealandu až po Norsko a Island, od Aljašky až po Jižní Afriku. Nedávno mi jeden americký přítel s úsměvem a se špetkou nevinné závisti prohlásil: Daly by se spočítat na prstech jedné ruky univerzity a vysokoškolské koleje ve Spojených Státech, na nichž nepůsobí nějaký Čech. Snad mírně přehnal. Můžeme však s potěšením říci, že převážná většina našich krajanů žijících v zahraničí si svou pracovistostí a spolehlivostí - přes všechny počáteční potíže - získala dobré postavení v nových domovech. Mnozí z nich se dostali na významná a odpovědná místa nejen v hospodářském ale i v kulturním, vědeckém a uměleckém světě. Nezapomněli na své české kořeny, vraceli se domů svými myšlenkami a svým srdcem. Svým dílem obohatili nejen země, které je přijaly, ale rozmnožili, doplnili a prohloubili také kulturní a duchovní hodnoty starého domova. Prostorové a nezadržitelně narůstající časové vzdálenosti od rodné země často zastírají jejich díla a překrývají jejich jména zapoměním. Je proto vzácným významným kulturním činem, když český novinář Josef Pejskar, žijící dnes ve Spojených Státech Severoamerických, vydal ve švýcarském nakladatelství Konfrontace první svazek knihy Poslední pocta. Najdeme v ní podstatné záznamy o víc než jednom tisíci zemřelých českých exulantech v letech 1948 až 1981. Běží tu vesměs o významné osobnosti, které svým příkladným životem, svou statečností, obětavou a ochotnou službou ve prospěch bližních, byly duchovními a kulturními představiteli českého národa a české vzdělanosti v různých hostitelských zemích. Autor má v úmyslu,

roku 1982

7 FEB 1983

38/4

počud mu to jeho síly dovolí, vydat v příštích třech letech doplňky, do nichž chce zařadit ty zemřelé, na které bylo neúmyslně zapomenuto v prvních dvou svazcích, a ovšem také ty, kteří odešli na věčnost teprve nedávno.

Pejskarova kniha Poslední pocta je samozřejmě a nutně neúplná. Ale i její nechtěné nedostatky odestírají pravoú tvář exilové větve české kultury. Ani pro schopného a profesionálně zralého novináře, jakým je Pejskar, nebylo někdy možné získat nezbytné základní informace a především osobní údaje o zemřelých krajanech. Jindy zase byl nucen sestavovat osobní profily na základě útržkovitých zpráv nebo soukormých dopisů. V celku však lze říci, že Pejskarova kniha je významným historickým dokumentem, i když nechce být ani úplnou biografií ani nemůže podat u všech osobnosti vyčerpávající bibliografii. Pokládáme ji spíše za památník, který pro nás a pro budoucí generace zachraňuje před zapomenutím životní osudy a kulturní plody českých exilových osobností. Vnáší do kulturní paměti a do prostoru duchovních tradic našeho národa obohacující živé hodnoty vytvořené českými lidmi mimo zeměpisné hranice jejich vlasti.

Nad Pejskarovým památníkem si opět uvědomujeme, že vzpomínat na ty, kteří nás předešli na věčnost a vracet se k jejich dílu neznamená utíkat do znehybnělé minulosti - nýbrž spíše umožňovat, aby kulturní hodnoty vytvořené v minulosti - daleko od domova - vstupovaly do současných dějin národa. Jsou to návraty domů, odkud naši zemřeli vzdělanci vyšli - a kam vždy patřili - a kam stále budou patřit, kde budou ukládat dochovní plody své tvorby jako příslib nových nadějí a nové svobody. Není náhodou, že řadu významných českých vojáků, poli-

7 FEB. 1983

38/5

tiků, vědců, básníků a umělců otevírá jméno nám všem drahé a symbolicky shrnující a vyslovující osudy našeho národa za posledních třicet let: /e
t. jméno pražského arcibiskupa kardinála Josefa Berana. Jeho duchovně mohutná a přímo světecká postava předznamenává naše naděje a naše snahy o překonání všech bolestných rozporů ve jménu Krista.

Mezi českými spisovateli a básníky, kteří zemřeli daleko od domova jako Egon Hostovský, Pavel Javor, Petr Den, Jan Kolář, Zdeněk Němeček, Věra Stárková, Robert Vlach... se setkáváme i se jménem Jana Čepa. Dne 31. prosince 1982 by se byl dožil 80ti let. Literární kritik František Xaver Šalda nazval už v polovině třicátých let Jana Čepa "nejčeštějším básníkem našeho století". Psal literární povahy, překládal do češtiny anglickou, francouzskou, španělskou a německou literaturu. K jeho nejznámějším dílům vytvořeným doma patří Zemězluč, Letnice, Hranice stínu, Děravý plášt, Modrá a zlatá, Rozptýlené paprsky. Po roce 1948 odešel do exilu a usadil se v Paříži. V zahraničí uvěřejnil povídky Květnové dni a Cikáni. V posledních letech svého života psal rozhlasové promluvy a eseje, které z části publikoval. Většinu z nich uveřejnila Křesťanská akademie v Římě jako: O lidský svět; Malé řeči sváteční; Poutník na zemi.

V pražském nakladatelství Český spisovatel vyšla roku 1969 kniha "Padesát českých autorů posledních padesáti let". Čteme v ní toto: "Jan Čep je jedním z těch spisovatelů, které si začínáme znovu objevovat. Katolicismus a odchod do emigrace po únoru 1948 zařadily jeho dílo mezi tak zvanou nežádoucí literaturu, takže dnešní mladá generace už většinou nezná ani Čepovo jméno. Domníváme se však, že

7 FEB 1983

38/6

umělecké hodnoty, které vytvořil, jsou takového řádu, že vzdát se jich natrvalo, by znamenalo ochudit naši národní kulturu."

Jan Čep vyslovil svou vlastní básnickou zkušenosť
Křtěných
a svůj umělecký obzor těmito slovy: "Mezi oblastí ducha a oblastí těla, mezi oblastí času a oblastí věčnosti existuje vztah takové důvěrnosti, že lze nalézt věci nejvyšší ve věcech nejbližších, jak to cítili někteří mystikové i umělci; jak vyzařuje například z *Rebrandtova* obrazu učedníků Emauzských: tento Kristus zmrtvýchvstalý, ale skrytý za obličejem obyčejného člověka, je typem lidského tajemství. Kdybychom dovedli být naprostě ~~prázdní~~, kdyby ^{se} naše schopnost citlivosti, rozjímání, vnitřního zření ustavičně nerozptylovala, nýbrž soustředěvala, kdyby nám toto sjednocení, povýšené do stavu modlitby, dovolilo uchopit konečně samo jádro samé bytosti, vnitřnost každé věci, smysl každé lidské tváře a každého setkání - byli bychom schopni rozeznat za závojem tvora skoro svátostnou přítomnost Boha, zároveň skrytého a zároveň zjevného."

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Rím: V římském generalátu kongr. Synů Boží prozřetelnosti, založené ~~hlak.~~ Donem Orientem, vzpomněli tuto neděli 60. výročí ~~přiv~~^{zalo} žení prvého svého řeholního domu v Polsku. Byl přítomen i arcibiskup mons. Dabrowski, který přečetl zvláštní požehnání sv. Otce a poděkoval při této příležitosti za současnou italskou pomoc jeho vlasti. Připomněl též, že Jan Pavel II. před 10 lety jako krakovský arcibiskup se ve Zdunské Woli zúčastnil oslav očdobného 50. výročí. Mons. Dabrowski, který Dona Oriona osobně znal, zdůraznil myslí, "Když se ještě jako student hledal domov, že světec mu správně předpověděl: 'Tvé poslání bude ve Varšavě.'"

Polsko: Primas kard. Glemp se včera v pondělí vrátil z Říma do Varšavy. Na letišti ho přišlo přivítat asi 1.000 věřících navzdory sněhové vánici. Cizím novinářům, kteří byli rovněž přítomni, řekl pouze, že o programu druhé návštěvy sv. Otce v Polsku nebylo dosud definitivně rozhodnuto. Spolu s ním se vrátilo i 5 z 12 polských biskupů, kteří se účastnili konstantoře. Kard. Glemp bude opět v Římě 13. března, kdy se ujmě svého titulárního římského chrámu, Santa Maria in Trastevere.

Zaire: Komise pro křesťanskou výchovu při místní biskupské konferenci připravila pro nastávající postní údobí různé pastorační akce mezi studenty pod souhrnným názvem: "Sloužit a nenechat si sloužit". Byla též vydána zvláštní brožurka, v níž se zdůrazňuje, že letos postní doba splývá se zahájením Milostivého léta vykoupení. Celá akce bude zaměřena především na osobní vnitřní obrácení a větší lásku k bližnímu, v duchu Kristových slov: „Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, nýbrž aby sloužil a vydal život za mnohé.“

Burundi: První ženská řeholní kongr. založená v této středoafrické republice slaví letos 50. výročí ~~složení slibů~~^{svého} prvních sester. Je to kongr. Dcer sv. Terezie od Jezulátka, založená r. 1931. a dnes nejpočetnější v této zemi, neboť má v současné době 342 řeholnic v 62 domech a dvou noviciátech, z nichž jeden je v Burundi a druhý v republice Čad. Sestry se zabývají hlavně výchovou dětí a katechezí dospělých. Kromě toho působí též jako ošetřovatelky a sociální pracovnice.

Formosa: Biskupové tohoto ostrova vyhlásili tento rok, v souvislosti s nastávajícím Milostivým létem vykoupení za rok evangelizace. Vydali za tím účelem zvláštní společný pastýřský list, v němž vyzývají hlavně ke studiu Písma sv. a rozjímání o jeho obsahu. Kromě toho má každý pomáhat svým bližním, aby mohli žít opravdu křesťanským životem.

8 FEB 1983

Japonsko: Počet politických uprchlíků z různých azijních zemí v Japonsku dosáhl asi 2.000. Asi 600 z nich hostí 17 různých katolických institucí. Jelikož se předpokládá, že vstupní viza do jiných států obdrží asi jen 400 z nich, japonští biskupové zřídili zvláštní výbor, který studuje možnosti a prostředky jak pomáhat těm, kteří pravděpodobně zůstanou v Japonsku.

Japonsko: Pěvecký sbor Svatopetrské baziliky známý pod jménem "Capella Sistina" byl pozván Japonským kulturním svazem na podzimní turné v této zemi. Podrobný program zatím není vypracován, ale sbor by měl vystoupit v Tokyu, Yokohamě, Kjótu, Osace, Hirošimě a Kagošimě.

San Salvador: Apoštolský administrátor hlavního města, mons. Rivera Damas vyzval vládní oddíly partyzány k příměří a zastavení bojů v rámci návštěvy sv. Otce v této zemi, k níž dojde počátkem března. Požádal též vládní vojsko, aby přestalo bombardovat vesnice obsazené partyzány a uvedl že jen v minulých dnech zahynulo 258 občenů. Požádal rovněž partyzány, aby zamezili represálie proti obyvatelstvu v obsazených oblastech.

Chile: K uctění památky zesnulého kard. Samoré, který prostředkoval v územním sporu mezi Chile a Argentinou byly včera na všech veřejných budovách vyvěšeny na znamení smutku vlajky na půl žerdi. Byly též podány návyky, aby jeho jméno nesly ulice v různých chilských městech.

Itálie: V Collevalenza u Todi zemřela dnes v úterý ráno ve věku 90 let matka Speranza, občanským jménem Josefina Alhama Valera, zakladatelka řádu Svatého Kříže Služebnic a Synů milosrdné lásky. Zemřela ve svatyni, kterou sama zřídila, a kterou sv. Otec navštívil v lispodau 1981. První skupinu těchto služebnic shromázdila před 37 lety v Madridě.

Rím: Dnes odletěl do západoafrické republiky Ghana zástupce Italské Charity, aby na místě řídil rozdělování pomocných zásilek věnovaných italskou vládou dělníkům, kteří byli v minulých dnech vypovězeni z Nigerie. Charita bude též pomáhat při hledání nových pracovních příležitostí.

ústav pro studium
totalitních režimů

8 FEB. 1983

RaVat-Ceco/úterý/

Večery s evangeliem svatého Marka.
Naše biblické úterky.

Po vyličení parusie, slavného příchodu Božího Syna, přichází odpověď na původní otázku učeňníků, kdy se to stane a jaké bude znamení, že se všechno chýlí ke konci: 13, 28-32. Podobenství o fíkovníku je shrnutím, umístněným na klíčovém místě. Nicméně tyto verše, které asi netvořily od počátku jediný celek, nýbrž spojují různé prvky z jednotlivých tradic, jsou sbírkou, jež plně odpovídá záměru komunity či evangelisty. Zde je další potvrzení, že Marek vidí ve vyličených událostech jakési znamení a že pro něho není parusie daleko, i když nemůže její přesné ani přibližné datum. Jednotlivé detaily podobenství jsou velmi názorné. Po období deště se fíkovník obalí velkými dužnatými listy, jež bijí do očí: je to znamení blízkého vpádu palestinského léta. Tento příměr má své ohnisko v 29. verši, v ukazovacím zájmennu "toto" "až uvidíte, že se toto děje". Tím se evangelista vraci k událostem, jež předznamenávají parusii, neboť slavný příchod Páně nebo naplnění Božího království, je už před branami. Božský Mistr bezpochyby pronesl podobenství o fíkovníku. Je však možné, že je vztahoval na něco jiného. □ I k 12, 54-56 zachoval podobný příměr o znamení času: "Když uvidíte ^{že} na západě vystupje mrak, hned říkáte: Přijde déšť a bývá tak. Když ale vane vítr z jihu říkáte: Bude horko, a bývá. Pokrytci! Úkazy na zemi i na obloze umíte posoudit, jak to že nedovedete posoudit tuto dobu?" Pohled prvních křesťanů i Marka, kteří očekávají svého Spasitele se zaměřuje na mezidobu, jež je pro ně přítomná doba, neboť v ní se musí rozhodovat. Očekávání, že Kristův příchod je za dveřmi, ovlivní i jejich výklad, který, jak se zdá, se váže na bezprostřední události, jako byla židovská válka. Odtud také vyvěrá silná přeštucha parusie. Marek si však uvědomuje a zaznamenává svědomitě, že není známo žádné přesné datum. Podobně i apoštol Pavel byl prodchnut nadějí na brzký příchod Páně, avšak nedělá z toho žádné dogma, nýbrž přetaví ji v eschatologické výzvy; Rím 13, 11-14: "Víte přece, co znamená tento čas: už nastala hodina, abyste procitli ze spánku; vždyť nyní je nám spásu blíže, než byla tenkrát, když jsme uvěřili. Noc pokročila, den se přiblížil. Odložme proto skutky tmy a oblecme se ve zbroj světla. Žijme žádně jako za denního světla: ne v hýření a opálství, v nemravnosti a bezuzdostech, ne ve sváru a závisti, nýbrž obléste se v Pána Ježíše Krista a nevyhovujte svým sklonům, abyste nepropadli vášním."

2 FEB 1983

Podobně i v 1 Kor 7,29-31; 1 Thes 5,1-11; Fil 4,4-7; Blízké očekávání snad nejvýrazněji vystupuje do popředí ve tvrzení: "Toto pokolení nepomine, než se to všechno stane." Míni se tu řada událostí předcházející parusii. Tento výrok je příbuzný Ježíšovým slovům z 9,1: "Někteří z těch, kdo tady stojí, neumřou, dokud neuvidí, že Boží království už přišlo v moci." - a snad je zde rozvinut. Má však stejný obsah, a to: někteří Ježíšovi vrstevníci budou svědky těch událostí; toto pokolení bude ještě existova. V Ježíšově kázání se často vyskytuje výraz "toto pokolení" - vždy v negativním významu: je to zvrácené a cizoložné pokolení, t. j. nevěrné Bohu/Mk 8,12.38; 9,19/Nicméně toto epiteton nemusí znamenat celé lidstvo, ani všechny Židy dohromady, nýbrž jen tehdejší generaci, jak dokazuje i zvolený výraz. - Následující výrok v 31 verši slavnostně ujištěuje, že Ježíšova slova mají trvalou platnost, nemopominou. Pán to vyjadřuje silným kontrastem: zatímco vesmír i s naší zemí pomine, Ježíšova slova zůstanou. První část verše nenabývá důležitosti sama o sobě, neboť se tu ^{ne}jedná o to zdůraznit, že svět skončí, nýbrž že Ježíšova slova mají nezvratnou platnost. Zde je na místě uvést jeden předešlý Ježíšův výrok, jenž osvětluje kontext i záměr evangelisty. S tímto motivem se setkáváme u Lk 16,17: Spíše pomine nebe a země, než aby padla jediná čárka Zákona." Tím se vštěpuje svatost Božího zákona i naprostá platnost. Prvotní Církev uplatňuje Tato Ježíšova slova na svou situaci a hlásá svou víru v jejich pravdivost a závaznost jak v mravní oblasti, tak i co se týká dosahu ^{jejich} prorockého příslibu. Mylný výklad 30. verše, který by připouštěl stanovený termín parusie, je vyloučen veršem 32., kde Pán prohlašuje, že jen nebeský Otec zná hodinu, kdy k ní dojde. Proto, co je řečeno v 31. verši, nevtahuje se jen na 30., nýbrž ^{hrnuje} zavírávají i následující 32. verš. Ty verš se totiž doplňují a vzájemně se vysvětlují a jeden silně zdůrazňuje druhý. Mezi 30. a 32. veršem je neopopratelný rozpor, ale většina exegetů v tom vidí záměr. V Ježíšově kázání totiž byly zahrnuty oba aspekty: jednak naděje že Boží království v celé jeho dokonalosti je blízko a jednak nijak přesně neurčené datum jeho příchodu lze diskutovat o tom, zda Marek předpokládal, že parusie nastane už v jeho generaci a že nikdo nezná pouze hodinu, anebo podle 32 verše chce vyslovit zásadu, jež uvádí v pochybnost takové očekávání. Pravděpodobně navzdory jeho nejistotě o přesném dnu parusie, má osobně naději, že slavný příchod Páně na sebe nedá dlouho čekat. Nicméně Marek bere vážně Ježíšova slova z 32 verše; dokazuje to následujícím podobněstvím o vrátném a služebnících, jimž Pán svěřil svůj dům. Služebníci nevědí, kdy se Pán vrátí. Může přijít v každou denní i noční hodinu. Závěr dnešního urvgvku je burcující připomínkou: Pán přijde - a v krédu vyznáváme - soudit živé i mrtvé. Nedejte se uko-faktem, že dobu eschatologických událostí nezná nikdo na zemi. Buděte stále připraveni!!!

F 9 FEB. 1983

Vatikán: V hlavní promluvě při dnešní středeční generální audienci Jan Pavel II. po obvyklém srdečném ~~přivítání~~ ^{přiví} domácích a zahraničních poutníků pokračoval ve výkladu o smyslu a významu křesťanského manželství. V podstatě řekl asi toto: "Naše dnešní úvahy o svátosti manželství nás opět odkazují na Horské kázání, kde Ježíš prohlašuje: "Každý, kdo se dívá na ženu se žádostivostí, už s ní zcizoložil ve svém srdci". Člověk je po svém pádu v důsledku dědičného hříchu ovládán smyslovou žádostivostí, ale přesto jí zcela nepropadl. Proto také Kristus člověka šmahem neodsuzuje, nýbrž vyzývá ho k rozjímání a obrázení. Volá a odvádí padlého člověka ze zajetí smyslnosti k účasti na tajemství vykoupení těla. Člověk je schopen tohoto jeho hlasu uposlechnout a prožívat svou manželskou láskou – ve znamení a působením svátosti manželství – v upřímné věrnosti a v nerozlučném osobním společenství se svým partnerem. Vznešenému křesťanskému povolání manželů odpovídá stejně vznešený mravní požadavek jejich života a jednání. Ze srdce uděluji všem zde přítomným své zvláštní apoštolské požehnání.

Se zvláštním pozdravem se obracím k mládeži. Je zde dnes 800 chlapců a děvčat z hnutí GEN. Moji milovaní /mladí přátelé/, jsem rád, že vás /tu/ vidím. Vím, že jste plní síly, nadšení a vůle dokázat svou platnou přítomnost dnešní společnosti. Uchovejte si vždy jasné vědomí úlohy, k níž jste povoláni ve svých rodinách, ve škole a v prostředí, v němž žijete. Zaneste do něho svůj optimismus, radost ze života a naději. A především mějte velkou víru v Pána, který vás nikdy nemklame a velké srdce, otevřené všem, hlavně však chudým a požrebným, tělesně /či duševně/ postiženým a těm, jež společnost vyhošťuje. Ti vás potřebují a očekávají vaši pomoc, přátelství a lásku. Ulevíte jim a sami pocítíte v srdci uspokojení. Kéž je vám v tomto poslání posilou mé požehnání.

Zdraví i nemocné, kteří přišli mezi nás a přinesli nám darem zásluhý svého utrpení a života vyplněného tolika zkouškami. Milovaní, děkuji vám za tento ^{obzvláštní} dar, který církev obohacuje a uschopňuje plnit to, co jí bylo uloženo, totiž hlásat Krista, a to Krista Ukřižovaného. Upírejte naň zrak v těžkých chvílích svých zkoušek, spojte své bolesti s jeho utrpením; přispějte tím k vykoupení lidstva; ano, do takové výše se vypíná ctnost křesťanský snášeného a obětovaného utrpení. V těchto zkouškách vám budu stát po boku svou modlitbou a požehnáním.

9 FEB 1983

Třetí lednovou neděli římská obec polských věřících se shromázdila v chrámu sv. Stanislava a účastnila se mše sv., aby poděkovala Bohu za solidárnost a pomoc, kterou poskytli naší vlasti, národu a církvi italská církev a celá společnost. Polský primas nám zvláštním telegramem oznámil, že k této děkovné mši sv. si připojila celá církev v Polsku.

Panno Jasnohorská, dnes, ve spojitosti s touto mší sv. ti ^{ci} chémí spolu se svými krajaný, zvlášt poděkovat za všechny ty důkazy duchovního bratrství přicházející z různých stran a za všechny ty projevy solidárnosti s polským národem a církví; s národem, který se snaží vést život důstojný jeho sociální existence i s církví, která se v tomto úsilí snaží sloužit národu a být mu oporou. Právě tobě chci za to za všechno poděkovat, hlavně tobě, Matko!

France

Československo: Podle zprávy švýcarské tiskové kanceláře Kipa francouzská odbočka hnutí "Spravedlnost a mír" protestovala proti odsouzení Heleny Gondové a Františka Novajevského na jeden rok vězení za nedovolené vlastnění a šíření náboženské literatury. K tomuto protestu se připojil i Mezinárodní svaz katolických právníků. V listu obou organizací stojí mezi jiným, že tento proces je znamením ~~diskriminace~~ nespravedlivého jednání ^{ch} věřícími v Československu.

Polsko: Krakovský arcibiskup, kard. Macharski definoval boj za svobodu jako zkoušku víry. V pařížské katedrále Notre Dame prohlásil, že se to vztahuje i na vnitřní svobodu a na svobodu projevovat svou víru. Zdůraznil též, že úkolem církve je pomáhat těm milionům lidí, kterým je v jejich rodiných zemích upírána náboženská svoboda.

Japonsko: V rámci 2. výročí návštěvy Jana Pavla II. v této zemi bude odhalen jeho pomník v městě Hirošimě. Podle zprávy japonského deníku "Yomiuri" je jeho vůdčí myšlenkou mírová výzva, s níž se sv. Otec v tomto městě obrátil k celému světu. Socha, jejímž tvůrcem je japonský umělec Itto Kuetani znázorňuje ruce sepjaté k modlitbě. Je z kararského mramoru a umělec na ni pracoval ^{přes} půl roku. Socha byla financována výnosem sbírky vypsané výborem "Hibakuša". Tímto jménem se označují osoby nakažené radioaktivním zářením při výbuchu bomby svržené na toto město. Socha bude odhalena 25. února u památníku míru.

9 FEB 1983

9 FEB. 1983

Švýcarsko: V Landschlachtu zasedala v minulých dnech správní rada Mezinárodní federace katolických sdružení nevidomých, jejímiž členy jsou příslušná sdružení v Rakousku, Belgii, Francii, Německu, Itálii, Švýcarsku a Luxemburgu.. Zvláštní pozornost byla při jednání věnována koordinaci různých akcí určených na pomoc nevidomým ve východoevropských zemích a ve státech tzv. Třetího světa. Bylo např. rozhodnuto pomáhat potravinovými zásilkami poškým slepcům, hlavně ústavu Laski, kterých jich hostí asi 200, dále zasílat Písmo sv. nevidomým v Brazilii a východní Evropě a konečně postarat se o zaslání chirurgického materiálu a léků proti očním nemocem do tzv. Třetího světa, kde je tímto způsobem postiženo přes 40 milionů osob. Mimoto byla vyhlášena zvláštní sbírka brýlí, kterých bylo již dříve odesláno několik desítek tisíc do Afriky, Azie a Latinské Ameriky. Budou se též poskytovat finanční podpory školám pro nevidomé a zasílat knihy a školní pomůcky sloužící k jejich vzdělání.

11. II. 83 Spojené státy: Chicagský arcibiskup kard. Josef Bernardin prohlásil před více než 1.500 věřících v místní katedrále při mši sv. sloužené na poděkování za jeho kardinálské jmenování! ^{Slibuji, že} Dókud mi Bůh dá život, budu vám sloužit ve víře, naději a lásce, dodal, že rudá kardinálská barva je symbolem krve, kterou mají být pastýři ochotni prolít při plnění svého apoštolského poslání. Evangelizaci označil v této souvislosti za první a nejdůležitější úkol celé církve. Přitom dodal, že nejúčinnějším způsobem hlásání evangelia je svědectví vydávané vlastním životem.

R — V různých zemích se rozvíjejí akce na pomoc africkým dělníkům vyhoštěným z Nigerie. Fondy, které mají k disposici odběrky Charity v západní Africe na tento účel ~~činní~~ obnáší nyní přes půl milionu dolárů. Z tohoto obnosu - jak oznámila Charitas Internationalis - je 228.000 určeno pro Ghanu, 183.000 pro Togo a zbytek pro Benin, Niger a Čad. Lze předpokládat, že uvedený obnos se v příštích dnech ještě zvýší. Místní odběrky Charity ve zmíněných zemích zřídili již několik sběrných táborů pro vyhoštěné, kde jim rozdělují potraviny a poskytují lékařské ošetření. Zástupce dánského Červeného kříže, který navštěvil Ghanu, oznámil, že je zapotřebí především léků proti zimnici, injekčních stříkaček, uklidňujících léčiv, ale nejméně ze všeho potravin. Svou pomoc postiženým nabídla i vláda Spojených států. Mnoho potravinových zásilek, které již došly, musilo být bohužel zničeny neboť se pro nedostatečné uskladnění zkazily horsem.

Kdo nejdé vpřed, ustupuje dozadu. Tato myšlenka sv. Bernarda a některých církevních Otců se vztahuje na vnitřní duchovní život, na cestu ke svatosti, anebo, abychom to vyjádřili našimi slovy, postupovat na cestě svatosti. Kdo nejde vpřed, čili kdo se nezdokonaluje, nezůstává stát na místě, nýbrž ustupuje vzad, zaostává. Proto nezbytně potřebujeme, abychom zůstali pevně spojeni, abychom všichni tálí za jeden provaz, abychom si navzájem pomáhali a pozbuzovali se k další cestě, a vždycky postoupili alespoň o krůček vpřed, aby nám nehrozilo, že spíše půdeme zpátky tam, odkud jsme vyšli. V tomto smyslu nám podává pomocnou ruku i slovo života, které, jak víme, je světlem na naší cestě. "Ale na tvé slovo spustím síť!" Je to Petrova odpověď Ježíšovi, který ho vyzýval, aby spustil síť k rybolovu, třebaže k tomu nebyla vhodná chvíle. Neexistoval žádný lidský důvod, proč by ho měl uposlechnout. Uposlechl svého Mistra pro svou víru a výsledkem byl zázračný rybolov.

I my jsme povoláni k takovému rybolovu, abychom sa stali rybári, totiž rybári lidí, a to tolika lidí, "aby všichni byli jedno". A jak můžeme takový rybolov uskutečnit? Petr řekl: "Na tvé slovo". Prostředkem, příčinou a tajemstvím zázračného rybolovu je tedy věřit tomu, co /nám/ Ježíš říká, věřit jeho slovům a přilnout k nim. Proto také jeho slovo, jak jsme to již dříve zdůrazhili, je světlem na naší cestě. Zaručuje nám, že nebudeme ustupovat, nýbrž postupovat, povede i nás k zázračnému rybolovu. Je třeba se o to jeho slovo stále opírat, pevně se ho držet a zůstat v jeho společnosti.

Ale o které Ježíšovo slovo se máme opřít, ke kterému přilnout? Přirozeně ke všem jeho slovům. V tomto měsíci máme možnost si z nich vybrat. Soustředíme se na Ježíše jako Božího slova, vlastně na ukřižovaného a opuštěného Ježíše, v němž můžeme obdivovat plně rozvinuté slovo.

Přilneme k němu tedy v těchto ~~dalších~~ tydnech a zůstaneme s ním, s opuštěným Ježíšem, a to po celý den, vlastně každý okamžik, hlavně před bolestmi a těžkostmi, na něž narazíme a budeme mu říkat: "S Tebou". Já jsem to /vždy/ tak dělala a viděla jsem, že nám vždy vnuká, co pěkného a ctnostného máme učinit. Obracíme-li se naň s těmito slovy: "S Tebou", radí nám, co máme odseknout, v čem ^{se} máme zapřít, abychom odumřeli sami sobě a znova se zrodili k plnění jeho vůle. On nám jako světlo hlavně ukazuje, že

náš bližní je cestou vedoucí k Bohu, ukazuje nám, jak před tímto bližním máme zcela zapomínat na sebe, abychom se s nimi stali jedno a dali tak

Ježíšovi možnost získat je pro své srdce. Taktéž bude i kolem nás určitým způsobem opakovat zázračný rybolov."S Tebou, ukřižovaný a opuštěný Ježíši", tak mu to budeme říkat a přitom stále postupovat vpřed, protože kdo

na této cestě nejde vpřed, ustupuje dozadu.

Na konci modlitby řekl Ježíš: "Nejdřív všechny oběti obohacují a posílají

na modlovače, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

je modlovač, zavorek ušebet na lidstvo inspirovat modlovače, kteréhož členem

Radiovaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium totalitních režimů

Leden 1982

Vánoční audiencie Jana Pavla II.

10 FEB 1983

83 41/1

Vatikán: Dnes ve čtvrttek dopoledne Jan Pavel II. přijal v audienci předsedu krajské správy oblasti Lazio, v níž leží i Řím, pana Santarelliho spolu s členy příslušného výboru. V příležitostném projevu sv. Otec uznal, že se již mnoho vykonalo pro rozvoj obyvatelstva, ale přesto ještě mnoho práce zůstává. Postěžoval si zejména na rostoucí vlnu mravní nevázanosti a šířící se požívání omamných jedů. V této spojitosti vjádřil naději, že nastávající Milostivé léto vykoupení přispěje ke zmírnění těchto zlořadů, především násilí, které rovněž povážlivě vzrůstá.

Jinou audienci poskytl sv. Otec krátce po poledni asi 2.000 členů tzv. obcí neokatechumenů, kteří se v těchto dnech sešli v Římě, aby společně rozjímali na námět "Usmíření a pokání v poslání církve". Jan Pavel II. jim doporučil pro vnitřní duchovní život zejména pravidelnou a vroucí modlitbu, četbu Písma sv., věrnost církevnímu učitelskému úřadu a v prvé řadě co nejdokonalejší vnitřní obrázení, jehož oporou a znamením je právě svátost usmíření. Varoval je, aby se neuzavírali sami do sebe, naopak, aby se plně účastnili církevního života ve farnosti a v diecézi.

Konečně sv. Otec přijal v oddelených audiencích sedm biskupů z lisabonské církevní provincie v Portugalsku, v čele s patriarchou halvního města kard. Ribeirem, kteří konají ve Věčném městě kanonickou návštěvu "ad limina".

Mimoto Jan Pavel II. udělil soukromou audienci i choti ecuadorského prezidenta, paní Pérez Hurtado s doprovodem.

Řím: Včera a předevčírem proběhlo přípravné zasedání Papežské komise pro pastoraci mezi turisty a vystěhovalci. Bylo rozhodnuto, že celosvětový sjezd o tomto pastoračním oboru se bude konat na podzim příštího roku v Římě s ústředním tématem: Rekreace, kultura a bohoslužba.

Upozirňujeme posluchače, že zítra v pátek o svátku Panny Marie Lurdské budeme vysílat přímým přenosem na krátké vlně v pásmu 49 m s italským komentářem mše sv., kterou bude Jan Pavel II. sloužit od 16,55 min. ve svatopetrské basilice v rámci 80 výročí ~~hranice~~ Unitalsi, které koná s nemocnými pouti do Lurd a jiných svatyní. Příští týden 16. února o Popeleční středě budeme vysílat z basiliky sv. Sabiny od 17,25 min. první postní procesí, tzv. štaci, po níž bude sv. Otec sloužit mše sv. /a udělovat popelec/. Můžete ji sledovat na krátkých vlnách v pásmu 49, 41, 31 a 25 m, jakož i na střední vlně v pásmu 196 m, pro střední Evropu s italským a polským slovním doprovodem.

10 FEB. 1983

Noví kardinálové

Francouzský katolický deník "La Croix" fotiskl (minulý týden) obsáhlý článek o konsistorním zasedání, při němž bylo jmenováno 18 nových kardinálů. Nazval jej "Církev je stále více otevřená" a soustřeďuje se v něm hlavně na universálnost církve, kterou noví kardinálové, pocházející z různých končin světa, znova zvýraznili. Kardinálské kolegium se zeměpisně ještě více rozšířilo a prakticky svým složením dokázalo, že církev je vlastně jediným společenstvím na světě, které sdružuje v Kristově jménu nejrozličnější národy, rasy a kultury.

Konsistoři věnoval článek i milánský list "Corriere della Sera". Čteme v něm mezi jiným: "Stará symbolika krve, kterou znázorňuje kardinálská barva, je na místě jistě i dnes, kdy jsou různé místní církve zmítaný bouří. Mezi novými kardinály jsou opravdoví vůdcové svých států, jako polský primas Glemp anebo maronitský patriarcha Koraiš, kteří prožívají osobně a v první linii dramatické osudy svých národů. Jsou mezi nimi i kněží z tzv. Třetího světa, pro které nasazovat život patří ke každodennímu povolání, jako např. kard. Do Nascemento z africké Angoly, který byl loni v říjnu unesen partyzány při pastorační návštěvě v jedné farnosti a propuštěn až za měsíc potom. Kardinálský purpur - píše dále uvedený list - je symbolem věrnosti a svědectví i v podmírkách, kdy je třeba pro Krista prolít krev, a v této spojistosti se list zmiňuje o 4 kardinálech z evropských socialistických zemí.^{NDR, Jugoslávie, Polsko, Itálie} Kromě toho si všimá i jiné podrobnosti. Dvěma kardinálům je už přes 80 let /Julian Vaivods z Lotyšska a jesuitský teolog Henri de Lubac z Francie/. Ti ^{už} by se nemohli účastnit případného konklave, ale sv. Otec je přesto jmenoval, aby tak odměnil jejich věrnost církvi a jejímu učení za těžkých okolností. De Lubac byl např. v padesátých letech terčem prudkých, nemilosrdných útoků. O lotyšském kard. se není třeba šířit. Tím vlastně Jan Pavel II. vyznamenává i všechny ostatní, kteří žijí a působí v obdobných poměrech, tj. všechny neohrožené kněze a laiky, pro něž je věrnost církvi příčinou diskriminací a pronásledování a pak teké teology, kteří se přes kritiky z různých stran drží učitelského úřadu církve. Kard. De Lubac neobdrží biskupské svěcení. Požádal sv. Otce o výjimku z pravidla, podle něhož každý kardinál má být vysvěceným biskupem a ten mu vyhověl, hlavně pro jeho pokročilý věk a málo pevný zdravotní stav. /Lotyšský kard. Vaivods jistě dosud nezapomněl na dvouroční deportaci v Moldavské
svr. rezidence

kterou ho sovětský režim v letech 1958-1960 potrestal za jeho pět svazků o pastoračních a duchovních otázkách napsaných po válce a po připojení jeho vlasti k SSSR. Nucená práce v moldavských lesích mu podlomila zdraví a proto byl pověřen vyučováním ruské literatury v pracovním táboře. Po propuštění byl jmenován generálním vikářem v lotyšském hlavním městě Rize, a v r. 1964 biskupem, takže se mohl zúčastnit koncilu. Kard. Vaivods mimo svou neohrozenost je znám i velkou duševní rovnováhou a vyrovnaností. Na otázku, zda jsou naděje, že se zlepší postavení katolíků v SSSR po jeho jmenování, odpověděl: "Nevěm, zda se zlepší, mnoho bude záviset na tom, jak budeme jednat a vystupovat."

Turinský deník ^{La} Stampa ve svém článku o konsistoři poznamenává, že v životních osudech nových kardinálů se zračí i rozličné tragedie a charakteristické znaky současné doby. Jsou to např. příběhy rodiny kard. Lustigera pařížského arcibiskupa, který je židovského původu, anebo život kard. Ku-hariče, záhřebského arcibiskupa, který byl původně dělníkem. Všichni kardinálové však svými životy dosvědčují výzvu sv. Otce, s kterou se k nim obrátil: Buďte pevní ve víře!

Uvedli jsem vám několik reakcí francouzského a italského médií na jmenování nového kardinála.

Nyní si posluhujte interview s bývalým gener.

fjordstevejem Augustinem P. Taape:

ústav pro studium
totalitních režimů

Mezinárodní sjezd o sv. Augustinovi

Asi za tři roky, pravděpodobně na podzim 1986 se bude konat ve Věčném městě velký mezinárodní vědecký sjezd o postavě a díle sv. Augustina, který je celkem odůvodněn nazýván Otcem křesťanské Evropy. Na rok 1986 totiž připadne 1.600 výročí obrácení tohoto světce na křesťanství a za rok potom, tj. v dubnu 1987, též výročí jeho křtu. Řád Augustiniánů hledí na tyto události jako na svůj vzdálený původ a chce proto připomenout uvedená výročí a jejich význam celému věřícímu světu, čili chce mu přiblížit sv. Augustina jako biskupa a řeholníka, jako filosofa, teologa a mystika. Sjezd se pak bude věnovat i bádání o jeho často rozhodujícím vlivu v pozdějších tradicích a také srovnat jeho myšlení a názory s moderními. O sv. Augustinovi a jeho díle vyšlo v posledních 50 letech mnoho studií, zejména r. 1930 /1.500. výročí jeho smrti/ a 1954 /1.600 výročí jeho narození/. Je přirozené, že sjezd s tak dalekosáhlým významem vyžaduje i pečlivou, několikalehou přípravu. Nás reportér požádal v tomto ohledu o interview pátera Augustina Trapé, známého vědce a teologa, dřívějšího generálního představeného Augustiniánů a nyní redaktora monumentálního, dvojjazyčného vydání díla sv. Augustina. Položil mu tyto hlavní otázky:

A: Proč byl svoláná mezinárodní kongres na výročí obrácení sv. Augustina?

B: Pro důležitost této události. Obrácení mělo rozhodující vliv na celý jeho další život a rovněž na život církve i na celou naši západní kulturu. Sv. Augustin byl pak i biskupem a přes 40 let rozvíjel rozsáhlou pastýrační, teologickou a filosofickou činnost. Obrácení je též počátkem a pohnutkou jeho úctyhodné literární činnosti. Proto jistě stojí za to co možná nejvíce prohloubit tento fakt a jeho příčiny, třebaže byl již velmi důkladně prostudován.

A: Co očekáváte od tohoto velkého sjezdu?

B: Hlavně setkání s co možná největším počtem odborníků. Vyhlásili jsme jej nyní, aby všichni jeho účastníci měli možnost času připravit své příspěvky a aby pak buď potvrdily anebo opravily výsledky dosavadního studia, především však aby z něho vyvodili všeobecně platné výsledky, na prvném místě z děl, vydaných v tomto století. Sv. Augustin není nejasný autor, někdy však není snadno srozumitelný. Chceme-li o něm prohlásit něco platného, musíme ho stuovat co nejhloběji a porovnat výsledky, které jsme dosahli, s ostatními.

10 FEB. 1983

A: Je už pro tento sjezd vypracován jakýsi rámcový, (maximální) program?

B: Já bych řekl, že program je už předem dán složitou postavou sv. Augustina, který byl zároveň filosof, teolog a duchovní vůdce. Tím jsou již určeny tři sjezdové sekce. Jde ovšem také o jeho obrácení na křesťanství a tomu bude rovněž věnována zvláštní sekce. Konečně je třeba vzít v úvahu i jeho velký vliv, kterým působil na následující staletí. V tomto ohledu bude záhadno srovnat jeho učení jednak s učením středověkých teologů a filosofů a pak také s názory dnešních odborníků. Z toho plynou i další sekce, které budou v kongresu zahrnuty.

A: Ještě poslední otázka která se možná Vám, jako augustiniánovi bude zdát trochu podivná: Myslíte, že sv. Augustin zůstává aktuální i pro naši dnešní dobu?

B: Je opravdu podivná, kladete-li ji mně, který se studiem sv. Augusta zabývám prakticky po celý život. Jsem o jeho aktuálnosti pro dnesek hluboce přesvědčen a v tomto ohledu bych nejraději nechal mluvit samotná fakta. Sv. Augustin je v současné době mnoho studován. Bibliografie těchto studií roste skoro do nekonečna. Jeho díla se překládají do hlavních evropských jazyků a obvykle nekončí jen v knihovnách, nýbrž v rukou vzdělanějších čtenářů. Existují i dvoujazyčné překlady, tj. spolu s latinským originálem. Např. takovýto italský překlad je už ve velmi pokročilém stadiu, neboť dosud vyšlo 17 svazků a mohu dodat, že všechny jsou již rozehrány a volá se po druhém vydání.. "Confessiones" byly např. vydány už po čtvrté. Je to krásné vydání, bohužel však poněkud drahé. Kromě toho, totéž jeho snad nejznámější dílo vydało i 7 či 8 italských nakladatelství. My sami jsme je vydali dvojjazyčně, tj. s připojeným latinským textem a dále s úvodem a indexem. Kdo by se o kongres blíže zajímal, může požádat o podrobnější informaci náš římský patristický ústav "Augustinianum".

Slyšeli jste rozhovor se svámořem augustiniánem
teologem Patrem Trapem.
Mádejte opalu Vařeb. Janek

11 FEB. 1983

42/1

RaVat, CECO / pátek 11.II.83/

Vatikán: Dnes v pátek dopoledne Jan Pavel II přijal ve společné audienci všech 16 portugalských biskupů z evorské a lisabonské církevní provincie, kteří konají v Římě kanonickou návštěvu ad limina. Šest z nich přijal již předtím v oddělených audiencích. V příležitostné promluvě sv. Otec vzpomněl svou návštěvu v jejich vlasti a podobně jako v projevu před čtrnácti dny k biskupům z provincie Braga hovořil o významu biskupské konference. Podotkl, že tento orgán nepřebírá osobní zodpovědnost jednotlivých biskupů, ale že jí má sloužit. Připomněl jim také, aby vůči svým kněžím udržovali otcovský a bratský vztah, aby byli v neustálém styku se seminaristy a ~~evangelizací~~ ^{bílkyně} řeholním komunitám vycházeli vstříc bratrským postojem. Vždy, aby měli na očích příklad dobrého Pastýře. V další části projevu se sv. Otec pozastavil nad problémy ~~pastorace~~ ^{evangelizace} v současné společnosti narušené mravní nevázaností, sekularismem, požíváním omamných jedů, násilím ap. a zdůraznil nezbytnost ochrany základních lidských hodnot: především úcty k životu a to již od okamžiku ^{jeho} početí, nerozlučnosti manželství, stability rodiny aj. V závěru řeči pak Jan Pavel II portugalským biskupům poukázal na důležitost modlitby tak doporučované Pannou Marií ve Fatimě.

Dnes ^{v říkání} odpoledne o svátku P. Marie Lurdské sv. Otec sloužil ve vatikánské basilice mše svatou pro nemocné a je doprovázející členy hnutí UNITALSI, ~~Toto hnutí~~ které koná a organuje pro nemocné pouti do Lurd a jiných mezinárodních svatyní, ~~Toto hnutí~~ právě slaví 80. výročí svého založení. V homilií, ve které se sv. Otec soustředil na význam a smysl bolesti, též připomenul zmíněné výročí a v závěru vyzval všechny nemocné k modlitbě za potřeby církve zvláště za úspěšný průběh Svatého roku, eucharistických ^{eho srdce} kongresů, biskupského synodu ap.

Již včera odpoledne v Kongregačním sále apoštolského paláce sv. Otec předsedal schůzi kardinálů - vedoucích jednotlivých odborů římské kurie.

Rovněž včera odpoledne Jan Pavel II přijal v audienci nedávno jmenovaného kardinála Vaivodse, apoštolského administrátora z Rигy a Liepaja.

Upozorňujeme posluchače, že týden od neděle 20. února do soboty 26.II. budeme věnovat duchovním cvičením. Každý večer si můžete vyslechnout body k rozjímání na následující den.

11 FEB. 1963

42/2

RaVat, CECO

Libanon: V minulých dnech vyšlo první dílo Jana Pavla II v arabštině. Je jím kniha "Láska a odpovědnost", kterou sv. Otec napsal již v padesátych letech, ještě jako krakovský světící biskup. Poprvé vyšla ^{kniha} polsky v Lublině roku 1960 a do dnešního dne již byla přeložena do mnoha i světových jazyků. S prvním arabským vydáním díla seznámili minulý týden na tiskové konferenci v Bejrutu /apoštolský nuncius v Libanonu Mons Angeloni a předseda místní biskupské komise pro hromadné sdělovací prostředky mons. Abijaunde. Oba vyzvedli dílo především z hlediska jeho důležitosti a pomoci při rodinné pastoraci.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

Surfinganea delli Sedate metropolitana di La Plata,
è stata la Provincia civile di Buenos Aires. Si estende
de su una superficie di circa 60 mila km² e conta 470
milioni abitanti, di cui 45 mila cittadini, dedicati al
lavoro industriale attivita' muraria. I Sacerdoti sono 95,
di cui 50 diocesani; i seminaristi sacerdoti sono 30.
venendo da un seminario sacerdoti sono 180. Morto il sacerdote
cittadina di Tunja, che è celebre Santuario Nazionale
Le scuole cattoliche. Nella, sempre delli Diocesi, nella
cittadina di Tunja, dove il Santuario Padre si recava nel giorno
matano, dove il Santo Padre si recava nel giorno

11 FEB. 1983

83

42/3

Inkulturace 13/2 83

Kdysi už dávno, když byla ještě Indonezie holandskou kolonií, jezdili do vzdálených zemí Východu vojáci, úředníci, obchodníci a také misionáři. Tehdy bylo ještě Holandsko typicky protestantskou zemí a proto se diskutovalo o tom, jaké státní podpory si v Indonezii zaslouží katoličtí kněží. Doma ve své zemi žádnou podporu od státu neměli. Ale v Indonezii nakonec ji dostali. Převládly tzv. humanitní důvody. Řeklo se, že misionáři přinášejí s sebou kulturu, civilizaci, učí děti ve školách holandsky, jsou tedy také ^{státu} opory.

Nebudeme o těchto zásluhách misionářů minulého století diskutovat, ani je nemíníme zmenšovat. Musíme však konstatovat, jak se od té doby změnila situace a jak už převládl dnes zásadně jiný postoj v otázce tzv. humanity a civilizace.

Od doby II. vat. sněmu se mluví často o poměru mezi posláním evangelia a různými kulturami. Objevilo se i nové slovo, kterého se dobří latínici hrozí. Texty sněmu znají výrazy adaptatio, accomodatio, přizpůsobení. Teď už teď už se anglické inculturation přeloží docela barbarsky jako inculturatio, inculturazione italsky, inkulturace - řekli bychom česky.

Teologický základ, z kterého vycházejí další závěry je vliv nauky o různých druzích vtělení Božího slova ve světě, kosmická kristologie. Národy, které mají přijmout poselství evangelia, nejsou "duchovní pouští", jak se vyjádřil kard. Duval. Nějakým způsobem je Kristus přítomen už v jejich starých tradicích, protože všichni dobrí lidé nějakým způsobem patří k církvi. Patří-li k církvi, mají všechny národy nějakou svou vlastní "církevní" tradici, v jistém slova smyslu. Jakmile to vyslovíme, trochu se zalekneme takového vyjádření. Neplyne z toho pak relativismus všech náboženství, kterého jsme se vždycky báli?

Tuto otázkou si klade Pavel VI. v encyklice Ecclesiam Suam: "Kam ^{že}, do jakého stupně se má církev přizpůsobit historickým a místním okolnostem, ve kterých vykonává svou misijní funkci? Jak se uchránit nebezpečí relativismu, který ohrozí věrnost v dogmatech a v morálce? Ale z druhé strany musí být církev vždycky připravena přiblížit se všem, aby všechny zachránila podle příkladu apoštola Pavla, který píše: "Stal jsem se všecko všem, abych všechny zchránil" ( )."

Pavel VI. dává odpověď základní, všeobecnou, bez zvláštních konkrétních aplikací, ve formě principu. Píše: "Svět se nemůže zachránit zvenčí. Jako se Slovo Boží stalo člověkem, tak je také potřeba, abychom se my oblékli do formy tohoto světa... Dřív než začneme mluvit, musíme nejdřív naslouchat lidskému srdci, abychom, nakolik je možné, je respektovali tam, kde si zaslouží aby se mu dalo za pravdu." I Pavel VI. vykonal daleké cesty: do Indie, do Afriky, do Východní Azie. V Bombaji sám vysvětluje text své encykliky: "Věrnost k tradici neznamená uctívat minulost. Musí ji doprovázet aktivní přizpůsobení potřebám lidu".

K misijnímu dni r. 1966 píše Pavel VI. o tom tématu: "Katolická církev touží po tom, aby poznala kultury národů, aby je respektovala, ale také aby je obohatila nadpřirozenými hodnotami milosti, tím, že se do nich vřadí a že bude žít to, co je v nich charakteristické."

Tento naznačenou cestou pokračuje i papež Jan Pavel II.

R. 1969 Pavel VI. cestoval do Afriky jako host domácích vlád a hierarchie. K biskupům shromážděným v Kampale se obrací s ujištěním "hluboké úcty pro vaše osoby, pro vaši zemi, pro vaši kulturu". Jeho řeč, která následovala, byla programatická a přímo se zabývá naším problémem. "Dílo evangelizace – řekl papež – která je vaším dílem, stojí před velmi živou a diskutovanou otázkou adaptace, přizpůsobení evangelia africké kultuře. Má být církev evropská, latinská, východní..., nebo má být africká? Problém vypadá těžký a prakticky skutečně těžký může být. Ale hotové řešení už tu je: vaše církev musí být především katolická. Stojí na konstitučním, jednotném podstatném základě jednotné základní nediskutovatelné nauky. Všichni musíme být žárlivě hrdi na tu víru, kterou hlásali apoštoli, mučedníci, tj. svědci ji vyznávali a misionáři ji s úzkostlivou péčí učili. Víte dobré, jak je církev v tomto ohledu pevná, řekněme i konservativní. Aby se zabránilo, že se může poselství zjevené pravdy pokazit, církev vyjádřila poklad své pravdy v některých pojmových formulách. I když jsou tyto formule někdy těžké, jsme povinni jejich text zachovat. My jsme víru nevynalezli, my jsme její strážci..."

Na první pohled se tedy zdá, jakoby chtěl papež spíš brzdit nadšený běh k pluralismu. Ale on sám dodává: "Když jsme dali první odpověď, přijde i druhá: výraz, jazyk, způsob, jak jednu víru vyjádřit, mohou být různé a proto mají odpovídat jazyku, stylu, povaze, vloham, kultuře těch, kdo jednu víru

vyznávají. Z tohoto hlediska je pluralismus legitimní a žádoucí."

Jsou to povzbudivá slova: "Pluralismus je možný a je žádoucí." Ale právě proto, že tu jde o dílo, které je tak svaté jak svaté je vtělení Boží do tohoto světa, vyžaduje nejenom mnoho kongresů a diskusí, ale především autentický křesťanský život. Ten podle starého rčení roste z nebe a z půdy. Nemysleme si pak, že to platí jenom o tzv. misijních zemích, o třetím světě. Dnes se mění složení půdy i v zemích se starou křesťanskou tradicí, řekněme si upřímně, i v našich zemích. Právě proto se vyžaduje stálá kreativní snaha žít křesťansky i v tomto novém prostředí.

Na synodu biskupů v Římě r. 1977 bylo předneseno v kroužku italsky mluvících biskupů, mezi nimiž byl i kard. Wojtyla referát, kde se čte: "Na rozdíl od ideologií, kultury vyžadují stálou katechezi, kreativní a dynamickou. Evangelium se musí hlásat v každé kultuře."

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

12 FEB. 1983

Vatikán: Sv. Otec jmenoval apoštolským delegátem v Angoli 47letého mons. Bakdelliho původem z Umbrie, který působí v diplomatických službách sv. Stolce od r. 1966, naposledy jako stálý pozorovatel u Evropské rady ve Štrasburku.

Jan Pavel II. jmenoval též další dva členy Papežské akademie věd. Prvním je 68letý americký profesor Charles Townes, nositel Nobelovy ceny za fyziku z r. 1964, druhým 57letý polský matematik analysta Stanislav Lojasiewicz, který přednášel i v USA, Kanadě a Francii.

Dnes v sobotu dopoledne sv. Otec přijal v audienci 22 biskupů ze 4 světadílů, kteří se zúčastnili ve Vatikánu synodu ukrajinské uniatské církve. Jan Pavel II. v projevu nejprve věnoval zvláštní pozdrav 91letému kard. Slipému a pak zdůraznil zejména stálou jednotu ukrajinských uniatů s Petrovým stolcem, s nímž byla Ukrajina ve stycích již od svého pokřestění před 995 lety. Za úkoly biskupů označil pomáhat kněžím ke svatému životu, péči o duchovní povolání a o laický apoštolát. Do svého závěrečného požehnání zahrnul i všechny ukrajinské věřící.

Balší audienci poskytl sv. Otec členům národní rady Italské katolické akce. Doporučil jim především, aby jako organizace vydávali stále jasnější svědectví o jednotě, aby všem pomáhali žít důsledně podle životního ideálu který si zvolili, a aby podporovali apoštolskou činnost jak v pastorační, tak i v sociálně prospěšné oblasti, jež v sobě zahrnuje i obranu lidských práv.

Řím: V římském Domus Mariae probíhají tzv. Dny lidských práv a politiky svolané z podnětu Italské katolické akce. Jejich cílem je připomenout že každý člověk je spoluzodpovědný za spravedlivou politiku, která věnuje hlavní pozornost člověku a jeho problémům.

Spojené státy: Světící biskup z Baltimore, mons. Murphy přednášel v minulých dnech na ekumenické konferenci Společnosti přátel, čili tzv. kvakerů. Zdůraznil, že nezbytnou podmínkou trvalého a spravedlivého míru je dialog na všech úrovních lidské společnosti. Závody ve zbrojení odsoudil jako moderní modloslužbu, která je stále více na škodu hmotné i psychické životní úrovni.

ústav pro studium
totalitních režimů

12 FEB. 1983

List z katakomb

1 Ty, jenž chceš být živým a ne napůl mrtvým člověkem, víš, že /právě/ živý člověk je Boží slávou a že život člověka je zjevením Boha?

Složíš spolu se zástupy bloudícími po zemi, svou důvěru v živého Boha? Nalezneš v něm smysl svého života a vyrovnanou radost? Jestliže tato důvěra ve věřících odumře, po širých oblastech světa se rozhostí pouště skepse a pochybností. A křesťané v těchto vyprahlých krajích ^{si} ~~naveďejte~~ k tomu ještě mezi sebou nedůvěříví a žijí rozděleni starými či nedávnými spory. Jestliže i uprostřed takových poměrů ty už žiješ usmířen /s druhými/, buďte žít jakoby v katakombách a modlit se: Má duše prahne po živém Bohu, kdy uzřím jeho tvář?

2 Křesťané v době katakomb čerpali svou neohroženost z hluboké víry. Byli vystaveni tvrdému nátlaku z různých stran a pochopili, že pro evangelium je třeba položit i život, protože v něm je smysl života.

Ano, evangelium nás staví před volbu. Buď /zaň/ položit život, ale ne jen nějakou částečku, nýbrž celý, se vším všudy. Anebo sloužit sobě samým a jít za svým vlastním stínem, mezi jiným i z touhy po lidské slávě.

Rozhodni se a začni. Věnuj mu svou důvěru. Nečekej, až se ti srdce změní. Kristus ti je bude měnit den ze dne.

Když se ti zdá, že se kolem tebe všechno hrotí silnými nárazy, že tebou lomcuje pochybnosti a malomyslnost, dokážeš v sobě rozeznat jakési vnitřní světlo?

Když je srdce vyprahlé a všechny východy se zdají uzavřeny, nastane okamžik, kdy budeš nevysvětlitelně odkázán na jedinou základní a podstatnou věc: jsi tu, abys následoval Ježíše Krista, abys /zaň/ dal život, abys sloužil a nikoliv aby sis nechal sloužit. Nikdo nemůže najít pro svůj život vznešenější smysl, ani větší lásku.

Pak se v tobě uvolní netušené zdroje síly. Vyřinou se a budou nevyčerpatelné. A z nich vyrostou květy pouště.

1 Ty, jenž nechceš být napůl mrtvý nýbrž živý, pochopil jsi? Duchovní přání a touha ^{živém} po Bohu vedou k životu a k pokoji.

Ty ale snad namítneš: Jak mám toužit po Bohu, když ho ještě neznám?

Otevři Písmo svaté. Živý Bůh se ti tam dá poznat skrze zmrtvýchvstalého Ježíše Krista.

WWW Přistupuj ke stolu Páně s dětsky prostým srdcem. Pak začneš ^{ponenáhlt} chapat.

Abys mohl každý den vždy znova začínat, důvěřuj Duchu svatému, neboť přebývá v tvém srdci.

Nehledej oporu jen ve své vlastní víře. Opírej se i o své předchůce a o ty, kteří tě dnes doprovázejí.

Hledej Boha tím, že budeš odpouštět. Někdy se možná sám považuješ za příliš velkého viníka, než abys mohl doufat v Boží odpuštění. Říkáš si snad: Bůh jistě odpustí ostatním, ale mně ne. Nezapomínej však na jednu věc. Absolutním Božím znamením je, že jeho láska znamená především odpuštění, jako je tomu v každé jiné lásce. Kdyby ses zastavil pro strach z trestu, jak bys mohl milovat?

Vnitřní život se vždy obnovuje, když po Božím odpuštění i ty jsi od-
pustil druhým. ~~Ten, kdo dokád odpoutá, ten, kteří mu Bůh odpustil, má v prdej jaro: se mu od Boha dostalo.~~

² Žij pro každý okamžik. Neohlížej se ~~vzad, odhaduj každou chvíli~~ do křestní vody, minulost svou i svého bližního, a hleď na to, co stojí před tebou. Ano, dnešek ti úplně stačí, protože dnes v tobě probíhá vývoj, který nikdy neskončí a potrvá až do života na věčnosti.

Hledáš-li Boha, bdi a modli se. Nepřestaneš ho přece hledat jen proto, že si myslíš, že se neumíš modlit. Zůtaň před ním i beze slov. A můžeš-li, mluv ke Kristu Ježíši s ~~veškerou~~ ^{ote} možnou prostotou a pokorou. Stačí i jedno slovo, hlavní je, aby ti vycházelo z hloubi srdce.

Při modlitbě tě někdy překvapí myšlenka: moje myšlení je roztržité a srdce se rozptyluje. Na to ti evangelium odpovídá: Bůh je větší než tvé srdce. Každý okamžik se odevzdávej Bohu duchem i tělem. Svěřuj se mu se vším, co tě tísní. Neboj se mu říci: Dopřej mi, abych se sám daroval. A s ostatními to zpívej dokud neobjevíš touhu po Bohu.

Nikdo nemůže oddělovat modlitbu a konkrétní činnost. Neexistuje: buď boj mebo rozjímání, nýbrž jedno jde s druhým, jedno vyplývá z druhého. Zmrtvýchvstalý Kristus tě všude doprovází, nejen do kostela, ale i po ulici a v práci.

¹ Nemáme rozjímat jen proto, abychom tím zavírali oči přede vším, co ohrožuje a napadá slabé tohoto světa, před hříchem, který se nazývá válka. Rozjímání je vyrovnaná síla, která tě ~~výpracovává~~ a prohlubuje.

Připravuj se, abys mohl být v každém dni svého života kvarem usmíření; pak se budeš moci stát i hlasatelem nějaké výzvy.

12 FEB. 1983

Jedna mladá žena si bere příklad z toho, čím byla sv. Katerřina Sienská. Milovala Krista ve společenství jeho /mystického/ těla, jímž je církev, toho Krista, který je opuštěný jako člověk ležící na okraji cesty. Milovala ~~církev~~ žhavou láskou. Zcela neohroženě a se schopností ~~rozehnávat~~ nevolala církev k ~~nepokolení~~ jakémukoliv puritánství či dokonalosti, nýbrž, aby znova našla ducha jednoty a léčila ~~své~~ rány.

Všichni, mladé i staří jsme v tomto církevním společenství jednou ze soudících se stran. Nemůžeme od ní žádat nic, co sami neděláme ve vlastním životě. I my, poháněni žhavou láskou, odvažujeme se obrátit se na církve s touto výzvou:

- **Církvi**, staň se tím, čím jsi v hloubi svého nitra: zemí živých, zemí usmíření a prostoty.

- **Církvi**, zemi živých. splň naše očekávání.

- **Otevři** dveře naději, aby se rozzářila jako letní slunce.

- **Otevři** dokořán dveře důvěře; zvítězí nad pochybnostmi, nedůvěrou nad studem z /vlastního/ života.

- **Otevři** je dokořán radosti a společné modlitbě; stanou se oslavou svátku, který nikdy neskončí.

- **Otevři** dveře vnitřnímu duševnímu životu: duše překypující láskou překoná i nejtěžší zkoušky, vydrží i nejkrutější muka, prorazí hradby hořkosti a nenávisti, i strach z vlastního strachu... to proto, aby všichni byli živými, ne polomrtvými.

- **Církvi**, buď zemí usmíření!

- **Pak už** ~~ni~~ kdy, nikdy neopustíš rozdrásaného Krista ležícího na okraji cesty.

Tak se stane nesnasitelným rozdělení křesťanů na různá vyznání. Evangelium je nabádá, aby byli údy Kristova těla, ne přívrženci, partyzány či dokonce vlastenci svých vyznání. Ježíš se modlil, aby byli jedno a tím aby se stali věrohodnými před světem /aby jim svět uvěřil/.

Pak už neztratíš ani minutu času ve sporech a opozicích mezi křesťany, když se po světě šíří násilnosti a řinčení zbraní, když národy povstávají jeden proti druhému.

Rozvíň všemožné úsilí, aby příští pokolení již nebyla obětí starých či nových roztržek.

Viditelné smíření mezi křesťany už ~~netrpí~~ odklady. Musí se smířit neaby byli silnější proti komukoliv, ale především, aby se stali kvasem míru a důvěry mezi všemi národy světa

Tupe ti snad lhostejná evangelní výzva: "Běž se usmířit" a Kristova slova: "Nehodí se do Božího království ti, kdo ~~se ohlíjet~~ ~~se~~ hledí zpět".

Církvi, buď zemí odpuštění, abychom mohli plně žít nyní, v této době. Zítřek se postará sám o sebe.

Jsi-li zemí odpuštění a společenství, lidé ~~k~~ ^{abíhají} tobě ~~běží~~ ze všech stran

Církvi, buď zemí prostoty!

Jak málo je toho zapotřebí k vlivnému přijetí. Oporou společenství jsou ty nejjednodušší prostředky. "Silné" prostředky budí strach a oddalují od Kristova volání. Kéž by církevní orgány nechaly přetavit svou službu ohněm plynoucím z pastýřského srdce!

Bůh tě povolal k radosti, ne k smutku, k co ~~neumí~~ největší prostotě v prostředcích, ne ke strohé přísnosti. Tvořivost a vynálezavost jsou Boží dary, jež působí divy lásky a společné modlitby.

Místo hromadění, neměj strach dělit se s druhými. Víra a důvěra v Boha v Boha předpokládají i riskování.

Anebo snad zapomeneš na tolik mladých lidí, kterým působí starost přecházející až do úzkosti touha po spravedlnosti a snaha dělit se s nesmírným množstvím ubožáků. Vždyť bídá nepochází od Boha!

Nespravedlivé rozdělení zdrojů bohatství ve světě je jednou z příčin ozbrojených srážek. Ve jménu Kristově, ať už nikdy není válka!

Církvi, buď zemí, kde se lidé mezi sebou dělí a budeš i zemí míru.

ústav pro studium
totalitních režimů

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

13 FEB. 1983

RaVat-Ceco/neděle/

Anděl Páně Svatého Otce.

Na obzoru je vidět zasněžené Abruzzo až po blízké Sabinské vrychy a tak na náměstí svatého Petra je všechno jako v zimě, i když vane teplý jižní vítr. Sotva výstrel na Gianicolu oznámí pravé poledne objeví se v okně své pracovny Jan Pavel II. Jeho oslovení : Milovaní bratři a sestry rozvlní zástupy v náručí Berniniho kolonády: Římská Církev chce oslavovat Boha a děkovat mu za nové kardinály, kteří na počátku tohoto měsíce na svátek uvedení Páně do chrámu byli povoláni za členy posvátného kolegia. Římská Církev váže k sobě nové kardinály již od počátku jejich nové služby, tímže jím každému udělí titulárná kostel. Tímto způsobem se stále oživuje tradice, podle níž kardinálové, jako představitelé římského klérku vytvářejí poradní sbor římského biskupa a po jeho smrti volí li jeho nástupce. Římská církev děkuje Bohu za to že noví kardinálové zrcadlí universalitu Církve: pocházejí totiž z mnoha národů a ze všech světadilů.

Při našem nedělním setkání k modlitbě Anděl Páně chci doporučit na přímluvu P. Marie Matky Církve, nové členy kardinálského kolegia, jakož i celé posvátné kolegium Duchu svatému. Kéž jejich služba přinese hojné plody pro celou Církev.

2. Nyní bych rád připomenu setkání s biskupy kamerunskými při jejich listopadové návštěvě ad limina. Chci jim i všem členům oné Církve projevit svou úctu i celé Církve, za úžasnou životnost a nadšení, jimiž se vyznačuje jejich pastýřská činnost. Z osmimilionového počtu obyvatelstva je 2 miliony 300 tisíc katolíků. Srdečně zdraví všechny věřící v Kamerunu a přeji jim, aby neustávali stále velkodušněji vydávat svědecí křesťanského života; a zvláště přání posílám studentům 5 vyšších seminářů a chovancům malých seminářů.

3. Příští středu začne postní doba, která je přípravou na velikonoce. Je to velmi důležitý čas liturgického roku, který je třeba v tomto roce prožít se zvláštním úsilím vzhledem k zahájení Milostivého léta vykoupení. Myšlenky církve se obracejí ke katechumenům, kteří se různými stupni přípravy seznamují s křesťanstvím a tak se připravují na křest. Stejně se její myšlenka obrací na všechny věřící, kteří jsou vyzýváni k pokání a obrácení. Proto budeme na Popeleční středu nálehavě vzývat Pána, aby křesťanský lid mohl postem za-

13 FEB. 1983

čítcestu k opravdovému obrácení, aby tak vítězně čelil útokům zlého ducha zbraněmi pokání. - V tomto výsadním liturgickém údobí Církev vyzývá všechny, aby pozorně a ochotně naslouchali hlasu Pána.

A po společné modlitbě Anděl Páně Jan Pavel II udělil Apoštolské požehnání. Nato ještě dodal: Chci srdečně pozdravit zde přítomnou početnou skupinu, která se zúčastnila kongresu o "Pokání a smíření", který pořádaly neokatechumenální komunity. Chci vám ještě jednou vyjádřit, milovaní bratři, jak si vše soce vážím vašeho kongresu, na němž se shromáždilo asi 60 biskupů a 2000 farářů a kněží, pocházejících z 5 světadílů, aby uvažovali o tématu příštího biskupského synodu. Při našem čtvrtéčním setkání jsem mohl ještě jednou oceňit nadšení, které je pro vás tak příznačné. Pokračujte neúnavně a se stále živější velkodušností ve svém apoštolském úsilí a vydávejte křesťanské svědec, zvláště v oblasti katechese, kde jste v těchto letech dosáhli tolika dobrých výsledků. Kéž vás všechny provází mé apoštolské požehnání jakož i členy neokatechumenálních komunit na celém světě.

Včera večer mezi 18 - 22 hodinou Jan Pavel II vykonal návštěvu ve velkém římském semináři na Lateráně, upříležitosti svátku patronky semináře - P. Marie Matky důvěry. Tento svátek se slaví vždy v sobotu před Popeleční středou. ~~Papež~~ Svatý Otec měl příležitost si pohovořit se všemi 122 bohoslovci římské diecéze ale i s jejich deseti představenými. Při této příležitosti navštívil na lateránské universitě i Institut pro rodinu, který byl založen z jeho podnětu, aby se věnoval studiu rodinných problémů. V kapli semináře pak vyslechl oratorium "Svatba v Káně Galilejské" od Marca Frisina. Ostatní publikum tvořilo asi tisíc mladých studentů, kteří udržují úzké styky s římským seminářem, ve snaze prohloubit svůj duchovní život a mít vhodné zázemí pro zralé rozhodnutí o svém životním povolání. Celý večer včetně spolčené večeře byl naplněn přátelskými rozhovory ~~svatého~~ mezi všemi účastníky.

USA: Američtí katolíci hodlají uctít památku Thomase Mertona trapistického řeholníka, od jehož smrti uplynulo 15 let, dokumentární filmem. Pdobný dokumentární film bude natočen i o arcibiskupu ze San Salvadoru mons Romerovi, který byl v roce 1980 zavražděn, když sloužil mši svatou v katedrále.

II/2
(13 FEB 1983)
V prvních letech vlády Svatoplukova syna Mojmíra II. byl dosud velký moravský stát dost silný, aby se obránil. Mojmír ještě v roce 902 skvěle porazil Něnce i Maďary, ale neustálé války zem vyčerpávaly. Území získané Svatoplukem odpadala a vnitřní rozbreje narušovaly jednotu. Trvale ještě šest let než velkemoravský stát zasáhl smrtelný úder a dějiny o něm přestávají hovořit. na knižním stole

Brzy po nástupení v roce 901 se snažil Mojmír obnovit na Moravě i církevní správu. Papež Jan VIII. IX. k němu vyslal 3 legáty, jednoho arcibiskupa Jana a biskupy Benedikta a Daniela, aby na Velké Moravě vysvětli nástupce Metoděje a tři latinské pomocné biskupy. Vysvěcení byli. Byly-li však mezi nimi i Gerazd, není jasné. Bavorští biskupové rázně protestovali, ale řezenský říšský sněm v roce 901 nezávislou církevní provincii na Moravě uznal. Málo se však ví o její činnosti. Rezvrácení státu a jeho zničení Maďary v roce 907 neznamenalo ještě naprostý zánik církevního života, poněvadž někteří kněží i kostely pohrcmu přežili. Nastaává však doba temna. O církevním životě se pak objevují jen kusé a nejasné zprávy. V roce 976 je v listině mohučského metropolity zmíněn moravský biskup, český kronikář Kosmas tvrdí, že počátkem 11. století byl dosud na Moravě biskup Vracen a domácí moravská tradice kladla po rozpadu říše biskupské sídlo nejprve do Pelešovic a odtud do Kunovic.

Badatelka Lanckreünska a jiní po ní našli řadu stop naznačujících, že slovanská církev dežívala i ve Slezsku a na Krakovsku: v středověkém kalendáři ve Wislici, epírajícím se o starší záznamy, je k 17. červenci znaznán svátek svatého Gorazda. Týž den se slavil svátek Gorazda, arcibiskupa a nástupce svatého Metoděje i v některých východních církvičních Nikde, ani na Moravě ani v Čechách se jeho svátek neslavil a nelze tedy hovořit o tradici přišlé z Čech. Zdá se tedy, že Gorazd byl skutečně slovanským - působil jako arcibiskup právě tam.

Zajímavé stopy jsou v samém Krakově. Tam při pohřbu knížete Boleslava Chrobřeha v roce 1025, kterého se zúčastnili mimo jiné dva arcibiskupové, spívali duchovní latinsky a slovansky. Většina katalogů krakovských biskupů také začíná jménem dvou arcibiskupů s řecko-slovanskými jmény Friderikem a Prokullem z konce 10. století. Dekence na mincích Boleslava Chrobřeha, ražených v Krakově, je jeho jméno psáno cyrilicí. Obdobná náznaky se dají vystopovat i ve Slezsku. I do Sandoměře je v pozdějších kronikách klas-

ústav pro studium
totalitních režimů

13 FEB 1983

13. II. 83

6'15"

13 FEB. 1983

Velká Morava ztratila svého slovanského biskupa. Roku 885 zemřel sv. svaty Metoděj. ~~Smrti pluk~~ Kníže ^{Svatepluk} pronasleduje jeho učedníky. Zmizel i Metodějův nástupce v biskupském úřadu, Gorazd. Moravskou církev spravuje nitranský biskup, Němec Viching.

SN!

Velkomoravský stát žil několik let v klidu a rozširoval hranice. //
Po roce 890 jej však stihá jedna pohroma za druhou. Síly napětí a nepřátelství německého krále Arnulfa proti Svateplukovi. Snažil se přibrat na ponec i Bulhary. Na obzoru se objevují maďarští nomádi, které se v roce 892 najímá Arnulf k poplenění Moravy. Za dva roky mizí i sám Svatepluk z jeviště dějin. Není se padl - li v bitvě s Němci. I krenikář Regine uznává, že to byl muž mezi svými nejrezváznější a duchem nejbystřejší:

~~zde bude plánovat~~

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

Miroslav Jarešovský a Martin Maciągoffa pro vás připravili další pokračování v dejiště kudláckého našeho českého a moravského dědictví. Dnes budeme sledovat osudy nědmuhů so Metodějem.

Vatikán: Dnes v pondělí dopoledne Jan Pavel II. přijal v audienci asi 700 novinářů, členů Katolického svazu italského tisku. V příležitostném projevu zdůraznil, že jejich povolání je spíše posláním, jehož cílem je sloužit pravdě a dobru. Proto hlavními měřítky, jimiž se mají při své práci řídit, mají být pravdivost, jasnost a objektivnost.

V soukromých audiencích sv. Otec dnes přijal záhřebského arcibiskupa kard. Kuhariče, spolu s jeho dvěma světícími biskupy, kteří konají v Římě kanonickou návštěvu "ad limina", a dále předsedu brazílské biskupské konference, mons. Lorscheitera.

Jan Pavel II. zaslal turinskému arcibiskupovi kard. Ballestrerovi telegram, ve kterém vyjadřuje svůj hluboký zármutek nad neštěstím, jež postihlo toto město. Včera v neděli odpoledne vypukl v jednom turinském kině zhoubný požár, který si vyžádal 64 obětí na životech.

× Řecko: V sídle pravoslavné teologické akademie na Krétě se bude konat v druhé půli letošního srpna XI. valné zasedání Světové federace pravoslavných hnutí mládeže, známé pod jménem Syndesmos. Hlavním cílem bude vytýčit program koordinované činnosti těchto hnutí na další tři roky.

Řím: V papežské koleji Nepomucenum složil dnes odpoledne spirituál páter Špidlík mši sv. ve východním byzantském obřadu v rámci dnešního celocírkevního svátku sv. Cyrila a Metoděje, spolupatronů Evropy. Po mši sv. byl pak posvěcen obraz znázorňující oba naše věrozvěsty spolu se sv. Benediktem, patronem Evropy, který bude umístěn v kolejní kapli.

ústav pro studium
totalitních režimů

K Ráhu:

14 FEB 1983

13. "Nikdy nebylo moře tak otevřené jako dnes"

1 Lidské myšlení, jednání a bytí svým přirozeným úsilím nedosahuje svého cíle. Není ani soběstačné, ani samo sobě jasné. Nedovede vytvořit celek, v němž by každá část na svém místě nabývala pevnosti a jistoty. Za každou naší činností tušíme a objevujeme univerzální otevřenosť, nekonečné rozpjetí. Ve své neuvědomělé snaze jsme vedeni touhou, která přesahuje všechno stvořené. Neznáme předmět této touhy. Proto ona nemá žádný tvar. Co nemá tvar, nemůžeme poznat. Můžeme si to uvědomit jen nepřímo a negativně: Kdykoliv jsme si něco předsevzali a svým úsilím toho také dosáhli, nenalezli jsme v tom nikdy plné uspokojení. Vždy znovu se nám opakuje týž typický zážitek: "To není ono, co vlastně hledám." Blondel v celém svém díle pozorným rozborem vyvozuje důsledky z této zkušenosti a dochází k závěru shodnému s tím, co odedávna učí křesťanská teologie: základním hnacím perem našeho jednání je touha po nekonečném dobru, přirozená touha po blaživém patření na Boha.

2 Dokud je nad lidským duchem perspektiva tohoto nadpřirozeného cíle uzavřená, hledá člověk řešení své nejasné a stále ohrožené situace různým způsobem. Cesty, na něž se vydává, jsou často bezvýchodné, a vnitřní neklid žene k podnikům, jež pouze množí utrpení. Toho využívají všelijaké ideologie, filosofické systémy a přirozená náboženství a nabízejí své návody k řešení. Jsou to návody velmi různorodé a vzájemně mezi sebou rozporné. Věstrannou skutečnost člověka postihují pouze jednostranně a zlomkovitě a svůj jednostranný pohled vydávají za absolutní pravdu. Mohou člověka uspokojit jen za tu cenu, že on sám zásahem vůle v sobě něco popře, něco zdravého zlomí nebo zdeformuje a svou přirozenost omezí a určí. Je jen jediné řešení, které neláme žádný přirozeně dobrý lidský vzmach, které zahrnuje, integruje, uceluje všechnu lidskou potřebu a touhu. Je to radostná zvěst a zároveň výzva: "Hledejte Boží království a jeho spravedlnost a všechno ostatní vám bude dáno navíc" ~~Mat 6,33/~~.

1 Je to zase typický paradox evangelia: Naleznete všechno, jen když to nebudeste hledat. Všechno vám bude dáno, když nebudeste hledat sami sebe, když budete hledat spravedlnost: ne spravedlnost podle vašich představ, které jsou v rozporu s představami jiných; ne vaši spravedlnost, nýbrž spravedlnost Božího království: spravedlnost která je nade všechno pomyslení, kterou nemůžete uskutečnit, ale která vám bude dána, a s ní všechno ostatní.

14 FEB. 1983

vynucený souhlas, nýbrž radostné přijetí a spontánní přilnutí k tomu, v čem nalézáme sami sebe, svou pravdivou podobu. - Kdo zažil podobné, pochopí okamžitě tuto řeč, která se vyčerpává v pouhých názvacích. Kdo nechápe nebo chápe jen málo a v odvozeném a přeneseném smyslu, nechť přijme tato slova jako svědectví a ujištění, že nový život existuje a že on tedy nezůstane v prázdnotě, když se svěří úplně té světlé moci, která již působí v jeho srdci.

Blondel učí, že celé dílo rozumové spekulace je pouze jako pomocné lešení. Když je stavba hotova, můžeme je odstranit. Tím okamžikem se ukáže budova v celé své kráse ~~████████~~. Nuže, dospěli jsme v našich úvahách k tomuto bodu. Blondel se dovolává zkušenosti konvertitů, těch, kteří se probojovali k přijetí víry. Všichni shodně líčí svou zkušenosť: "Závoj padl... Důkazy jsou ~~zbytčné~~^{ečné}... Víra se stala zřejmostí... Bůh sám dosvědčuje svou přítomnost" ~~████████~~.

Vyjdeme-li však jednou ze sebe, překročíme-li hranice svého sobeckého a uzavřeného já, pak už pro nás nejsou žádné hranice, na nichž bychom se mohli zastavit. Nevíme, kam nás Bůh povede, a co od nás bude žádat. Ale velkodušnost člověka, nesená Boží milostí, nezná také žádné hranice. "Ještě nikdy nebylo moře tak otevřené jako dnes", zvolal Friederich Nietzsche před více než devadesáti lety. Můžeme si právem přisvojit toto zvolání bezbožeckého básníka-filosofa. - Snad mnozí z vás moře nikdy neviděli. Znáte-li však svobodu dítek Božích, pak víte více o otevřenosti moře než někteří z těch, kteří zbrávili každou dovolenou u moře.

ústav pro studium
totalitních režimů

14 FEB. 1983

"Všechno ostatní" je již zahrnuto ve spravedlnosti Božího království, která nám bude dána. V souvislosti Blondelovy "integrální apologetiky" to znamené: završení našeho nedostačujícího myšlení, jednání a bytí. To je možné jen tak, že člověk překoná sám sebe, vyjde ze sebe a žije pro jiné. Žít pro jiné, to jest právě žít ve spravedlnosti Božího království. To je tedy to řešení lidské situace, které nám nabízí a k němuž nás i zavazuje evangelium. Není to však nad naše síly ?

2 Abychom dovedli pochopit a přijat toto řešení, je třeba se znovu narodit. Myšlenka tak ohromující svou velikostí a prostotou nemá původ v lidském duchu. Nikdo by si ji nikdy nedovedl odvodit ze zkušenosti světa a lidských dějin. Ježíš nám zjevil tuto pravdu formou velmi naléhavou: "Nenarodí-li se kdo znova, nemůže spatřit Boží království." Tedy nejen že do něj nevejde, ale nemůže je vůbec ani spatřit. "Takovou důvěru máme skrze Krista v Bohu; ne že bychom sami ze sebe byli schopni něco spasitelného myslit nebo konat, ale když na něco stačíme, je to od Boha", prohlašuje sv. Pavel. Lidská přirozenost má své hranice, které žádným úsilím nemůže překročit. Nedovedeme vyjít z kruhu své sebelásky. Nedovedeme překročit úroveň svých myšlenek drobných a opatrných, nenalezneme v sobě odvahu svěřit se proudu, který nás nese, necítíme-li v něm sourodý a přátelský život. Nedovedeme to, nenarodíme-li se znova.

Skrze naše spojení s Kristem a v něm jsme životně spojeni s Bohem. Toto zázračné spojení nás proměnuje, davá nám nové zrození, činí nás novým stvořením. Působivým znamením tohoto nového zrození je svátost křtu. "Nenarodí-li se kdo znova z vody a z Ducha svatého, nemůže vejít do Božího království." Křtem se stáváme Božími dítkami, mám dostáváme účast na Boží přirozenosti. Jako děti mají vrozenou schopnost důvěrovat svým rodičům, chápat a napodobovat je, tak křesťan svým znovuzrozením získává schopnost důvěrovat Bohu, jeho vnuknutí přijímat a podle nich jednat. Život křesťana je rozhovor s Bohem; je to rozhovor poznání a lásky. Tento rozhovor, jenž je vlastní podstata modlitby, osvobozuje křesťana ode všech ideologií, návodů, systémů, metod a psychologických technik. Křesťan je vázán pouze tím, aby nečinil nic, co by rušilo jeho láskyplný osobní vztah k Bohu. V rámci tohoto vztahu a podle Božího vnuknutí, se křesťan jako jednotlivec i jako společenství může uskutečnit způsobem nejrozmanitějším. Podmínkou je pouze, aby hledal Boží království a jeho spravedlnost.

14 FEB. 1983

2 Ale hledat Boží království znamená nehledat sebe. Znovu se narodit znamená přestat být tím, čím jsme byli a čím dosud v určitých polohách svého života jsme. Sv.Pavel nijak nezatajuje dosah a předpoklady této proměny. Jde o smrt starého člověka, abychom se zrodili k novému životu. Křest znamená zemřít s Kristem a s ním být vzkříšen. Celý život křesťana má být důsledným uskutečňováním této tajemné smrti a znovuzrození. "Jste už přece mrtví a váš život je s Kristem skryt v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i s ním i vy ukážete ve slávě." Je-li nám tato sláva dosud zahalená nebo o ní máme jen malé tušení, vnučají nám tyto pravdy a jejich praktické důsledky spíše úzkost. Z úzkosti povstává odboj, revolta proti této Boží nabídce, která je pro nás závazná. Dějiny lidských myšlenek a činů jsou často dějinami této revolty. Z úzkosti, že ztratíme moc nad sebou, že budeme vydáni bez obrany, že budeme odcizeni sami sobě, prcháme před Bohem a jeho voláním.

1 Jak bychom se mohli osvobodit od této zcela neopodstatněné úzkosti ? Skutečnost je přece docela jiná. Bůh nás bere nám samým, aby nás dal nám samým. Na této zjevené pravdě však opět ztroskotává náš rozum. Tak jsme s nezměnšenou odpovědností postaveni před zásadní rozhodnutí: zemřít starému člověku, abychom se znova narodili. Je to rozhodnutí nadlidaské ? Žádá od nás titánský čin ?

Takové pojetí by nebylo správné. Křesťanství není žádný titanismus. Co se od nás žádá, je prostý a tichý čin skrytého života lásky. Inieme-li k Bohu až k zapomenutí sebe, nevztahujeme se tím k osobě vzdálené a zahalené záhadným mlčením. "Nazval jsem vás přáteli, poněvadž jsem vám sdělil všechno, co jsem slyšel od svého Otce", řekl Ježíš svým učedníkům. "V Bohu žijeme, hýbáme se a jsme", prohlašuje sv.Pavel. "On je mi vnitřnější nežli mé vlastní já", zakusil sv.Augustin.

2 Rozhodneme-li se odevzdati se mu bez výhrady, bude pojednou všechno jiné. Celý svět zazáří v jasnějších, ale i mocnějších a vášnivějších barvách. Stvořené bytosti k nám budou obracet svou tvář s důvěrou a budou nám zjevovat svá tajemství. Budeme chápati hlubší smysl tvorstva. Dostaneme nové smysly, nový cit a nové srdce. V jediném pohledu nevýslovným způsobem poznáme více než za dlouhá léta spekulace. Naše víra už nebude

Castelgandolfo: Včera v pondělí navečer se Jan Pavel II. na svém letním sídle setkal a pobesedoval s asi 400 dětí z místní školky a ~~základní~~ školy, spolu s jejich matkami a řeholními sestrami, které tyto školy řídí. Mnoho z těchto dětí přivítalo sv. Otce v karnevalových maškarních kostymech Jan Pavel II. jim připomněl Kristovu lásku k dětem, upozornil, že i jejich modlitby mnoho platí a požádal je, aby se modlili i za úspěch jeho apoštolských cest a nastávajícího Milostivého léta vykoupení. Setkání trvalo asi ~~zří~~ čtvrti hodiny a proběhlo v upřímném přátelském ovzduší. Sv. Otec se vrátil z Castelgandolfa do Vatikánu až dnes v úterý navečer.

Rím: Papežská rada pro laiky založila v dohodě s vikariátem Mezinárodní strředisko sv. Vavřince pro mládež, se sídlem v kostele sv. Vavřince in Piscibus /S. Lorenzo in Piscibus/ nedaleko Svatopetrského náměstí. Mladí věřící zde mohou organizovat svá setkání, pobožnosti a modlitby. Středisko, jehož adresa zní: Via Pfeiffer 24 /~~adlocu~~^{presso}/ Via della Conciliazione/ zahájí svou činnost v příštím měsíci.

Japonsko: Tokyjské mírové hnutí a nadace Niwano udělilo letos svou první cenu za zásluhy o mír brazilskému arcibiskupu mons. Helderu Camarovi. Cena obnáší 20 milionů yenů a bude mu udělena spolu s medajlí a pergamenem v Tokyu 7. dubna. Arcibiskup pronese v Tokyu přednášku a setká se s japonskými biskupy a náb. představiteli. Pro udělení ceny nadaci došlo na 600 návrhů z 82 zemí. Porotu tvoří zástupce hnutí, jeden katolický kardinál, universitní profesor, a dále jeden budhist a mohamedán. Cenu založil před 5 lety Dr. Niwano, předseda organizace japonských budhistických laiků, které má asi 5 milionů členů, odbory v cizině a usiluje hlavně o dialog a spolupráci mezi různými náboženstvími.

Francie: Pařížský katolický deník La Croix změní od příštího měsíce své zaměření. Jak vysvětlil generální tajemník Gerbaud, vyhradí mnohem více místa hlasům těch, kteří se nemohou vyjádřit nikde jinde, které ostatní pokládají za bezvýznamné. Rovněž mladým lidem deník poskytne více možností projevit své názory. Kromě toho bude věnovat větší pozornost i současným palčivým životním otázkám, bude čtenářům podrobnejší vysvětlovat podstatu a příčiny současných událostí. Pokud jde o politiku, list zůstane i nadále věrný dosavadnímu pluralismu a nebude dávat přednost žádné straně.

15 FEB. 1983

83 46/2

Francie: První francouzské televizní síť vysílá každou neděli dopoledne, od půl 11 do 12,00 hod. přímým přenosem mši sv. Pořad má název "Den Páně a sledují ho asi Dva miliony osob, hlavně nemocných a starších, pro které byl vlastně tento program v r. 1949 zaveden. Vysílání řídí dominikán páter Ababerry. Během postní doby budou při této mši kázat francouzští biskupové v čele s pařížským arcibiskupem kard. Lustigerem.

San Salvador: Apoštolský administrátor stejnojmenného hlavního města mons. Rivera Damas vyzval při nedělní homiliji již podruhé bojující strany, tj. vládní oddíly a partyzány k příměří během návštěvy sv. Otce v této zemi. Požádal rovněž o zrušení stanného práva a o amnestii pro politické vězně. Zdůraznil mimo jiné, že jen ve dnech 4.-10. února bylo zabito 92 civilních osob a že mrtvoly, nalezené na různých místech nesou známky mučení.

Argentina: Mons. Marengo, který byl po 33 let biskupem diecéze Azul bude nyní pracovat v útulku zvaného Piccolo Cottolengo na předměstí Buenos Aires. Povede výchovu noviců kongregace Dona Oriona, které je tento ústav svěřen.

Brazilie: Federální stát Paraná má v současné době vzhledem k počtu obyvatelstva nejvyšší počet duchovních povolání. Tajemství tohoto úspěchu spočívá podle sdělení jednoho církevního představitele v tom, že věřící se pravidelně po skončení mše sv. o tato povolání modlí. Kapucíni např. zde mají 28 postulantů, 16 noviců a plné semináře.

Brazilie: Pod heslem "Písmo sv. - Bůh je se svým lidem" všechny rozhlasové vysílačky v sv. části země, vyzývají několikrát za den v krátkých tříminutových pořadech posluchače, aby četli bibli a rozjímalí o jejím obsahu. Celá akce potrvá asi rok.

Filipiny: Arcibiskup hlavního města Manily, kard. Sin ostře kritizoval filmy s pornografickým obsahem, které byly promítány na nedávném festivalu. Zdůraznil, že je to surový útok proti veřejné mravnosti a slušnosti. Navrhl, aby, uvedený festival byl na několik let zrušen, poněvadž se stále více zvrhává a obnos, kterým je financován aby se věnoval na užitečnější a veřejně prospěšnější účely, neboť, jak podotkl, pornografie není nepostradatelné pro rozvoj filmového průmyslu.

15 FEB. 1983

RaVat-Ceco/úterý/

Večery s evangeliem svatého Marka.

Naše běblické úterky.

Závěr eschatologického kázání uzavírá ladidárni výzva k bdělosti:13, 33-37. Mnohem výrazněji než dosud lze v tomto úryvku rozpoznat redakční práci evangelisty, z níž také jasně vyplývá, s jakým záměrem se orbací na společenství křesťanů. Sv. Marek se mu nesnaží odhalovat budoucnost, nýbrž vychovávat je, aby žilo podle evangelia v této době. Používá k tomu podobenství, které kdysi vyprávěl Ježíš, jak to podobně učinil s příměry o znamení časů, aby připravil své posluchače na to, co přijde, a aby je podněcoval odpovědět na Kristovo poselství ihned. I zde prvožní Církev aplikovala podobenství na svou situaci, v níž se ocitla v době mezi vzkříšením a parusií, t.j. slavným příchodem Pána. - Podobenství v nynější podobě má zajímavé rysy. Kdyby se chápalo jen jako výzva k bdělosti, pak by všechna odpovědnost hlídat bránu domu padla jen na vrátného; zmínka o ostatních služebnících by byla nadbytečná vzhledem k návratu pána. Evangelista má však na mysli celé společenství. V oněch služebnících lze spatřovat všechny věřící. Každý z nich dostal od Pána Ježíše svůj osobní úkol, úzce spojený s hlavní výzvou k bdělosti. Vyplývá to jednoznačně ze závěrečné věty, kterou Ježíš upřesňuje: " Co vám říkám, říkám všem: Bdětě! Učedníci, knimž tu Ježíš přímo hovoří, představují budoucí společenství věřících, neboť ode všech žádá, aby bděli.

Je tedy oprávněná domněnka, že m původně byl v podobenství hlavní postavou vrátný, který měl zůstat vzhůru, aby otevřel dům, až se pán bude v noci vracet. Marek hovoří o pánovi, který odjíždí do ciziny, proto udivuje, že počítá jen s nočním návratem. Lukáš v jiném kontextu vypráví o pánovi, který se odebral na slavnost, a chce, aby na jeho návrat čekali všichni služebníci, neuvádí jen vrátného. Takové noční bdění všech služebníků se jeví jako zbytečné mrhání silami. Lze si je vysvětlit Ježíšovým záměrem; ~~který~~ měl ^{totiž} před sebou všechny své učedníky a chtěl je burcovat k bdělosti. Božskému Mistru nezměrně záleží na tom, aby jeho učeníci, aby všichni, kdo v něho uvěří, byli bdělí. Klade jim to důrazně na srdce, znova a znova to vrývá do jejich paměti. - Údaj o cestě pána do ciziny se objeví v podobenství o zlých vinařích 12,1 a v podobenství o talentech, Mt 25,14 a Lk 19,12; v obou případech vystupuje silně do popředí. Marek asi použil tohoto úryvku vzhledem k situaci, jež se vytvořila po Ježíšově nanebevstoupení. Původní podobenství se hladce vysvětlí, odstraní-li

15 FEB. 1983

se přídagky, jako zmínka o služebnících: pán odchází z domu. Přikazuje vrát-nému, aby bděl, protože v kterou noční hodinu se vrátí. Zůstává otázkou, zdg byly v původním vyprávění uváděny jednotlivé noční úseky. Schéma odpovídá čtyřem vigiliím, na které byla tehdy rozdělena noc, vždy po třech hodinách. Je to římské počítání, jež se ujalo v Palestině. Užité výrazy: navečer, o půlnoci, za kuropení nebo ráno" zachycují, jak se nočním bděním říkalo lidově. V Ježíšově podobenství je nebylo třeba vypočítávat, nicméně tento detail má značný význam ve vztahu ke stálé bdělosti služebníků hlídajících dům. Není vyloučeno, že je to vliv prvotní Církve, jež se zamýšlela nad parusií, jejíž příchod se oddaloval. - Diskutuje se o tom, kam Spasitel mířil tímto podobenstvím. Není nijak obtížné předpokládat, že chtěl vyburcovat posluchače k bdělosti, neboť příchod Božího království není daleko. U Marka vystupuje tento záměr jasně. Je však nutno připomenout formulaci, z níž vyplývá přesvědčení, že Pán/ Kristus/ může odložit svůj příchod. Jak jsme viděli, evangelista chová v srdci naději, že parusie je blízko, ale to pro něho neznamená, že bylo jisté datum. Marek nijak nepopírá, že by slavný příchod Páně mohl být oddálen. V tom smyslu také poučuje a vybízí své čtenáře; jako by říkal: Nevíte, kdy přijde pán domu a tedy hlavní věcí je, abyste nezaspalí jeho příchod, abyste byli připraveni přjmout ho v každou chvíli; navzdory varovným znamením může přijít náhle, ve chvíli, kdy se nenadáte. To může znamenat - jednak: dříve než si myslíte jednak: mnohem později, než doufáte. Koneckonců nerohoduje datum, nýbrž skutečnost, zda jsou učedníci vždy připraveni, zda bdí.

Taková závěrečná výzva, třikrát opakovaná, zdůrazňuje velkou důležitost, jakou Spasitel přikládat bdělosti a plně odpovídá základnímu eschatologickému postoji prvotní Církve, i když výzva k bdělosti má různé odstíny. Ve skutečnosti očekávání parusie je zahrnuto v napomenutí, aby věřící byli stále připraveni a informováni, aby je nepřekvapil náhlý příchod dne Páně. Burcující napomenutí mohou být rozšířena. LK 2L, 34 vysvětluje, čím může být bdělost oslabena nebo úplně vyloučena: "Mjete se na pozoru, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a starostmi o živobytí, aby vás onen den nepřekvapil jako past. Neboť přijde na všechny, kteří přebývají na zemi. Buďte bdělí a proste v každý čas, abyste měli sílu uniknout všemu tomu, co se bude dít, a mohli stanou před Synem člověka." Je to výzva k eschatologické bdělosti v konkrétních poměrech, v nichž žijeme; v nich musíme odmítat pokusení světa, který se obrátil zády k Bohu, plnit své životní úkoly, sloužit Kristovu dílu spásy, i třeba jen utrpením a mrtvou modlitbou. Křesťanův program je : trvalá bdělost.

16 FEB. 1983

Postní poselství sv. Otce:

Drazí bratři a sestry v Kristu,

"Všichni, kteří přijali víru, drželi pevně pohromadě a měli všecko společné. Prodávali všechna svůj majetek a dělili ho mezi všecky, jak kdo potřeboval".

Tato slova sv. Lukáše mi hluboce zaznívají v srdci nyní, kdy znovu zahajujeme liturgické postní údobí: jsou to drahocenné týdny, které církev poskytuje všem křesťanům, aby jim pomáhala rozjímat jejich veliké důstojnosti dětí nebeského Otce a že /proto/ všichni lidé jsou bratři a aby opět byli ochotni navzájem se konkrétně a velkodušně dělit, neboť sám Bůh nás povolal k tomu, abychom založili svůj život na lásce.

Naše vztahy k bližnímu jsou tedy zásadně důležité. Když mluvím o "bližním", myslím tím přirozeně ty, kdo žijí po našem boku v rodině, v naší čtvrti, vesnici, v našem městě. Ale stejně jsou bližními i ti, s nimiž se stýkáme v práci, kteří trpí, jsou nemocní, osamocení a kteří jsou skutečně chudí. Avšak mým bližním jsou také ti, kteří žijí velmi daleko ode mne, kteří musili opustit svou vlast, jsou bez práce, nemají co jíst a čím se obléci. Mým bližním jsou i všichni nešťastní, kteří jsou buď zcela nebo téměř zničeni nepředvidatelnými a dramatickými katastrofami, jež je uvrhly do hmotné a mravní bídy a velmi často i do smutku, neboť ztratili své nejdražší.

Postní doba je skutečně naléhavou Boží výzvou k vnitřní, osobní i komunitní obnově v modlitbě a v návratu ke svátostem, v každém případě však k projevům lásky osobními i kolektivními obětmi, při nichž venujeme čas, peníze a hmotné statky všeho druhu, abychom ulevili těžkostem a potřebám svých bratří ve světě. Dělit se s druhými je povinnost, které nemůže být zproštěn žádný člověk dobré vůle a především ovšem Kristovi učedníci. Způsoby, jak se dělit, mohou být různé; od dobrovolných služeb konaných se spontánností hodnou evangelia až po většinou většinou a opakovány dary z toho co nám přebývá a někdy i z toho, co sami potřebujeme/anebo poskytnutí práce nezaměstnanému či tomu, kdo již ztrácí všechnu naději.

Letos, v r. 1983 bude však postní doba i mimořádnou milostí, poněvadž splývá se zahájením Milostivého léta vykoupení, jež má hluboce podnítit život křesťanů, aby ještě lépe odpovídaly jejich Božímu povolání, aby se totiž stali Božími dětmi a bratry se všemi na světě, podle Kristova příkladu

16 FEB. 1983

V den, kdy jsem slavnostně nastoupil svůj pontifikát, jsem prohlásil: "Otevřte dokořán své dveře Kristu!" A dnes vám říkám: Otevřte štědře své dlaně a dejte skutečně vše co můžete svým potřebným bratřím. Nemějte strach, buďte všichni dohromady i každý jednotlivě novými a neúnavnými strůjci Kristovy lásky!

Hlavní promluvu při dnešní středeční generální audienci Jan Pavel II. věnoval nastávajícímu postnímu údobí a významu Popeleční středy. Jeho slova můžeme shrnout asi takto: Dnešní obřad popelue nám má připomenout křehkost a pomíjejícnost lidského života: Pamatuj, člověče, že prach jsi a v prach se navrátíš. V liturgii celého postního údobí zaznívá býblická výzva k obrácení a pokání. Obrácení znamená odvrácení se od hříchu a viny k Bohu, počátku a konci dějin, základu a příčinu našeho opravdového štěstí. Obrácení a pokání nás vyzývají i k následování Krista podle jeho vlastních slov: Kdo chce jít za mnou, zřekni se sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě. Prožíváme-li postní dobu v takovémto duchu, bude pro nás zároveň i nejlepší přípravou na nastávající Jubilejní rok vykoupení. Ten má vést všechny věřící ještě hlouběji a blíže ke Kristu, jenž se svou smrtí na kříži stal Vykupitelem všeho lidstva. Kéž by se postní doba a Milostivé léto vykoupení staly i pro vás všechny dobou milosti a spásy. To pro vás ze srdce vyprošuji spolu se zvláštním apoštolským požehnáním.

K nevyní - pak hr
 Pro vás, milovaní nemocní, kéž je počátek postního údobí vybídkou k důvěrnější modlitbě, abyste mohli upírat zrak na Krista, muže všech bolestí a čerpat z něho odvahu i důvěru. Toto tak vznešené zaměření nechť je vám oporou a silou při vašem utrpení a útěchou pro vaše duše. A připojmím vám, že i vaše bolesti, stejně jako Ježíšovy jsou cenným zdrojem nadpřirozené plodnosti pro celou církev. Ze srdce vám na tento účel uděluji své požehnání.

ústav pro studium
totalitních režimů

T Dnes je Popeleční středa, počátek postního údobí. Dnes, ale i příští neděli, v katedrálách, chrámech i kaplích celé polské země miliony osob skloní hlavy, a požádají o udělení popelce na znamení pokání, a přitom uslyší tato slova: Pamatuj člověče, že prach jsi a v prach se navrátiš, anebo: Obratě se a věřte evangeliu. Těmto slovy začíná postní doba, jež je přípravou na velikonoce.

Panno Jasnohorská, klečím před tvým obrazem v tomto jubilejním roce, spojuji se se svými bratry a sestrami va víře a současně i se syny a dcerymi naší společné vlasti a vyprošuji pro ně: ať v tomto svatém údobí znovu objeví pravdu, že Bůh miloval svět, podle slov sv. Jana: Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozenceho Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl věčný život; aby znova objevili tu sílu, kterou je pro každého člověka ukřížovaný a zmrtvýchvstalý Kristus; aby nepodláhali silám smrti a hříchu, nýbrž aby se celou svou lidskou a křesťanskou osobou svěřili životu /jímž je Kristus/ a přilnuli k němu!

Z D **Vatikán:** Jan Pavel II. jmenoval kard. Aurelia Sabattaniho arciknězem patriarchální vatikánské basiliky a předsedou tzv. "reverenda fabbrica di San Pietro.

Sv. Otec pronesl a zaslal rozhlasové poselství brazilským věřícím v rámci akce, kterou zahájili tamní biskupové společně s počátkem postní doby pod heslem: Chceme bratrství, odmítáme násilí. Vyzval je, aby budovali svůj život ve svornosti, pokoji a lásce a podotkl, že brazilský národ je v jádru své povahy mírumilovný. Všechny bez vyjimky, hlavně však mládež byvídlo k obrácení a usmíření, k milosrdenství a opravdové, upřímné blíženské lásce a k obraně důstojnosti člověka. Závěrem jim připomněl nastávající Milostivé léto vykoupení s výzvou, aby otebřeli dveře dokořán Kristu.

D V duchu staré křesťanské tradice, kterou obnovil Jan se dnes odpoledne zúčasnil kajícího procesí z benediktinské basiliky sv. Anselma do dominikánské basiliky sv. Sabiny, kde potom sloužil mši sv. spojenou s udělováním popelce. Toto postní procesí sahá svými počátky do XI. stol., kdežto zahájení postního údobí Popeleční středu započalo za posledních let pontifikátu sv. Řehoře Velikého, tj. v prvních letech VII. století. Při mši sv., kterou jsme vysílali přímým přenosem, Jan Pavel II. pronesl homiliu, z níž vám nyní podáme stručný obsah:

V úvodu své promluvy sv. Otec připomenul, že postní doba, která dnes začíná symbolizuje Kristův 40denní půst, jímž zahájil své mesiašské poslání a dále též 40leté putování starozákonného izraelského lidu z Egypta do Zaslíbené země. Znovu též citoval slova, spojená s obřadem udílení popelce Pamatuj člověče, že prach jsi a v prach se navrátíš. Pak pokračoval: Postní doba nás vyzývá ke zbožným a milosrdným skutkům, hlavně k almužně, modlitbě a postu. Vždy dosvědčují, a to v různých dobách i v různých náboženstvích, že co je v člověku tělesné a vnější, má být podřízeno tomu, co je duchovní a vnitřní. K takovým skutkům nás v dnešním evangeliu vyzývá i sám Kristus Pán. Zároveň nám též ukazuje, jak si máme přitom počinat, neboť výslovně zdůrazňuje: "Dávejte si pozor, abyste nekonali své dobré skutky okázale před lidmi, jinak nemáte odplatu u svého Otce v nebesích" ... a tvůj Otec, který vidí i co je skryté, ti to odplatí".

V další části homilie Jan Pavel II. upozornil, že postní doba je vhodná především k tomu, aby se každý zamyslil sám nad sebou. Je to doba - jak podotkl - obzvláště důvěrného vztahu k Bohu v hloubi vlastního srdce a svědomí. V takovémto důvěrném styku pak dochází i k základnímu postnímu úkonu, tj. k vnitřnímu obrácení. V této spojitosti pak sv. Otec citoval očistná slova žalmu, obsaženého v dnešním liturgickém /počátek žalmu 50 /51// a vyzval přítomné, aby se jej v postním údobí často modlili. I zmíněné skutky křesťanské lásky mají vést a připravovat cestu k vnitřnímu obrácení.

Nato opakoval vybídku sv. Pavla, kterou s veškerou naléhavostí opakuje i církev: "Kristovým jménem vyzýváme: Smířte se s Bohem" "S tím, který byl úplně bez hříchu, jednal /Bůh/ kvůli nám jako s největším hříšníkem, abychom my skrze něho byli u Boha spravedliví.

Svou homilií pak sv. Otec uzavřel těmito slovy: "Dnes, o Popeleční středě, na počátku postního údobí r. 1983, v jehož průběhu bude otevřena brána Milostivého léta vykoupení, si posypme hlavy popelem a pak se pokorň modleme, aby Boží milost v této svaté době v nás nepůsobila nadarmo. Kéž bychom ji ani my nepřijímali nadarmo.

Při této mši sv. Jan Pavel II. též osobně uděloval popelec.

17 FEB. 1983

Vatikán: Dnes ve čtvrttek arcibiskup Josef Tomko seznámil novináře a veřejnost s parcovním dokumentem přísstího celocírkevního biskupského synodu, který bude letos na podzim jednat v Římě na téma: Usmíření a pokání v poslání církve. Na rozdíl od dřívějších synodů, kdy praovní dokument byl určen jeho přímým účastníkům pro osobní informaci a přípravu, letos je poprvé veřejný. Spolu s dokumentem byl rovněž dnes zveřejněn list sv. Otce všem jeho bratřím v biskupském úřadě, který jej doprovází. Jak oznámil arcibiskup Tomko novinářům, synod bude zahájen 29. září a církev jej očekává s velkým zájmem. Jeho tématika i cíl je v plném souladu s nastávajícím Milostivým létem vykoupení, neboť výsledkem Kristova vykoupení bylo usmíření lidstva s Bohem. Dokument sám se skládá ze tří hlavních částí: svět a člověk hledající usmíření; hlásání usmíření a pokání, a konečně usmíření jako služba církve. Dokument též upozorňuje, že usmířením dosahuje člověk i vnitřní osvobození a zdůrazňuje i význam zpovědi, která se venuje obzvláště pozornost. Podrobnější informace o této tiskové konferenci arcibiskupa Tomka uslyšíte v následujícím slovenském pořadu.

Vadiláne: Dnes ve čtvrttek dopoledne Jan Pavel II. přijal v audienci skupinu asi 75 profesorů a studentů z ekumenického ústavu Bossey ve Švýcarsku, kteří přišli do Říma, aby navázali styky s katolickou církví. Sv. Otec v příležitostné promluvě podotkl, že nyní se mohou vrátit do vlasti s obnovou vůlí pracovat a modlit se za úplnou organickou jednotu všech křesťanů. Upozornil dále, že na mnoha místech již nyní křesťané společně pracují, trpí a modlí se, aby si svět byl takový, jak si ho Bůh přeje. Zdůraznil též, že ekumenický dialog již začíná přinášet bohaté plody. Závěrem ještě všem kladl na srdce, aby byli osobně plně přesvědčeni o hodnotě modlitby, pokání a svatosti vlastního života, neboť tím nejvíce přispějí ke znovunastolení jednoty křesťanů. Uvedená skupina ztrávila v Římě asi týden a byla hostem Sekretariátu pro sjednocení křesťanů.

V dalších soukromých audiencích Jan Pavel II. přijal 8 členů jugoslávské biskupské konference, kteří v těchto dnech konají ve Věčném městě kanonickou návštěvu "ad limina" a kromě nich též kardinála vikáře Ugo Pollettiho spolu se světicím římským biskupem mons. Plottim.

Konečně dnes odpoledne v Klementinském sále se sv. Otec setkal s římskými faráři a kněžími v tradiční audienci udělované vždy na počátku postního údobí.

17 FEB. 1983

83 48/1

Belgie: V hlavním městě Bruselu probíhá v těchto dnech setkání biskupů z 10 zemí Evropského hospodářského společenství. Hlavním námětem diskuse je současný palčivý problém nezaměstnanosti mládeže a pomoci jiným, obzvláště chudým zemím. Podobné jednání zahájí Evropské společenství, jehož zástupci se rovněž účastní diskusí, ~~též~~ též se Světovou radou církví a s ne-křesťanskými evropskými náboženskými institucemi.

Itálie: V terstskej zámku sv. Justina bude otevřena 15. března výstava věnovaná Panně Marii Jasnohorské. Připraví ji varšavské národopisné museum ve spolupráci s řeholníky, jímž je tato polská národní svatyně svěřena. Budou vystaveny hlavně obrazy, sochy, ikony, rytiny a medajle.

Vatikán: Ve dnech 14. a 15. tohoto měsíce ~~1983~~ ve Vatikánu proběhlo jednání mezi delegacemi Sv. Stolce a maltské vlády o některých otázkách, týkajících se vzájemných styků. Delegace vedli ~~monseigneur~~ mons. Silvestrini a maltský ministr zahraničí pan Sciberras Trigona. Jednání se zúčastnil i státní sekretář kard. Casaroli, který měl předtím osobní rozhovor s uvedeným ministrem zažraničí. V jednáních se bude pokračovat 11. dubna.

Vatikán: Vatikánská pošta vydá 10. března serii známek věnovanou mimořádnému svátku roku Vykoupení. 4 známky v celkové hodnotě 3050 lir zobrazují ukřižovaného Krista, zmrtvýchvstalého Krista, Svatého Otce, objímajícího lid Boží a Holubici Ducha Svatého se Svatou branou.

Celkem bylo vytištěno 1.100.000 ~~serií~~ kompletních serií.

ústav pro studium
totalitních režimů

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

17 FEB. 1983

Myšlenka Kláry Lubichové

Jak nás učí Písmo svaté, život křesťana je svatou cestou k cíli, který nás očekává v posmrtném životě.

Čas běží, cíle je stále bližší a nemůžeme zůstat stát.

Už dlouhý čas se mnoho z nás jistě snaží kráčet touto cestou a klademe si přitom otázku: Jaké jsou výsledky, je vidět nějaký pokrok. Je docela možné, že někdy nejsou pro všechny úplně pozitivní. Anebo někdo nastoupil cestu s velkým nadšením, ale zápal potom opadl, přišla únavu a nyní se začíná cítit, že je potřeba, aby se stalo něco, co by nám pomohlo pokračovat v cestě s počáteční silou a vytrvalostí. Za takového stavu věcí cítíme trochu nejistotu. Různé věci a záležitosti, rodina, práce a také služba v církvi nás zvedla zaměstnávají a to má za následek, že spojení s Bohem, to nádherné spojení s ním, které nelze s ničím jiným srovnávat a které jsme již několikrát zakusili jako nevýslovnou sladkot a nadlidskou sílu, nyní už necítíme. Co máme dělat?

- Slovo života.)

I v takových případech nám může mnoho pomocí Božího slova. V tomto měcící zní: Na tvé slovo spustím sítě. Ježíš žádal od Petra víru, aby se tento sám přesvědčil, jak je Bůh mocný; aby věřil i v něho a dokonce v něco z lidského hlediska nemožného a absurdního. Co je to za nápad, lovit ryby za dne, když ani v noci nic nechytili. Podobně i my, přejeme-li si zázračný rybolov a štěstí, musíme věřit, a - bude-li třeba - neodmítnout ani riziko absurdnosti, které Boží slovo někdy s sebou přináší. Vždyť převe víme že Boží slovo je život, který však se získává jen smrtí. Je to růst, ale dosáhne se jen zmenšujeme-li se.

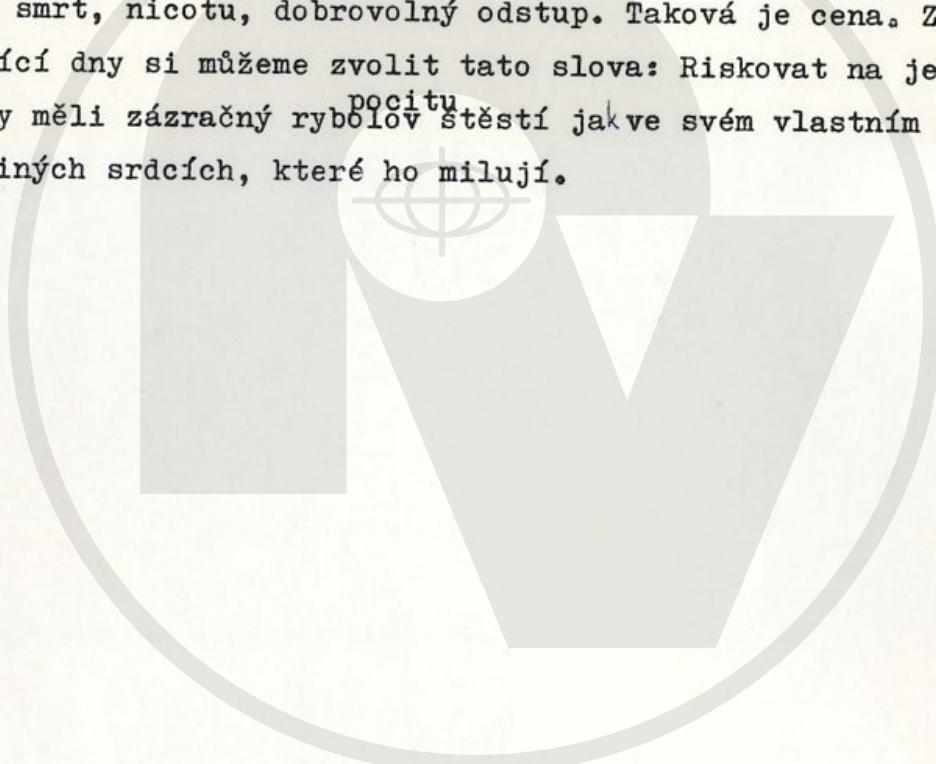
Jak tedy máme překonat stav duchovní únavy, která na nás někdy může přijít? Tím, že podstoupíme riziko Božího slova. Často nás ovlivňuje mentálnita tohoto světa, v němž žijeme a věříme, že štěstí spočívá v majetku, v profesionálním uplatnění, v zábavách, vládě nad druhými, ve zdání, v ukájení smyslových požitků, v jídle a v pití. Ale ve skutečnosti tomu tak ^{ní} ne-

Zkusme riskovat a zbavit se, zříci se všech těchto věcí, nechme své "já" podstoupit riziko naprosté smrti. Budeme riskovat jednou, dvakrát i desetkrát za den. Co se stane? Večer pocítíme, jak v našem srdci znova sladce rozkvétá láska. Znovu nalezneme i spojení s Bohem, ve které jsme již nedoufali. Opět nám zazáří světlo jeho vnuknutí, opět nás naplní jeho útěcha a posila, opět se v nás rozhostí jeho mír a znovu budeme cítit, že

17 FEB. 1983

83 48/5

na nás spočívá jeho zrak a že stojíme pod jeho ochranou. Znovu se v nás zrodí i síla, naděje, důvěra a jistota, že naše svatá cesta je možná, že to, co jsme prodělávali, byla jen zastávka, nikoliv její přerušení. Přesvědčíme se též, že celý svět může být opravdu jeho, Boží. Je ovšem nutno riskovat smrt, nicotu, dobrovolný odstup. Taková je cena. Za heslo pro následující dny si můžeme zvolit tato slova: Riskovat na jeho Slovo, abychom i my měli zázračný rybářov ^{pocitu} štěstí jak ve svém vlastním srdci, tak i v tolika jiných srdečích, které ho milují.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

17 FEB. 1983

48/5

M

RaVat-Ceco/sobota/ Querido hermano José!

Mnoho pozdravů z Mexika a díká za dopis a novinky z Říma. Během své návštěvy v Mexiko City, kam jsem jel po cestách necestách z Quaymas autobusem celé 3 dny, jsem navštívil také svatyni Matky Boží Guadalupské, poznal hodně jesuitů z Mexika i Střední Ameriky. Ohlasy se Salvadoru a Guatemale jsou tam živější. Situace je těžká. Na jihu Mexika jezí v lágrech na 10.000 uprchlíků v děsné bídě. I kolem Mexiko City, na městských smetištích žijí lidé v hrozňatých podmínkách; jesuité dělají mezi nimi úplně divy při misijní práci. Postavili tam i několik kaplí. - Po společných vánocích v noviciátě Santa Barbara jsme se rozjeli na náš poslední dlouhý pětiměsíční experiment. Několik spolunoviců bude učit na jesuitských středních školách, druzí na našich farách, dva budou pracovat v indiánské reservaci v Jižní Dakotě, jeden uprostřed Mexika na horské faře a já na hranicích jižně od San Diega. Jsem zde v domově pro chudé z milionového města Tijuána spolu s dvěma noviciji z Louisiany, jedním z New Yorku a s jedním knězem na třetí probaci. Dům vedou františkánské sestry. Pomáhá jim mnoho dobrovolníků jak z Mexika tak ze Spojených států. Ráno v 6,15 máme mši svatou se sestrami v noviciátu, pak v 7,30 snídaně pro chudé, kteří někdy čekají už od půl noci před domovními vráty/400-500/, v poledne oběd. Ve čtvrtce rozdáváme balíčky s potravinami a oblečením pro chudá rodiny z okolních vesnic. V domově je také klinika, kde pracuje mnoho dobrovolných lékařů z USA. Přes den jezdíme pro různé dary potravin, zeleniny, oblečení, léků a peněz. Máme dvě dodávky a tak jsem často na cestách buď v USA nebo v Mexiku, a žebráme, kde se dá: chleba, vajíčka, pomeranče, rýži atd. Odpoledne jedeme do dvou tijuánských věznic, kam vozíme čtyřikrát týdně jídlo, jež by vězni jinak od nikoho nedostali. Nejdříve si strážci vězňů vyberou, co chtějí pro sebe, a pak se teprve dostaneme k vězňům. Jejich životní podmínky jsou otřesné. Jelikož zde ve městě není psychiatrie, jsou za mřížemi i duševně nemocní. Myslím, že bych tam nezavřel ani vepře, tak to tam vypadá. V pátek tam míváme pro ně mši svatou, zpíváme při ní s kytarami. Hodně vězňů je tam buď za opálství nebo za pokus o ilegální přechod do USA/denně jde z Tijuány asi tak 1.500 lidí za prací do Kalifornie/ale také za pašování drog. Kolikrát stačí zaplatit 2-3 dolary místo 15-20 dnů ve vězení. A tak tady hoovořím s vězni, občas pro ně telefonuji domů či na americký konsulát, jde-li

17 FEB 1983

2. 48/6

o Američany... prostě celý experiment se točí kolem Mt 25,35: „měl jsem hlad a dali jste mi nařídit, měl jsem žízeň a dali jste mi napít; byl jsem cizí a ujali jste se mě, byl jsem nahý a oblékli jste mě, byl jsem ve vězení a přišli jste ke mně.“ a kolem Lk 4,1-12 úryvek o pokusení Páně. Chudého Krista lze najít všude i mezi bohatými či potřebnými duchovní rady a útěchy, ale tento Ježíš skutečné bídě a nesvobođe je Ten z evangelia, ten, kam přichází tak málo světla a pomoci. A tak cítím, že dělám něco, co je ryze jesuitské. Ať už budu v budoucnu pracovat kdekoli, nikdy již nebudu moci zcela zapomenout na Boží chudé. Tak je celý duchovní život snadnější i povolání se žije snadněji. Je to blízko evangeliím, je to něco, co nemá s komunismem nic společného, ale spíše se srdcem milosrdenství a lásky. Tož doufám, až Jan Pavel II pojede do Střední Ameriky, že půjde mezi chudé a dá jim naději.

Slyšeli jste úryvek z dopisu našeho novice Martina

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

18 FEB 1983

83 49/1

Vatikán: Dnes v pátek dopoledne Jan Pavel II. přijal ve společné audienci 13 jugoslávských biskupů, většinou Chorvatů v čele se záhřebským arcibiskupem kard. Kucharičem, kteří v těchto dnech konají ve Věčném městě kánonickou návštěvu "ad limina". V promluvě k nim sv. Otec zdůraznil, že víra jejich věřících má již více než tisíciletou tradici a jejich věrnost Petrovu stolci byla vždy upřímná, někdy i hrdinská. Všem doporučil obzvlášní péči o růst kněžských a řeholních povolání a vyslovil přesvědčení, že věřící v jejich vlasti budou umět čelit různým nebezpečím dnešní moderní doby, z nichž uvedl sekularizaci, materialismus, spotřební mentalitu a požitkářství, která zdánlivě činí lidský život lehčím a šťastnějším, avšak ve skutečnosti jej znelidňuje. Vybídl je, aby též věnovali větší pozornost katechezi dětí, mládeže a rodin a aby konkrétně uřízali směrnice minulého koncilu. Závěrem je požádal, aby celému národu tlumočili jeho pozdrav a přání všeho dobra. Všem jejich věřícím též udělil požehnání.

V jiné audienci sv. Otec přijal poutníky ze západoafriické Nigerie spolu s jejich biskupy. Úvodem jim Jan Pavel II. ve své řeči poděkoval za upřímné pohostinství, o němž se přesvědčil při své loňské návštěvě. Zmínil se i o událostech a těžkostech, které v předešlých týdnech vedly k vypovězení mnoha cizích pracujících z jejich země a projevil přání, aby celá ta otázka byla co nejdříve spravedlivě a uspokojivě vyřešena. V této souvislosti zdůraznil, že i v těchto ~~zájemcích~~^{dělnících} mají nigerští věřící vidět své bratry v Kristu a podle toho s nimi jednat.

Konečně přijal Jan Pavel II. dnes v pátek dopoledne v nástupní audienci prvého norského mimořádného a plnomocného velvyslance u Sv. Stolce pana Christiansena, který mu odevzdal své pověřovací listiny. Sv. Otec označil tuto chvíli za historickou a prohlásil, že Sv. Stolec hledí na její vlast se sympatiemi, přestože převážná většina obyvatelstva je luteránského vyznání. Uvedl dále některé ideály společenského života, o jejichž dosažení usilují obě strany, jako jsou mír a bezpečnost, respektování lidských práv, solidárnost mezi národy, boj proti hladu ve světě a svobodu pro všechny občany bez rozdílu. (Patří k nim i náboženská svoboda i norské katolické menšině) Velvyslanec ve svém projevu připomněl návštěvu norského krále Olafa V. ve Vatikánu r. 1967 a prohlásil, že jeho národ přikládá spolupráci se Sv. Stolem velkou důležitost. Pan Christiansen je 59 let star a v diplomatických službách své vlasti pracuje od r. 1952. Od r. 1981 je norským vyslancem ve Švýcarsku.

18 FEB. 1983

Norsko bylo pokřestěno v letech 950 až 1050. V XVI. stol. se většina obyvatelstva přiklonila k luterské reformaci a k této církvi z něho dosud patří asi 90%. Katolíci netvoří v této zemi ani polovinu %, neboť je jich jen asi 18.000. Norsko je samostatným státem od r. 1905.

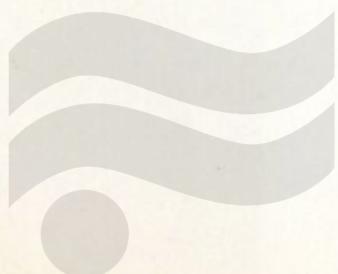
Zvláštní audience Jan Pavel II. poskytl i třem biskupům ze západoafrické republiky Gabon, kteří konají ve Věčném městě kanonickou návštěvu ad limina.

Včera ve čtvrtek odpoledne, jak jsme již oznámili, se konalo tradiční postní setkání sv. Otce s římskými faráři a kněžími, kteří mu vyložili své současné pastorační problémy. Jan Pavel II. se ve své promluvě soustředil zejména na křesťanskou rodinu a příslušnou pastoraci. Kromě toho mluvil přirozeně i o přípravě, především duchovní, na nastávající Milostivé léto vykoupení, které mají věřící prožívat ^{a slavit} _{na modlitbě} v prvním místě ve své vlastní farnosti. Na závěr po srdečné besedě ^{se} všmi přítomnými jim udělil požehnání.

Vatikánská pošta vydá 10. března serii známk, věnovanou výstavám uměleckých sbírek Sv. Stolce ve Spojených státech. Serie bude mít šest hodnot v celkové ceně 1.600 lir, které budou spojeny v jeden aršík.

Mexiko: Komise pro sociální pastoraci při místní biskupské konferenci vyhlásila příští nedělę 20. února dnem křesťanské lásky. Akce, jejímž hlavním cílem je prohloubit hliženskou lásku mezi věřícími potrvá po celé postní údobí.

^{*)} Počas tohoto roka vydou ještě 2 další aršíky s podobnými námitkami.

ústav pro studium
totalitních režimů

18 FEB. 1983 83

Hlad ve světě 20

Mluví se často o tzv. Znameních doby, tj. o tom, co je pro dnešní svět příznačné, o čem se bude později psát v dějinách. Uvědomujeme si, že jedním z těchto "znamení" je dramatický růst hladu ve světě? Neobyčejně to překvapuje, protože žijeme v době rostoucího blahobytu. Ale tak tomu bývá vždycky. S ohoršením mluvíme o minulosti, kdy bohatí páni v zámcích hodovali a v podzámčí trpěli chudí hlad a zimu. Ale dnes tomu vůbec není jinak. Rozdíl je jenom v tom, že jsou ty zámky a podzámčí v daleko širším smyslu a že jsou rozdíly navíc ještě chráněny institucemi.

Organizace při Spojených národech sdílejí pokoušeji doložit tento stav statistikami. Stanovil se jako minimální příjem pro jednoho člověka, aby jakž takž žil, 500 dolarů ročně. Pokud se týká potravy, potřebuje 2.000-3.000 kalorií, aby se udržel. Ukazuje se pak, že je dnes přes 2 miliardy lidí, kteří mají příjem menší než 500 dolarů ročně a že můžeme počítat 435 milionů hladovějících, kteří nemají 2.000 kalorií. Další otřesné zjištění je v tom, že se to vyskytuje v situacích, které nejsou z ekonomického a sociálního hlediska neřešitelné. Jde tím ponejvíce o situace zaviněné mnoha nedopatřeními. Jde tu o osobní odpovědnost lidí.

Volá-li tedy tato situace k odpovědnosti všecky lidí, tím spíš se musí dotknout církve. Proto se k tomuto problému stále častěji vrací při hlásání evangelia. Papež Jan Pavel II. mluvil 20. února 1981 k dělníkům na Filipínách důrazně: "Církev nemá váhat postavit se na stranu chudých, stát se hlasem těch, které nikdo neposlouchá, když volají po spravedlnosti."

Asociace nazvaná "Nabídnuté ruce" vydala knížku k 15. výročí encykliky Pavla VI. "pokrok národů" s titulem: Hlad volá k člověku. Přínos církve (La fame interpella l'uomo). Vydala ji La Civiltà Cattolica r. 1982. Podtitul označuje obsah: "Dokumenty za posledních 20 let". Je to informace, co se v poslední době v této otázce udělalo a v čem se musí pokračovat.

Nás ovšem nejvíce zajímá, jakou tu má funkci církev. Dá se to shrnout v několika bodech. Jako první přínos k řešení otázky hladu ve světě je výzva církve ke zpytování vlastního svědomí. Je snadné ukázat zločady a kámat druhé aby se napravili. Obyčejně to však nemá účinek. Daleko důležitější je uvědomit si, co můžeme v tomto případě udělat my sami. Trpí-li jeden úd církve, trpí s něm všechny ostatní, tedy i my (sr. 1 Kor. 12,26).

Druhý přínos církve je v tom, že musí v lidech probudit svědomí, aby se stali k tomuto problému citlivými, vychovat je k tomu smýšlení. Jak toho dosáhnout? Nestačí udávat statistiky a poukazovat na křiklavé rozdíly ve společnosti. Církev musí poukazovat na příčiny, které k nespravedlnostem vedou, a to především na ty příčiny, které jsou mravní. Je to na prvním místě touha člověka, který je ve stavu hříchu, zmocnit se všeho sám pro sebe a dát tomu i legální formy, dát vznik tzv. institucionálnímu násilí.

Církev musí poukázat na to, že materialismus vede k ocenění jenom hmotných hodnot. Nedivíme se tomu, že hledí v životním boji vyzískat každý co nejvíce může. Nezná-li jiné statky než hmotné, sbírá pro sebe jenom hmotné výhody. Hmotné statky pak mají tu nevýhodu, že se dělením zmenšují. To, co získáme pro sebe, ubíráme druhým. Při duševních a duchovních hodnotách je tomu jinak: získáním vědomosti nebo ctnosti pro sebe obohatíme i druhé. Dokud budou lidé myslit jenom materialisticky, bude vždy jeden druhému něco ubírat a pochopitelně tu budou i nespravedlnosti.

Třetím přínosem církve k problému hladu ve světě jsou i úřední dokumenty, které k tomu vydali papežové a biskupové. Je známo, že biskupové v celém světě podněcovali a podněcují iniciativy křesťanských organizací v tomto směru. Nikdy se nedívala církev s povýšenou kritikou na tzv. sbírání almužen. V jistých konkrétních situacích, jako např. zemětřesení, povodeň, katastrofální sucha atd. nepomůže mluvit o zásadním postoji, o špatných strukturách společnosti, která by měla dělat to nebo ono. Jde-li o to, že dnes zrovna někdo trpí hlad, nezbývá než otevřít ještě dnes peněženku a dát. Při jedné takové sbírce v kostele na postižené zemětřesením, řekl originální venkovský farář: "Vím, že máte všichni mnoho ideí, jak by se situace dala řešit. Prosím vás, abyste si je poznamenali. Budeme o tom mluvit, až se ti lidé bez domova ohřejí a nasytí."

Pochopitelně nechceme tvrdit, že by se měla všechna láska k bližnímu řešit příležitostními sbírkami v kostele. Právě proto je potřeba přicházet i s návrhy hlubšími a zásadnějšími. Každý má právo myslit a navrhovat. Ale známe dobře, jak malou účinnost mají návrhy individuální, roztríštěné, ne-vyzrálé. Církevní dokumenty o sociálních otázkách nepřinášejí osobní návrh jednoho papeže. Obyčejně spolupracuje při vzniku encykliky mnoho odborníků.

z celého světa. To, co se pak píše, má skutečně za cíl koordinovat, sjednocovat iniciativy osobní, dávat jim jednotný směr, aby byly v dané situaci účinnější. To si ovšem přeje každý člověk dobré vůle.

Ale nesmíme vynechat ještě jedno hledisko, na které se obyčejně zapomíná. Sociální otázky jsou část problému člověka. Ten pak má nadpřirozenou perspektivu. Nedá se mluvit o hladu tělesném bez hladu duchovního a ekonomická spokojenost má hlubší kořeny než jenom přirozené. Naznačme alespoň jeden z těchto vztahů. Křesťanům se vždycky doporučuje půst. Přirozený sociální motiv k tomu se dá formulovat takto: Co uštříš, můžeš dát těm, kdo potřebují. Ale ta pomoc není jenom finanční převod valut. Křesťan věří, že dobrovolně přijaté utrpení s Kristem přináší zmenšení strádání jiných. Jak? To se dá těžko spočítat. Jisté je jen to, že můžeme podle slov sv. Pavla nést jedni břemeno a tíhu druhého (Gal 6,2). Kdo tomu pevně věří, rád jiným ulehčí spojením v Kristu Ježíši.

855

RadioVaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

19 FEB. 1983

RaVat-Ceco/

které zahajují svá řeč

1. V našich duchovních cvičeních/budeme postupovat podle textu exercicíf, které dával ~~roce 1978~~^{Xtěhdejší} rektor gregoriánské univerzity P. Carlo Maria Martini severoitalským jesuitům. Několik životopisných údajů o autorovi: Carlo Martini se narodil roku 1927 v Turíně, za II. světové války v roce 1944 vstoupil do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova. Byl profesorem biblických věd, a už ve svých 40 letech se stal rektorem Biblického institutu v Římě, a později i rektorem Papežské gregoriánské univerzity. V roce 1978 ^{ho} je Pavel VI. vyzval aby mu, a jeho spolupracovníkům z římské kurie, dával duchovní cvičení. Byly to vlastně poslední exercicie Pavla VI. před jeho smrtí. Koncem roku 1979 Jan Pavel II. jmenoval P. Martiniho milánským arcibiskupem, (a mnozí členové 32. generální kongregace Tovaryšstva si povzdechli, že nám vzal vlastně jistého kandidáta na generála.) V prosinci minulého roku, sám Svatý Otec oznámil jeho jmenování kardinálem, a 2. února mu v rámci veřejné konsistoře předal kardinálský biret.
4. ~~první~~ ^{v neděli} ~~v čtvrtku~~ se v milánské katedrále shromáždí kolem 5.000 mladých lidí tu a tam je vidět i dříve narozené; ~~úderem v~~²¹ hodiny přichází místní arcibiskup kardinál Martini a úvodním zpěvem začíná "lectio divina", česky bychom řekli: meditatívní výklad textů Písma sv., a pak hodinová meditace.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

RaVat-Ceco/sobota/

Duchovní cvičení 1983. Úvod.

K Chceme-li se vytrhnout z každodenního shonu a zůstat chvíli v klidu před Bohem, pak se nám to nepodaří naráz. Musíme nejprve vejít do atmosféry exercicí po malých krůčcích, jako když jde člověk do vody a zkouší, zda je studená nebo ne tak moc. Ponořme se pomalu do vnitřního klidu, abychom byli s to konat duchovní cvičení, v nichž cheeme, aby na nás působila Boží milost.

L Poznámku k tématu našich rozjímání: Co může pro nás znamenat Mojžíš? Uvědomme si, že nás s ním spojuje něco důležitého: V Mojžíšovi máme před sebou člověka, který vykonal cestu a strhl svůj národ vydat se na pochod. I my jsme na cestě. To je také základní záměr exercicí, aby člověk vyšel z určitého bodu a dorazil k druhému.

K Mojžíš je symbolem té cesty, jíž Církev připisuje ústřední význam při udílení svátosti křtu, cesty, kterou všichni konáme ve velikonoční noci, v noci církve i každého křesťana, v níž procházíme Rudým mořem, v noci našeho křtu našeho obrácení, našich prvních kroků k Ježíšovi. V Mojžíšovi rozjémáme, jak Církev myslí na křest, vznik celé liturgie až po eucharistii, jež byla ustavena ve velikonoční noci; a v této připomínce průchodu Rudým mořem čteme znamení našeho vlastního průchodu smrtí k životu a průchodu Krista hrobem ke vzkříšení.

L I Nový zákon potvrzuje ústřední význam tohoto tématu. Připomíná Mojžíše 80 krát, a to dokazuje, jak hluboko byl v povědomí dávných křesťanských spisovatelů, především z typologického hlediska jako Ježíšův předobraz. Ježíš se zjeví ve své slávě jen jedenkrát při proměnění na hoře a s ním se ukážou Mojžíš a Eliáš; Eliáš je však uveden v NZ jen 30 krát. Tím je Mojžíš klíčovou postavou. Společně s Eliášem je výchozím bodem pro poznání Ježíše. Kromě NZ máme v prvotní církvi, u církevních otců, v synagoze i její liturgii mohutné prameny Božího lidu, z nichž můžeme i dnes s užitkem čerpat.

K Pohleďme nyní krátce, jak mluvila o Mojžíšovi prvotní Církev. Jen tak letmo připomínám Justinovy citáty z jeho První apologie a v Dialogu, jakož i Barnábášův list, kde se hodně mluví o Mojžíšovi. Především ale musím jmenovat sv. Řehoře Nysského, který ve svém díle De vita Moysis věnoval Mojžíšovu životu celou knihu. Sv. Řehoř je klasikem literatury církevních otců. Když

v roce 1941 francouzští jesuité Henry de Lubac a Jean Daniélou začali vydávat známé "Sources Chrétiennes", měl první svazek titul: Mojžíšův život a podtitul: Úsilí o dokonalost a ctnost. Mojžíš je tam vyličen jako příklad křesťanské dokonalosti. Kniha má dvě části. V prvním díle "Historia" je vypravován jeho životní osud podle Písma, obohacený ovšem o některé detaily pocházející z různých jiných podání. Druhý díl Theoria se zabývá významem Mojžíše pro křesťanský život, podle názorů církevních otců východní církve. V tomto delším dílu jsou Mojžíšovy životní osudy vztahovány na křesťana; stojí tam: Mojžíš, to jsme my. Mojžíš, to jsi ty. - Tak musíme vidět naše exercicie. Mojžíš, to jsem já!

L: Naše úvahy se budou pohybovat na třech úrovních: Život Mojžíše, Ježíšův život a velikonoční existence. Rozjímáme o Mojžíšově životě v očekávání, že pak lépe pochopíme Ježíšův život, že lépe pochopíme, jak máme jako křesťané žít velikonoční tajemství.

K: Nebudeme se zabývat vším možným, co by se dalo říci o Mojžíšovi. Ponecháme stranou Mojžíše jako zákonodárce, jako kněze, jako muže úmluvy. Sv. Řehoř píše v úvodu své knihy: "Je to náramně krásné rozjímat o našich otcích, o Abrahámovi, abychom poznali cestu ctnosti; proto se spokojíme s tím, že si připomeneme život tohoto významného muže/Mojžíše/; on nám totiž může prokázat službu a ukázat nám, jak může duše dosáhnout pokojný přístav ctnosti, kde již vystavena životním bouřím a už neriskuje ztroskotání v propastech hříchu pod náporem vzedmutých vln vášní." Mojžíš je tedy člověk, který dokázal přes všechny životní zvraty mířit k dokonalosti. Nás zde však zajímá dějinný rys Mojžíše zaměřeného ke spásě, Mojžíš jako velikonoční člověk.

L: Co to znamená "velikonoční člověk"? Je to člověk přechodu, člověk, který ve svém životě uprostřed velkého utrpení a opravdu převratných událostí přešel z jedné zkušenosti do druhé, a který přivedl i svůj lid k tomu, aby přešel z jednoho životního stylu ke druhému; je to člověk, který byl celý život spjat s Božím plánem Paschy, s Božími velikonocemi. Velikonoční člověk Mojžíš nám tedy bude pomáhat pochopit Ježíše, který je naše Pascha, který pro nás podstoupil smrt, aby i nás převedl a stal se naší Velkou nocí zmrtvýchvstání. Mojžíš nám pomůže chápát křesťanský život jako velikonoční život, jako život těch, kteří musí Bohu děkovat, když zpívají na břehu Rudého moře: Hospodin nás

19 FEB. 1983

50/4

zachránil, vyvedl nás z faraónova otroctví do svobody zašíbené země./Ex 15,1.

K: Budeme porstě uvažovat ve světle NZ nad několika stranami z Exodu a Numeri, na způsob "lectiones divinae"; ty nám totiž mohou osvětlit Ježíšův život ale i velikonoční život křesťana. Mějme na mysli 1 Kor 10,1-2: "Chtěl bych vám připomenout, bratří, že naši praotcové byli všichni pod oblakovým sloupem, všichni prošli mořem" tedy zpřítomnit si dějiny spásy, do nichž jsme byli všichni zahrnuti, neboť jak říká antifona haggady, židovské velikonoční liturgie "i my jsme byli přítom s našimi otcí" tam v Rudém moři jsem byl i já, prošel jsem jím; a jsem-li dnes zde, abych slavil tyto velikonoce, pak protože i já byl s Mojžíšem.

K: Na začátku našich exercicií chtěl bych vyjádřit slovy modlitby, co námi hýbá: "Bžože, náš Otče, Tys dal svému lidu Mojžíše, aby jej vyvedl z nánicotatého života do radosti, že je tvým lidem. Pohlédni v těchto dnech na nás, pane, kteří se blížme k těmto tajemstvím s plným vědomím, jak jsme ubozí. Dej abychom to vykonali ve vší skromnosti, abychom jako Mojžíš vyzuli své boty, abychom si nenamlouvali, že něco víme, že něčemu rozumíme, nýbrž aby nás vedlo jediné přání naslouchat tvému slovu, dát se osvítit Tvým Duchem, být sežehnuti ohňem hořící keře a zcela být ponořeni do tajemství Krista Spasitele a tvé Církve.

K: Pane, neumíme se modlit, a nevíme oč máme prosit. Děkujeme ti, že s nám dal Ducha svatého, který v nás prosí nevyslovnymi vzdechy. Dej nám, ó pane, abychom se zcela otevřeli této modlitbě Ducha. Dej nám abychom v těchto dnech nehledali v modlitbě, co jsme si naplánovali dělat, nýbrž jedině to, co od nás chceš. Ty a k čemu nás vybízíš plností své lásky.

D: Dej nám, abychom zapomněli na starosti, jež nás právě tísni, abychom je umlčeli a tak se mohli soustředit na čem i jedině záleží.

K: Dej nám. Pane, v těchto dnech, zapomenout na to, co se nám tak neodbytně vnučuje, abychom se konečně věnovali tomu, co je opravdu důležité. O to tě, Otče, prosíme skrze Tvého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, který vstal z mrtvých, který žije v Církvi, zde mezi námi, nyní i na věky. Amen.

Ra-Vat/Ceco/

I. Biblická meditace.Tři údobí Mojžíšova života.

V našich úvahách,kterým budeme věnovat tento týden,budeme vycházet z jednoho textu skutků apoštolských,jehož základem je úryvek z II. knihy Mojžíšovy.Ve skutcích apoštolských je Mojžíšův život/120 let,rozdělen do tří údobí po 40 letech.Je to ohlas záliby autorů Písma svatého pro symbolickou řeč.K lepšímu pochopení bych zde rád citoval jeden text z Midraš Tanaim,který komentuje údaj,že Mpjžíš měl 120 let,když umřel:" Byl jedním z těch,kteří žili 120 let.Byli to:Hillel stařec,Rabban Jonathan Ben Zakai, a Rabbi Akiba.Čtvrtý byl Mojžíš - a pak pokračuje rabínský text: Mojžíš žil 40 let v Egyptě,pak žil 40 let v Midjanské zemi a 40 let sloužil Israeli.Rabban Jonathan Ben zakai se 40 let věnoval světským záležitostem,40 let sloužil mudrcům a 40 let sloužil Israeli.Rabbi Akiba začal ve svých 40 letech učit Thoru,40 sloužil mudrcům a 40 let sloužil Israeli." Pravidelné rozdělení života těchto velikánů naznačuje,že se jedná o typickou schematisaci.Stále se opakující závěr "sloužil Israeli,naznačuje naplnění života těchto čtyř velkých osobností.Tak je nutno chápát i text ze Skutků apoštolských 7,23-40 " Když Mojžíš dosáhl věku 40 let,přišlo mu na mysl,aby se podíval,jak žijí jeho bratří." a v 30 verši:" Když uplynulo 40 let,zjevil se mu na poušti u hory Sinaj anděl v plameni hořícího keře." -Tedy i zde ve Sk.ap. je rozdělen Mojžíšův život na tři 40 letová údobí.Mojžíš ve faraónově škole,Mojžíš vyhledává své bratry a musí prohnout do pouště a třetí úsek: od hořícího keře až do konce jeho života,kdy sloužil Israeli. MMM

Projděme nyní jednotlivá údobí a ptejme se:Co znamená první úsek Mojžíšova života.Především:Boží prozřetelnost bdi nad Mojžíšem.Bůh ho podivuhodným způsobem zachraňuje před jistou smrtí a pak se mu dostává mimořádné péče a ~~vysokého vzdělání~~ vysoké úrovně.Písmo říká: byl vzdělán ve vší moudrosti Egyptanů.A v tehdejší době to byla příslovečná moudrost.¶ Rekové tam chodili za vzděláním.Písmo hovoří o veškeré moudrosti: to tedy zahrnuje politickou moudrost:Egypt byl vysoce organisovalým státem; hospodářskou moudrost,měl velkolepu hospodářskou organisaci; technickou moudrost:syedčí o ní,pyramidy,výtvarné umění,obrovské stavby,chrámy; a konečně i kulturní moudrost: Egypt byl proslulý vysokou osobní kulturou a až rafinovaným životním stylem. Mojžíš byl tedy zasvěcen do celého bohatství této kultury.Naučil se přesvěd-

20 FEB. 1983

51/2.

mluvit, prozírávě jednat a byl si plně vědom svých schopností, a také věděl jak bohaté vědomosti má a že má pravotřídní vzdělání. Sk 7,20 zdůrazňuje: "byl mocný v slovech i činech." Zde je dobré si všimnout kristologického ohlasu, neboť v 10. kapitole Skutků apoštolských Petr líčí Ježíše, který byl mocný v slovech i činech. - Ptájeme se nyní, jak to máme uplatnit na svůj život? Myslím, že to odpovídá úrovní našeho vzdělání. I my si děláme nárok, že jsme mocní slovem i činem. Prošli jsme údobím, kdy si osvojujeme různé metody umíme se vyjadřovat, studujeme různé speciální obory, tak si vytváříme představy, jak se co má dělat. Jaká je však stinná stránka tohoto údobí? Myslím že ta, že nám chybí kontakt se skutečností, a to nejen u těch druhých, ale i vlastní. Vidíme věci přes brýle metody, či nastudovaných věcí. Lpíme na představách o skutečnosti, které jsme si vytvořili na základě teoretických znalostí, svých metod, jak jsme se tomu naučili, jak jsme si to namysleli. Prakticky utíkáme před pravdou, i když se stavíme do role čestných a upřímných lidí. To všechno charakterisuje první úsek Mojžíšova života. Na všechno se díval brýlemi svého vzdělání. Měl omezený styk s realitou života. Proto ten hněv a zklamání. I my se tak často klamem a přeceňujeme, i v dobrém. Skutečný život je jinačí, než jaký obraz jsme si o něm vytvořili v půrostředí poměrně vysoké životní úrovně, proto dochází k těžkostem, střetneme-li se se skutečností v celé její drsnosti. MMM

Druhý úsek Mojžíšova života shrnuje slova " od velkomyslnosti k neúspěchu nebo " doba angažovanosti a frustrace". Mojžíš má úžasně dobrou vůli.

Sk 7,23-29. Mojžíš chce vykonat něco vělikého. Počíná si opravdu velkoryse. Místo aby užíval výsad faraonova dvora, zasazuje se za své bratry. Odvaha bojovat za spravedlnost je nádherný plod jeho výchovy. Mojžíš nesnáší nespravedlnost. Jde tak daleko že se kompromituje, zabije Egyptana; přitom ho ovládá myšlenka, že musí sjednotit své bratry, ze zotročených vytvořit svobodný národ a vrátit mu důstojnost. Nechce jen ničit, chce vytvářet nové, vznešené.

Pak přijde velké ALE. Sk 7,25: Domníval se , že jeho bratří pochopí, že Bůh je chce osvobodit skrze něho. ALE oni nepochopili." Jeho plán byl jasný. Já Mojžíš vím, co je to svoboda. Půjdu ke svým bratřím, vysvětlím jim to, vždyť osobně platím za tuto svobodu. Moji bratří musí pochopit, co to znamená být svobodný. Zvolí mne za svého vůdce a pak---společně vyrazíme do boje.

Kde se ten plán zadrhl? Mojžíš neměl realistickou představu o smýšlení svých bratří. Verše 7,27-29 názorně líčí Mojžíšovo naprosté fiasko. Odmítli ho jako svého vůdce. I pro faraona byl věrolomníkem a musel utíkat před jeho mstou. Mojžíš se stal bezvýznamným psancem. Poslední verš přidává výrazný rys: "Mojžíš utekl do midjanské země a tam se stal otcem dvou synů." Tato poznámka odhaluje, jak smýšlel: Konec s velkými ideami, do ničeho se nebudu plést, konec s burcováním a politikou. Mám právo na klidný život. Stačí mi nějaký zastrčený kout, kde bych mohl zapomenout na svou minulost a na hořkosti, kterých jsem se nenadál. Nejsme mu i my v mnohem podobní? Tu a tam máme také chuť říci: Nač se tak namáhat, abych byl lepší, abych pokročil? Co z toho mám? A tak se člověk čím dál tím více zahnizduje v prostřednosti a obrástá mechem. To je teď druhá část Mojžíšova života. MMM

O začátku 3. úseku Mojžíšova života říkají Sk 7,30: "Uplynulo 40 let, tu se mu ukázal na poušti u hory Sinaje anděl v plameni hořícího keře." Co je hlavním rysem tohoto úseku? Je to rozhodující okamžik, kdy objevím, že se Bůh v mému životě ujímá iniciativy. Mojžíš objevil větší pravdu než byla všechna egyptská moudrost. Všimněme si výrazu "objevil". Připomíná nám podobenství o pokladu skrytém v poli, který tam byl dlouho nepovšimnut, než jej objevil jeden člověk, či o vzácné perle, kterou ve svém životě najednou objevím. Zde, kde žije tolik let, a najednou takový poklad! Stejně je vyličen i rozhodný okamžik Mojžíšova života. Co vlastně dělal Mojžíš těch 40 let na poušti? Nebál se samoty a dokonce si ji zvolil. P. Henry Nouwen píše o tomto tématu ve své poslední knize: "Isolace je negativní jev. Člověk se cítí až k pozoufání sám, přestože žije uprostřed mnoha lidí; má pocit, že mu nikdo nerozumí, že ho nikdo nechápe a nepřijímá, zkrátka: zkrachovalá existence. Naproti tomu samota má pro současného člověka základní hodnotu. Co to znamená? Přišel okamžik, kdy člověk nahlédne, že ho nic neuspokojuje, že všechny jeho práce, zážitky i naděje jej uspokojí jen do určité míry, zůstává ještě tolik nevyplňeného, prázdnota, kterou může vyplnit pouze Bůh. Tuto zkušenosť nelze udělat, dokud se hrne do nitra tisíce věcí. Konejšíme se nadějí, že tu prázdnostu naplní. Když ale přijde neúspěch, zatne se otázka: A k čemu to vše bylo? Pak je člověk s to zaujmout postoj Mojžíše, který čekal na Boha 40 let. Uvedl moval si: co jsem dosud podnikal, selhalo. Nyní nechám Pána, aby mě vedl. Mojžíš

20 FEB. 1983

51/4.

začíná chápat, že v jeho životě je plán, který se týká nejen jeho, nýbrž i Hos-podina. Předtím ani nepomyslil, že jeho dílo je Božím dílem. Považoval je vý-hradně za své, a ono ~~semu~~ rozbilo na kusy. Nyní stojí ^{v pokoji exxx Jahyem} před ~~Kanem~~ a prosí: Pane, co to znamená. Proč jsi to nechal dojít tak daleko? Chceš-li, dej mi to pochopit.

Položme si nyní tutéž otázku: Kde jsem? V kterém úseku Mojžíšova života sto-jím? Co převládá v mém nynějším životě: radost, nadšení, rozlet nebo únavu, hořkost a resignace, totiž resignace z bezmocnosti, ne ta dobrá, jež je spíše odevzdaností. Tuto otázku si musíme položit před Bohem, rozjímáme-li o třech úsecích Mojžíšova života. Co tehdy Monžíš pochopil. Krátce lze říci: Uvědo-milsi, že Bůh působí v jeho životě. Pochopil, že Bůh se daleko více zajímá oněho než on o Boha. – A to je základní rys radostné zvěsti-evangelia. Ne že bychom my hledali Boha, nýbrž Bůh hledá nás. Tak jež ~~že~~ také nad lidem neslitovává Mojžíš, nýbrž Bůh a dává Mojžíšovi dar, aby se podílel na jeho milosrdenství. To je pro Mojžíše Pascha-Veliká noc zažije sice ještě jiné – ale toto je opravdu dokonalý obrat, který bych vyjádřil takto: doba hledání Boha, kterou Mojžíš bezpochyby prožíval i předtím, dostává nyní nový smysl. Dosud to byl čas, ~~vněmž~~ Mojžíš hledal Boha. Nyní nastal čas, kdy Bůh hledá Mojžíše. Od toho-to okamžiku může začít Mojžíšovo poslání. Klidně, jakoby se nic nestalo, aniž by si něčím lámal hlavu, může vyrazit do Egypta. I když nemá žádné zbraně, žádné vojsko – půjde jen se slovem, v síle slova a hlásat Boží slovo.

Zde začíná Mojžíšovo poslání – vyvést svůj lid z otroctví modloslužby a hříchu a přivést jej do zaslíbené země spravedlnosti a lásky, přivést jej k Hospodinu. – I my můžeme ve svém rozjímání uvažovat, jak nás Pán ve svém milosrdenství posílá.

ústav pro studium
totalitních režimů

21 FEB. 1983

RaVat-Ceco

II. biblická meditace.
Mojžíš a hořící keř.

Nejprve texty pro meditaci: Sk 7,30-31 a II.kniha Mojžíšova-Exodus 3,1-10 dále Ex 6,2-13 a 6,28-7,7; jakož i místa z NZ,která osvětlují dnešní téma Jan 11,28 a Mt 9,35-10,1. K modlitbě ^{před deu} doporučuji Ž 18, žalm Boží iniciativy.

Včera jsme si kladli otázku: Kdo jsem já a kde stojím? Dnes se soustředíme na ptázku: Kdo jsi Páne? Prosme Pána, aby nám dal stát před hořícím keřem v pokročilé a pravdě. Naše myšlenky budou kouzlit kolem těch bodů: Co dělá Mojžíš? Co slyší? Co poznává? Nejprve tedy: Co dělá Mojžíš. Poslechněme si úryvek ze Štěpánovy řeči Sk 7,30-31: "Když uplynulo čtyřicet let, zjevil se mu na poušti u hory Sinaj Anděl~~ek~~ v plameni hořícího keře. S údivem hleděl Mojžíš na to zjevení; šel blíž, aby se lépe podíval a tu se ozval hlas Hospodinův" a též Ex 3,1-3: "Mojžíš pásal ovce svého tchána Jitra, midjanského kněze. Jednou vedl ovce až na step a přišel k Boží hoře, k Chorébu. Tu se mu ukázal Hospodinův posel v plápolajícím ohni, uprostřed trnitého keře. Mojžíš viděl jak keř hoří, ale není jím stráven. Řekl si: "Zajdu se podívat na ten veliký úkaz, proč keř neshoří." Mojžíš je nejprve udiven. I Štěpán zdůrazňuje: "S údivem hleděl Mojžíš na tento zjev." Je mi sympathetic, že Mojžíš ve svých 80 letech byl schopen zjasnout, zajímat se o něco nového. Přenesme se na step na úpatí hory Choréb, kde se tyčí vrcholky do výše 1.700 m. Na jedné skalnaté plošině hoří keř. Co mohl Mojžíše napadnout? Ten ohň se může rozšířit, ohrozit stádo, bude lepší rychle se vzdálit. Nebo si mohl říci: To je něco nadpřirozeného. Nedám se nachytat. To přenechám mladým, horkým hlavám. Já mám své zkušenosti. Avšak Písmo říká, že Mojžíše naplnil údiv. Touto vlastností jsou bohatě obdarovaní děti, s čistou duší a nezkaženým pohledem. Skutky ap. říkají dále: "přistoupil blíž, aby se důkladně podíval" a v Exodu čteme: "Řekl si, zajdu se podívat na ten veliký úkaz, proč keř neshoří." Mojžíš je člověk, který si kladěl otázky. Už ne jako dříve, kdy měl vše rozškatulkované a vše mu bylo jasno. Nyní je schopen jít otázkám až na kořen. Ve větě "zajdu se podívat na ten veliký úkaz" "je obraz Mojžíšovy duše. Vyjádřeno slovy víry: Jsem ubohý člověkztroskotanec, avšak Bůh může vytvořit nové věci, rád bych byl u toho. Chci tent záhadný zjev prozkoumat. Zde nebudem hledět pouze na Mojžíše, nýbrž na člověka vůbec, který stojí před Božím tajemstvím. Mohl by říci: To není nic pro mne

21 FEB. 1983:

Ale může také chtít vidět, jít věci na kořen. Jde tu tedy o první hnutí lidské duše - poznat tuto bezpodmínečnou vůli a pochopit ji. Mojžíš svým postojem říká: Chci poznat a jsem ochoten kvůli tomu podstoupit námahu. Chci se vzdát příjemného života v rovině, kde ~~si~~^{si} hovím ve stínu svého stanu. Chci podniknout ten namáhavý výstup, zanechat ovce, zapomenout na ostatní věci a jít tam nahoru. Chci vědět. Tato touha vědět hoří v jeho duši. Je to vášeň, jež mu nedává spát, ani klímat. Naopak čas tříbení ji uvolnil a rozdmýchal. Mojžíš nevystupuje na horu, aby dosáhl nový osobní úspěch. Jde tam aby poznal, jak se věci mají. Chce se postavit tváří v tvář pravdě. A co my? A co já ??? MMM
Přicházíme ke druhé otázce: Co slyší Mojžíš?

V třetí kapitole knihy Exodus čteme: Hospodin viděl, že odbočuje, aby se podíval. I zavolal na něho Bůh z prostředku keře: "Mojžíši! Mojžíši!" Písmo zdůrazňuje, že Mojžíš slyšel své jméno. Představme si jeho ustrnutí a úžas, že zde, na poušti, kde není živé duše, na něj někdo volá. Mojžíš si uvědomuje, že zde musí někdo být, kdo zná jeho jméno, ~~kdo se o něho~~^{kdo se o něho} zajímá, ač on sám se počítá za psance, za vyřízeného člověka. Musel to být pro něho převratný zážitek. Snad se to někdy stalo i vám, když jste byli v nějakém cizím městě nebo v cizí zemi - a najednou vás někdo volal jménem. A Mojžíš slyší své jméno dvakrát. Cítí, že dospěl k rozhodnému bodu svého života, kde musí projevit svou ochotu, kdy se nesmí dopustit minulých chyb. Proto je pln obav. Co se mi teď přihodí? A slyší, co neočekával: "Nepřibližuj se sem! Zuj si opánky, neboť místo na kterém stojíš, je půda svatá." Člověk toužící po novém, myslí že věc je jeho teprve, když ji pozná. To je nevyhnutelné. My totiž skutečně nechápeme věci, dokud si je nezařadíme do rámce našich představ duševních.

O to se také pokoušel Mojžíš s celou svojí vervou. Chtěl, aby ten velký úkaz hořícího keře zapadl do jeho představ o Bohu, o dějinách, o přítomnosti Boha v dějinách, jak je sám prožíval. A tu mu říká Bůh: Tak to, Mojžíši, nejde! Zuj opánky. Ty mě nesmíš cpát do svých mrňavých představ, ale já tě chci zapojit do svého plánu spásy - To je podle mého názoru smysl výzvy, aby si zul opánky. Mohamedáni mají zvyk vyzouvat se, než vstoupí do mešity k modlitbám, neboť před Bohem se vstupuje po špičkách a v mlčení. Člověk nesmí vnucovat Bohu svůj krok, nýbrž seřídit své kroky podle Božího kroku. Tak lze vstoupit do ochoty pro Boží tajemství. A Mojžíš dále slyší:

21 FEB. 1983

"Nepřibližuj se sem! Zuj si opánky, neboť místo na kterém stojíš je půda svatá." Představme si, jak jím to zalomcovalo. Tato prokletá nehostinná poušť Místo šakalů a zoufalství, to že má být svatá půda? Tato nehostinná step, kde jsem se cítil opuštěn, ubohý a vyřízený, tato poušť je svatá půda? To je místo, kde se zjevuje Bůh? Nemáme i my podobné otázky? MMM

Přicházíme ke třetí otázce: Co Mojžíš poznává? Co chápe?

V této situaci Mojžíš poznává, co to znamená, když se Bůh ujímá iniciativy. Už ~~Bóha~~ nehledá on, nemusí jít na posvátná místa, aby ho našel, neboť Bůh hledá Mojžíše a právě tam, kde je, na tom vyprahlém písčitém a kamenitém místě. Je to svatá půda. Bůh je tam přítomen, kde se zjevuje jeho velebnost. Zamysleme se nad tím, jak Mojžíš zažil své obrácení, nový způsob poznání Boha. Dosud byl Jahve pro Mojžíše někdo, pro něhož člověk musí mnoho vykonat, rozpoutat revoluci, obětovat své výsadní postavení, angažovat se pro bratry až do roztrhání. Nyní konečně začíná chápat, že Bůh je docela jinačí. Říká si: Dosud jsem ho znal jako Někoho, který tě využije a pak tě nechá padnout, jako Pána který je náročnější než druzí, náročnější než sám farao. Nyní začínám chápat, že Bůh je milosrdný, že mě miluje, že se mne ujímá, mne, psance, mne vyřízeného člověka, na něhož zapomněl i vlastní národ.

Vyprávění o Mojžíšovi v knize Exodus pokračuje: "A Hospodin řekl: Já jsem Bůh tvého otce, Bůh Abrahámkův, Bůh Izákův a Bůh Jakobův." Tato slova mu vrátila rovnováhu. Mojžíš si uvědomil, že ničemu neporozuměl. Myslel si že tento Bůh je nějaký jiný, nový Bůh, ale Jahve mu říká: Ne! Já jsem Bůhvých otců. Hospodin byl vždy Bůh, který se ujímá opuštěných, zoufalých a těch, kteří si myslí, že ztroskotali, že jsou nenapravitelně vyřízeni. Mojžíš ho však dosud znal jen jako vítězného a slavného Jahve - a proto byl také opuštěn. Nyní ale když poznal jeho iniciativu ve svém životě, říká mu Pán, že není nikým jiným, než Bohem Abraháma, Isáka a Jákoba. Abychom pochpili, jaký je opravdu tento Bůh, dále Písmo: "Hospodin dále řekl: Dobře jsem viděl ujařmení svého lidu, který je v Egyptě. Slyšel jsem jeho úpění pro bezohlednost po-háněčů. Znám jeho bolesti. Sestoupil jsem, abych jej vysvobodil z moci Egyp-tanů a vyvedl jej z oné země do země dobré a prostorné, do země oplývající mlékem a medem... Věřu, úpění Israelitů, ~~závazku~~ dolehlo nyní ke mně. Viděl jsem také útlak, jak je Egyptské trápí." Všimněme si výrazné formulace v

21 FEB. 1983

první osobě: já jsem viděl, já slyšel, znám, sestoupil jsem atd... Nato řekne Bůh: Anyní jdi! Já sám budu tvými s tvými ústy a budu tě učit, co máš mluvit. " Tu vidíme, jak Bůh vychovává. Když se Mojžíš vzdal představy, že vysvobození Israelitů bude jeho zásluha, jeho dílo a otevřel se pravdě, Bůh ho posílá znova, jako by se nic nestalo, jako by neztruskotal. Bůh mu dává svou plnou důvěru: Posílám těk k faraonovi! Mojžíš zakouší, že ho Pán přijal a znova vysílá, tentokrát ne aby vykonal své dílo, nýbrž Boží - vysvobodit lid z područí hříchu, z otroctví modloslužby a násilí. Mojžíš vstupuje do Božího plánu spásy a je přijat po tom, když se očistil a vnitřně obnovil, když sje otevřel Boží pravdě. **MMM**

*A užni
Nejde*
Úvodní modlitba: *Nejde*

Stojíme před Tebou, Pane, a rádi bychom pochopili Tvé tajemství. Přišli jsme, abychom Tě, Pane hledali, ale jen proto, že nás už předtím hledal Ty. Rádi bychom se s Tebou setkali, ale toto setkání sis vzal do rukou Ty. Pane dej se poznat, jak Ten, kdo má v rukou celý můj život. Dej Pane, abych toto tajemství nebanalisoval, abych nezůstal u věcí, o nichž si myslím, že jsem je připravil, abych na nich neuplňl, nýbrž abych se otevřel tému slovu a ochotně je přijal. A dej, aby všichni, kdo se mnou budou rozjímat o tomto tajemství, blížili se k němu s plnou svobodou, jak Maria Tvá Matka, jak sv Augustin a všichni svatí, kteří tě společně s námi oslavují, Synu Otce, kterýs vstal z mrtvých a byls oslavlen, a který žiješ a kraluješ mezi námi v Církvi i ve světě nyní i na věky. Amen.

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

**ústav pro studium
totalitních režimů**

22 FEB. 1983

Ra-Vat:Ceco

III. Mojžíš,farao a my.

V této meditaci se zaměříme na egyptské rány, jak o nich vypráví Ex od 5-11, kapitoly. Hlavní otázky zní: Odkud jsi mne, Pane, přivedl? Z čeho jsi mě vyprostil? Mojžíš byl vytažen z vody a zachráněn. Před čím mě Pán zachraňuje? Odkud mě volá, abych vyslechl? Tyto meditace budeme konat ve smyslu Řím, 5,20b: "Kde se rozmnožil hřich,tam se ještě více rozhojnila milost." Uvědomíme-li si při pozorné četbě propastnost hříchu, otevře se zároveň náš pohled na nezměrné bohatství milosti. Nebudeme se tak soustředovat na jednotlivé pohromy, jako na osoby a to ve zvytahu k nám. Naše tři body budou: Kdo je farao v nás? Kdo je Mojžíš v nás? Co znamená pro nás farónova zatvrzelost? *F* Nejprve kdo je faro? Písmo nám ho líčí jako inteligentního zkušeného muže, který je však svázán svými výsadami, postavením a sociálními poměry. Mojžíš jde k němu s Áronem, oznamuje mu tresty, farao oběma naslouchá, diskutuje, zná pravidla demokracie. Jego otevřenost je mimořádná. Anoⁱ po osmé pohromě, po záplavě žřavých kobylek dává předvolat Mojžíše s Áronem a říká jim: "Nuže, služte Hospodinu svému Bohu. Kdo všechno má jít? Mojžíš odvětil: Půjdeme se svou mládeží i se starci, půjdeme se svými syny a dcerami, se svým bravem a skotem, neboť máme slavnost Hospodinovu." Pozoruhodná je jeho velká zdvořilost při jednání. Nato však říká: "Zamanu-li jste si špatnou věc. Farao není jen ušlechtilý muž, je i prozíravý, rychle se orientuje v situaci. Písmo nám vypráví, jak měl farao svázány ruce svým postavením a výasadami. Tu je vlastní faraonovo drama. Snad i chtěl nechat Israelity odtahnout, ale nemůže. Má na mysli hospodářství Egypta. To by mohlo utrpět velké škody, i zkrachovat, kdyby odešlo tolik otroků. Velikost říše vyžaduje hodně práce a vysokou produkci. Faro^ř namítá: Chápejte! Je to bláznovství, abyste šli do pouště a tam zahynuli žízní. Mimož zanecháte Egypt v katastrofální situaci. Moje odpovědnost mi nedovoluje připustit, aby země upadla do chaosu. A vůbec vždyť tu máte dost chleba, práci i bezpečí. Musím hájiti zájmy země a závěr: Ne, to nejde! - Zamysleme se, co se v nás podobá farónovi. On ztělesňuje všechny okolnosti, jež ovlivňují naše jednání. Bez nich bychom se chovali jinak, ale tu se dostaneme do určitého bodu, kde se dostaneme do vleku událostí. Jsme závislí na tolika maličkostech, loupíme na tolika věcech; ani to snad netušíme. Jsme docela klidní. Avšak ve vyhrocené situaci - a nynější poměry

jich skýtají nepřeberně - padne na nás strach, že je stratíme, a to nás nutí říkat či dělat věci, o kterých se nám ani nesnilo. Dovedeme si to omlouvat jako farao: Koneckonců nedělám nic zlého. Nemohu jednat jinak. NE! Všechno má své meze. Mám přece svou čest. Za krásná slova schováváme, čeho se nechceeme dotknout. Sv Augustin říká, že ^{hl}ijích je odmítnutí těch hodnot, jež nám Boží láska dala za úkol - totiž usilovat o ně. - Chceme-li více vědět o tom, co se v nás podobá faraonovi, rozjímejme o úryvku Mk 7,21-23. Farao v nás je zloba úmyslů, které nosíme ve svém nitru. Jsou to příznaky faraónského sklonu ovládat a využívat druhé.

Kdo je Mojžíš v nás?

U Mojžíše jsou dvě věci charakteristické. První, v lidské svobodné vůli zakořeněná touha, chtít pochopit věci, jak jsou, podle toho se řídit a rozhodovat. Vyjadřuje to jeho otázka: "Proč keř neshoří? Zajdu tam, abych se na to důkladně podíval." Mojžíš v nás, to je přání jít všem věcem na kořen a ptát se: Proč tomu tak je? Můžeme říci, že všechno, co konáme, má své meze. Proč? Je to rozumné či ne? Proč říkám v určitém bodě: Ne! O tom nediskutuji. To je rozhodnuto. Možná mám dobré důvody, možná ne. Nebo je to jen obava, že by mě pověst utrpěla úhonu. Tento impuls naší svobody je malý, ale nebezpečný nástroj, neboť uvádí do pohybu tolik věcí. A přece je to jediné, co je v nás plně lidské, zcela naše, co nám Pán dal jako onen dar, který Písmo nazývá "pneuma, duch člověka, totiž postavit se před věci a ptát se: Proč? Jak? Co? Proč jednám tak a tak, proč reaguji takhle?". - Druhým faktem u Mojžíše je Boží Duch, kterého také Písmo nazývá "Pneuma", t. j. neustálé úsilí Boha oživovat v nás svým Duchem naši touhu po opravdovosti a osvobození nás od všech strachů, záporných vlivů a zvyků, jež nás svírají a mohou být pařeništěm farizejství, a podnětem k tomu, že lžíme na věcech, v nichž nevidíme Boží dar, nýbrž jen své vlastnictví. A proto si nepřejeme, aby nás Pán zneklidňoval, a tím méně druzí lidé. Mojžíš ví, co chce a tak může při jednání s farónem čekat, protahovat, leccos si dát líbit, trvat na svých požadavcích, říci jasné NE - neboť je v něm Duch mona vytříbená, tvárná, zároveň však nezlamná síla, o níž hovoří moudrost. To je Mojžíš v nás. Jak se v nás projeví tato osvobožující síla. I to nám sděluje EX 5-10 kapitola. Vidíme, že farao je v podstatě člověk násilí, který utne vyjednávání rázným: Ne! Nikam nepůjde!

22 FEB. 1983

3.

Jak naproti tomu jedná Mojžíš - v Boží síle? Jak se v Mojžíšovi projeví tato osvobožující síla? Rozhodně ne násilím. Nyní máme před sebou Mojžíše, muže Božího slova: "Hospodin řekl Mojžíšovi: Předstup před faraónem... vyříď mu!" Všimněme si neúnavné vytrvalosti Pána, který znovu a znova ukládá Mojžíšovi: Jdi k faraónovi a řekni mu!... i když faraón nechce rozumět. - Je to neúnavná síla Božího slova, která nám bez ustání říká: Osvobod se! Buď sám sebou! Naslouchej mi! - Když jsme zaznamenali faraónovu velkodusnost, že Mojžíše neuvězní či nedal popravit, nyní vidíme Mojžíšovu odvahu. Vrací se k faraónovi, i když je ~~maximálně~~ stále hněvivější. Mojžíš spoléhá na sílu Božího slova, i když ví, že se farao den ze dne víc zatvrzuje. Avšak Bůh používá své mocné slovo i vůči tvrdošíjnosti a říká Mojžíšovi: Jdi k faraónovi a řekni mu! Je to tedy jeden z hlavních rysů Boha, který osvobozuje, který se snaží přesvědčit slovem, kde se zdá, že není žádná vyhlídka, že by mu člověk naslouchal.

Nepříjemné a otravné egyptské rány: zkažená voda, žáby, komáři, vředy, kobylky, atd... jsou v našem rozjímání obrazy vnitřní nevolnosti sobě odcizeného člověka. Víme z vlastní zkušenosti, že Bůh nemá radost z téhoto, nevymýšlého, protože člověk sám se zapletá stále víc do nepříjemností a do tíživých situací, tímže se vzpírá přijmout osvobožující Boží slovo. A tu se musíme v modlitbě ptát: Pane, co mi říkáš? Jaké znamení jsi mi dal v dosavadním životě? - Nejsme-li plně šťastní, pak je tu nějaké lpění, které nás brzdí, i když se snažíme nepřiznat si to. Jaký je kořen všeho zlého ve mně? Je to neschopnost milovat, neschopnost žít lásku k Bohu, zvláště v konkrétní době: milovat svého blížního, i tehdy, když si myslíme, že nezasluhuje mou lásku, že jí není hodn. A zde si můžeme připomenout, že je i konečný trest. V určité chvíli se farao uzavře. Chce zůstat čím je, chce si uchovat své výsady, nechce už diskutovat - a pohltí ho Rudé moře. Víme, že a Církev nám to říká, že může přijít okamžik, kdy se ve své neschopnosti milovat, zatvrdíme proti Bohu. Uzavřeli jsme se slovům, znamením a milosrdným zkouškám, jež Pán připustil.

V třetím bodu naší meditace se zaměříme na to, jak se zatvrdilo faraonovo srdce. Farao se vlastně chtěl podvolit slovu Jahve, jak mu je tlumočil Mojžíš, ale nemůže; přestal by být faraonem a to nechce připustit. V tom je pří-

čina jeho zavtráení. K takovému zatvrzení srdce může dojít i u nás. Typickou formou zatvrzelosti je tvrdošíjnosc. Sem patří nejen zatvzelost ateisty, který nechce uvěřit, nebo hříšníka propadlého smyslnosti, který se nechce vzdát nízkých vášní, nýbrž i v náboženském životě existuje tvrdošíjnosc; takový křesťan si myslí, že jen on má pravdu, nepřipustí, že tu pravdu má od Církve, a proto považuje každý útok na své názory za osobní urážku, a ne jako útok na církev. Zatvrzdí se a nechce slyšet opačné argumenty. Kladeli otázky, chce slyšet jen potvrzení svého názoru. Nedostane-li takovou odpověď vybuchuje a to tím víc, čím má větší odpovědnost, nebo když chce obhajovat své postavení. Pak dialog ztrácí opravdovost. To pak je zatvrzelost srdce z tvrdošíjnosti. Existuje však ještě zatvrzelost faraonova srdce ze slabosti. Objevíme, že naše schopnost milovat má své meze. Dokudžijeme v pohodě, na to ani nenařazíme. Sotva se zhorší poměry, dojde-li k nějakému střetnutí sil, názorů, zájmů, pak zažijeme mnohem zřetelněji, že nejsme prakticky schopni milovat v pravdě. Pře se na nás vztahuje Lukášova definice pohanů 6, 31-35. Zdravíme ty kteří nás zdraví, půjčujeme těm, kteří nám mohou vrátit, usmíváme se na ty, kteří jsou k nám hodní a udržujeme odstup od těch, kteří by nás mohli ohrozit. Jako farao máme strach něco ztratit a my nechcem ztrácat. Chci jednat, uzavřít dohodu. Bojíme se o svůj život. Ježíš však říká, že nemůže být jeho učedníkem, kdo nechce ztratit svůj život pro něho. A právě v takových situacích ostře vidíme, že k tomu nemáme ochotu.

Úvodní modlitba: Pane, Ty víš, jak je nám zatěžko přiznat své hříchy, že se nám nikdy nepodaří zaujmout správný postoj. Buď nad sebou lámeme hůl nebo upadneme do strohého a úzkostlivého moralismu nebo se upíšem svobodě, kterou Pavel nazývá – svoboda podle těla. Dej nám Paše, abychom kpravdu poznali Tebe a sebe sami. Dej nám abychom poznali, jak jsme otupělí, těžkopádní, vzpurní, když Tě poznáváme v hořícím keři. Dej, abychom poznáním své slabosti, křehkosti a zotročení, poznali tebe jako osvoboditele (a Osvoboditele) a Spasitele, kterého jsi nám poslal, Ježíše Krista, našeho Pána, který žije a kraluje nyní mezi námi, v těchto exerciciích a v celé Církvi až na věky. Amen.

23 FEB. 1983

Ra^Vat/středa/

IV. Přechod Rudým mořem.

Hlavní text dnešní meditace je z Ex 14,5-15,20. Pomocné texty jsou: 1 Kor 10,1-2 a Mt,8,19-20 dále Gen,32,23-33/Jakubův zápas s andělem/ a Mt 4,1-11 Pokusení Páně. Pro modlitbu doporučuji žalm 23 a pak Mojžíšovu písni Ex 15, 1-18 - **Hlavní otázka** následující meditace zní: kam mne chce Pán přivést? Před meditací se soustředíme v modlitbě: "Z bezedných hlubin tě volám, Hospodine, Pane, vyslyš můj hlas! Kéž tvé ucho pozorně vyslechně moje prosby. Vidíš, Pane, jak těžko se mi před Tebou mluví. Málo tě znám a neumím o Tobě mluvit. Zjev se mi ve své moci. Ukaž mi svou uzdravující sílu, sílu Tvého evangelia! Dej, abych zakusil, jak se mé srdce proměňuje, když čtu slova Tvého Písma, jak se zahřívá silou Tvého Ducha, skrze tohož Ducha, který dodal Mojžíšovi odvahu, skrze toho Ducha, který Tvého syna vyvedl na poušť a na cestu kříže, skrze toho Ducha, který nás neustále pobízí, abychom setřásli svou pohodlnost, a přijal nebezpečí evangelia. Prosíme Tě o to, Otče, skrze poselství spásy, jež Tvůj Syn hlásal slovem a zpečetil svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním, on, který žije a kraluje po všechny věky věků. Amen.

Dnešní text patří k hlavním čtením obřadů velikonoční vigilie. Předložil jej k rozjímání už sv Pavel křesťanům v Korintě, 10,1-2: "Chtěl bych vám, bratří připomenout, že naši praeotcové byli všichni pod oblakovým sloupem, všichni prošli mořem, všichni byli křtem v oblaku a moři spojeni s Mojžíšem."

První bod by mohl mít nadpis: Noc děsu. Soustředíme se na verše 10-14: "Když se farao přiblížil, Izraelci se rozhledli a viděli, že Egyptané táhnou za nimi. Tu se Izraelci velmi polekali a úpěli k Hospodinu. A osopili se na Mojžíše: "Což nebylo v Egyptě dost hrobů, že nás odvedl, abychom zemřeli na poušti? Co nám to udělal, že jsi nás vyvedl z Egypta? Došlo na to, o čem jsme s tebou mluvili v Egyptě: Nech nás být ať sloužíme Egyptu! Vždyť pro nás bylo lépe sloužit Egyptu, než zemřít na poušti. Mojžíš řekl lidu: Nebojte se! Vydržte! a uvidíte! jak vás dnes Hospodin zachrání. Jak vidíte dnes Egyptany, tak je už nikdy neuvidíte. Hospodin bude bojovat za vás a vy budete mlčky přihlížet. Abychom lépe pochopili, představme si živě celou scénu: Na poušť se rychle snesla noc. Je slyšet mořský příboj. Nedaleko od břehu stojí tábor Židů. Tu a tam proleskují ohně. Všude je živo. Mužové v malých skupinách vzrušeně diskutují. Ve vzduchu visí jakási hrozba. V tom přibíhá kdožs z temnoty. Přináší

23 FEB. 1983

zprávu. Vzrušení vzkypí. Všichni se hrnou ke stanu uprostřed. Tam stojí bledý muž, těžce dýchá, nenachází slova. Kolem něho klubko mužů s plnovousem a za ta tými pěstmi. Mojžíš a starší lidu. Mojžíš strnule stojí, mlčí a starší kolem měho povykuje, vybuchuje hněv. Njeprve otázka: Kdo je farao? Farao ztělesňuje úsilí o život v klidu a pohodlí, kterého lze dosáhnout za cenu kompromisů. A kdo je Mojžíš? Ten je ztělesněním nejistoty, zdá se jako by Hospodin na ní trval, tímže přímo dráždí a vyzývá lidi, kteří ho chtějí následovat. Mojžíš ztělesňuje nejistotu, která je spojena s následováním Krista, a také Ježíšovi výzvu k nám, abychom žili podle evangelia. Takový život je políček světu přímo do tváře, ale i všem jistotám a všem pokusům zařídit si pohodlné zátiší. Je to výzva víry, jejíž osten ucítím v prostředí, kde je jen málo věřících, či je my sami, a vnuče se nám otázka: Jak to vlastně je? Všichni si žařízují pohodlný život, dělají kompromisy, užívají si, a já se mám namáhat? Já se mám stále obětovat? A proč? Tato výzva víry je zvláště mocná a palčivá v nevěrec kém prostředí, kde je nevěra honorována a víra v Boha zdrojem trvalé diskriminace. To je tedy Mojžíš. Co pro nás křestany znamená? Asi toto: Rozhodnul si opravdu následovat Krista, pak nevím, kam mne povede, podobně jako Abrahám: Vydal se na cestu, aniž věděl, kam jde. Ano, to je Mojžíšova výzva. Anebo vyjádřeno kladně: Mojžíš symbolisuje život podle evangelia, život v němž naděje spočívá jen a jen na Bohu a nepřipouští kompromisy.

2. Co Mojžíš udělá? Dosud mlčel. Pokusme se nahlédnout do jeho srdce, kde mu vřítisíce nápadů a nálad. Co mohl Mojžíš udělat? Za prvé mohl se snažit do stat se bryndy: Mohl říci: Bratři, máte pravdu. Musím si to všechno promyslit. Vraťte se do svých stanů, nechte mě o samotě a pak se sejdeme. Ale ve skutečnosti by utekl daleko do pouště a bylo by po všem. Druhou možností by bylo ozbrojit lid, jak radili starší. Chcet se zbraní a padnout jako hrdinové, jako u Massady, kde všichni bojovali do posledního muže. Tak by se Židé pokryli slávou - ovšem zcela podél faraonových měřítek. I třetí možnost je faraónská: zorganisovat návrat. Vyslat posly, kteří by vyjednali přijatelné podmínky. A konečně čtvrtá možnost: spolehnout se na Boha. Říci: Pane, tys mě přivedl až sem, pomoz mi nyní. Malověrným se to zdá bláznovství, neboť to znamená jen čekat. A co když Bůh rozhodl, že mi nepomůže, napadlo jistě i Mojžíšovi. Všechno se sežepe na mne. A to je právě rozhodnutí na základě víry,

23 FEB. 1983 3.

jež Hospodin od něho požadoval, aby totiž podstoupil risiko přijmout neznámý Boží záměr. - Mojžíš má odvahu, ale zároveň cítí strach. Na jedné straně jedná v síle Ducha, na druhé ho svírá a strhuje strach. Abychom hlouběji pochopili, co dokáže strach, jakou atmosféru vytváří, můžeme rozjímat např. zápas Jakuba s andělem, který připomíná Mojžíšův boj s Jahvem, nebo evangelií úryvek o kananejské ženě, Jež ^{Mt 15, 21/28} se nedá odbýt: "Smiluj se nade mnou, má dcera se musí uzdravit... jsem poslán k ztraceným ovcím izraelského národa... není správné vzít chléb dětem a hodit jej psíkům... ale i psíci, Pane... To jsou situace, kdy Pán připouští boj, aby se výrazně projevila evangelií víra, abychom žili svou víru jako dílo milosti a ne jako lidské dílo, aby v krajní situaci, když se zboří všechny opory, byl dán prostor Boží moci.

3. Líčení přechodu přes Rudé moře navazuje na výčitku Hospodina k Mojžíšovi: "Proč ke mně úpíš? Pobídní Izraelce, ať táhnou dál. Ty pak pozdvihni svou hůl vztáhni ruku nad moře a rozpoltiš je a tak Izraelci půjdou prostředkem moře po suchu." Nato je popisováno, jak Izrael kráčí téměř jako v královském průvodu. Klid této scény má podtrhnout, jak Bůh lehké provádí své plány, když se mu někdo zcela oddá, když se mu zcela svěří, když řekne: Pane, zde jsem, abych konal tvou vůli. - Izraelité byli pokrtěni v Mojžíšovi, píše sv. Pavel. To znamená že mu důvěrovali. Tato důvěra v Mojžíše jim dala jít do vody, vstoupit do mořských vln: Bůh k němu mluvil - a tedy kupředu! Být pokrtěn v Mojžíšovi znamená, vzít na sebe Mojžíšovo ohrožení, jeho nejistotu. Neboť po přechodu Rudého moře vyvstávají další problémy: Co budeme dělat v poušti? Co budeme jíst a pít?" Být pokrtěn v Ježíšovi" znamená pro nás ve světle přechodu Rudým mořem, že na sebe bereme Ježíšovo risiko: Pane, budu tě následovat, kamkoliv půjdeš. Budu žít, jak žiješ Ty. Budu jíst, co jíš Ty. Budu spát, jak spíš Ty. Budu všechno riskovat, co ty riskuješ pro mne a pro naši spásu. Krátce: rozhodnem se pro život v duchu velikonočního posleství, t.j. žít podle Ducha.

4. Mojžíšova písň z Ex 15,1-20 je jednou z nejstarších biblických básní. Nazývám ji písni pokrtěných: vzali na sebe Ježíšovo risiko a vsadili svůj život na evangelium, proti všemu, co svět tak neodbytně nabízí a nyní plní údivu říkají: Jak to bylo prosté a jak snadné! Pán nás nesl, aniž jsme to pozorovali. Viděli jsme padat Egyptany. Měli jsme z nich příšerný strach,

vždyť to byl nejmocnější národ světa, vysoké kulturní úrovně, zatímco my jsme byli jen nevzdělaní lidé, a bezbranní. - a nyní si mořské vlny pohrávají s jejich mrtvolami. Stejně i pokřtění mohou říci: všechn strach, všechny hrozby, jak se z toho dostanu, co budu dělat, jak to vydržím, to všechno je nyní jako dětská hra, jak nám to Pán ukazuje krok za krokem, když jsme se jednou neodvolatelně rozhodli, dát se zcela uchvatit jeho Duchem. Pak člověk zjistí, že život podle evangelia je prostá věc, že je snadný a krásný, jak nám to dává Pán zakoušet den co den.

Mojžíšova píseň začíná slovy: "Hospodinu chci zpívat píseň, neboť se slavně vyvýšil, smetl do moře koně i jezdce." Měl jsem strach před koňmi, jsou rychlejší než já, i před jezdci a jejich kopími. Avšak: "Hospodin je má záštita a píseň. Stal se mou spásou. On je můj Bůh, Bůh mého otce a já ho velebím." Faraonovy válečné vozy, jeho vojska, celá ta válečná mašinérie a kulturní nadřezenost, jež mne ohromovala, všechny překážky, které se nahromadily, námitky jako: To přece nedokážeš! To je přece nemožný život! Musel bys jít proti proudu moderních názorů! Tvůj život bude rozpolcený.... tato celá bouda, která bývá často podpírána psychologickými a sociologickými důvody, aby nám naháněla strach, to všechno jsou faraónovy válečné vozy a jeho vojsko a jeho elitní jednotky. Všechny bylo zničeno Rudým mořem. "Túně propastné je zavalil klesli do hlubin jako kámen." Já ani nehnul prstem: "Tvá pravice Hospodine, velkolepá v síle, Tvá pravice, Hospodine, zdrtí nepřátele." Je to píseň pokřtěného, který se zachránil a vyznává: "Opravdu Bůh za mne bojoval. Dal jsem své ANO Duchu svatému a Pán vykonal vše ostatní."

Prosme Pána, aby nám dal pochopit, že je to prosté a snadné rozhodnout se pro evangelium, ale také že tohle rozhodnutí musíme denně obnovovat.

ústav pro studium
totalitních režimů

24. říj. 1983

RaVat-Ceco/čtvrttek/

V. Mojžíš propheta traditus.

Dnešní rozjímání má dvě části. Hlavní texty pro první díl: Ex 4,18-19;24-26; 10,13; 5,22-23;17,5; Numeri 20,3-5;Deut 1,37-38;Num 12,1-3. Budeme rozjímat o Mojžíšově a o Ježíšově utrpení. Mojžíš jako Ježíšův předobraz je prorok, kterého Bůh vydal lidu, a vlastně národ mu řípípraví mnoho utrpení. Mojžíšovo utrpení nám pomůže lépe odhánout hloubku Ježíšovy lásky k nám a lépe ji chápout. Proto se budeme ptát: "Pane, kam jdeš?" Proč tam jdeš? Kdo tě tam posílá? Budeme rozjímat o tom, co K.P. pro nás nezístně koná, že nestacíme žasnotu. 1./ Z dvanácti událostí, jež svědčí o odporu či vzpourě proti Mojžíšovi si vyberem čtyři. První bychom mohli nadepsat. Mojžíšova lehkomyšlnost. Zprávu o ní nalézáme v Ex 4,18-19: Poslušen Boží vůle"Mojžíš odešel a vrátil se k svámu tchánovi Jitrovi. Řekl mu: Rád bych se vrátil ke svým bratřím do Egypta a podíval se, zda ještě žijí. Jitro Mojžíšovi odpověděl: Jdi v pokoji! Mojžíš tedy vzal ženu a syny a posadil je na osla a vracel se do egyptské země. A do ruky si vzal Boží hůl. Pln důvěry se vrací domů. Když se na cestě chystali nocovat, střetl se s ním Hospodin a chtěl ho usmrtit! Tu Sipora obřeže svého syna a Hospodin ho nechal být." Je to tajemně úděsná scéna. Pro exegety tvrdý oříšek. V našem rozjímání se zaměříme na Mojžíše. Myslel si asi, že i potom, když ho Bůh povolal, zůstává vše více méně při starém. Vrátí se s celou rodinou ke své obvyklé práci. Jahve mu dává na srozuměnou, že vzal jeho slovo na lehkou váhu, že jeho posláním není pohodlný život, nýbrž něco, čemu se musí věnovat až do smrti. Z této tajemné události můžeme hodně vyčíst. Abychom žili podle evangelia nestací změnit jen některé metody a trochu přizpůsobit své chování. To vyžaduje úplně nový postoj. Pán nám říká: Ty nemáš ani zdání, k čemu jsem tě povolal. Mojžíš si uvědomuje, že dílo už začalo, k němuž ho Pán povolal, ale že nepochopil. Přistříhl si je na své přízemní představy a v tom mu Jahve brání tímto ohromujícím způsobem.

2. Mojžíšův strach. Mojžíš měl často strach, kdykoliv mu události přerušaly přes hlavu. Už na začátku před hořícím keřem. Viděl něco nového, ale pak nato zapomněl. I nám se stává, že zahledneme světlo evangelia, ale po návratu domů na ně zapomeneme. Když mu Pán vysvětluje úkol, Mojžíš se ze strachu brání poukazem na svou malou výmluvnost "Dovol prosím, Panovníku, nejsem člověk výmluvný; nebyl jsem dříve, nejsem ani nyní, když ke svému služebníku mluvíš."

24 FEB. 1983

Mám neobratná ústę a neobratný jazyk." A když mu hce Jahve pomoci a Mojžíš pochopí, že to přesahuje jeho síly, zavalí ho úzkost, takže odmítá: "Dovol prosím, Panovníku, pošli, koho chceš!" Míní tím někoho jiného. Tím vzbudí hněv Hospodina. Požadavkům svého povolání se nemůže svévolně vyhýbat. Jednou převzal pověření a myslí vytrvat až do konce. O jiné Mojžíšově chvíli strachu čteme v Ex 5,22-23: "Proč jsi dopustil na tento lid zlo? Proč jsi mě vlastně poslal? Od chvíle, kdy jsem předstoupil před faraona, abych mluvil tvým jménem nakládá s tímto lidem ještě hůře. A ty svůj lid nevysvobozuješ." Mojžíš si představoval snadné vysvobození, ale věci probíhají jinak a tu se začíná strachovat. - Konečně další aspekt Ex 17,4: "Mojžíš úpěl k Hospodinu: Jak se mám vůči tomuto lidu zachovat? Div, že mě neukamenují." Musel protrpět vyhrocené situace a zakusit až do dna vlastní slabosti. Být prorokem, být prorokem, být služebníkem evangelia, to neznamená jít životem plným rozjasaného nadšení. Spíše prodělávat tíživé situace. Pán však nás volá, abychom spoléhali na Jeho slovo.

3. Mojžíšova nejistota. Mojžíš prodělal mnoho zkoušek, ale jednou se asi jeho odolnost dostala do krize. Num 20 3-5; 9-13 Izraelité dorazili na poušť Sin. Hrozná žízeň vyvolá nespokojenost a hněv. Mojžíš z příkazu Hospodina udeří holí do skály, odkud vytryskne vydatný pramen, takže všichni mohli uhasit žízeň, lidé i dobytek. "Hospodin však řekl Mojžíšovi a Áronovi: Protože jste mi neuvěřili, když jste měli před syny Izraele dosvědčit mou svatost, neuvedete toto shromáždění do země, kterou jim dám." Mojžíš věrný služebník Jahvův prodělává krizi. Je to otřesná zpráva. Leckdy si myslíme, že jdeme od jedné ctnosti ke druhé a najednou se vše zboří. Přijde těžká chvíle a tu neodoláme tlak, který jsme léta zvládali. To zažil i Mojžíš. Tato krize měla své následky, které pak nesl s velkou důstojností a pokorou. Pán nám chce připomenout, že jsme křehcí a slabí, a že musíme počítat i s následky spáchaných hříchů. Neslibuje nám ani neomylnost, ani že nás ušetří před následky chybného jednání. Slibuje nám jen odpuštění a milosrdenství.

4. Mojžíšova trpělivost. Vypráví nám o ní Num 12,1-3: "Mirjam s Áronem mluvila proti Mojžíšovi kvůli kúšské ženě, kterou si vzal; pojala totiž za ženu Kušanku. Říkali: Což Hospodin mluví jen prostřednictvím Mojžíše? Což nemluví i našim prostřednictvím? Hospodin to slyšel. Mojžíš však byl nejpokornější ze

24 FEB. 1983

všech lidí, kteří byli na zemi." Podnětem k tomuto reptání byla závist; pro vedoucí trojku Israele nedůstojná nízká závist. Ti tři se najednou mezi sebou nesnášejí. Mirjam, která Mojžíše zachránila z řeky Nilu před utracením, se cítí v roli protektorky. - avšak v 8. verši zazní slova Hospodinova: " Jak to že se nebojíte mluvit proti mému služebníku Mojžíšovi? Hospodin vzplánuł proti nim hněvem a odešel. Když oblak od stanu odstoupil, hle Mirjam, byla malomocná, bílá jako sníh. Áron se obrátil k Mirjam, a hle byla malomocná." Avšak Mojžíš prosil, aby ji Jahve uzdravil a znovu vrátil rodině svornost a pokoj. Zde máme před sebou Mojžíše, který se naučil mlčet, který vše ponechává Bohu, snáší bolest, která jej hluboce zraní, protože pochází od nejbližších, kteří mu nerozumí v záležitostech jeho rodinného života ale ani v jeho vztahu k Bohu. Zkreslují si je po svém. Mojžíš tomu čelí trpělivostí. Tento dar mu Pán udělil pro celý život, protože se dal odvážně do služeb Božího lidu.

Druhá část. Ježíš trpící služebník - muž bolesti.

V druhém dílu naší meditace budeme aplikovat čtyři Mojžíšovy charakteristické rysy na Ježíše, abychom viděli, ^{ostrov}~~jaký~~ kontrast či analogickou podobnost jeho postoje.

První bod. Jak Spasitel vše jasně věděl. Jen naznačím. Zatímco Mojžíš zpočátku bere své poslání více méně na lehkou váhu - osel, žena děti, jeho plán usadit se někde v zátiší v Egyptě - Ježíš ví od počátku, kam směřuje, Lk 9,22: "Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a vykladatelů Písma, být zabit a třetího dne vzkříšen." Když zástupy po nějakém zázraku jásají a hrnou se za ním, K.P. říká: "Syn člověk musí být zavržen". Pán Ježíš viděl jasně, že bude muset platit do posledního haléře, že vzal vše člověk za svou a že nastoupil tuto cestu.

Druhý bod - Ježíšova úzkost - Mk 14,33-34: "Přepadla ho hrůza a úzkost. A řekl jim: Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte!" Mojžíš mívá strach I Ježíš jej chce zakoušet. Ukázal, že člověk není osvobozen od úzkosti strachu, od tisně drtivé situace, žije-li radikálně podle evangelia.

Třetí bod: Proti Mojžíšovu váhání u vod v Meribě, chtěl bych postavit Ježíšovu rozhodnost, např. Jan 10,11: "Dobrý pastýř položí svůj život za ovce." To je bezvýhradná láska spojená s dokonalým nasloucháním Otci. Zatímco Mojžíš

24 FEB 1983

postavený mezi Hospodina a jeho lid ztrácí ~~útočí~~ vyrovnanost a vybije svůj hněv na lidu, Ježíš dává svůj život za nás všechny, ale v plné poslušnosti k slovu Otce, k jeho vůli. Zde můžeme rozjímat o slovech Lk, 23, 44-46: "Bylo už kolem poledne; tu nastala tma po celé zemi až do tří hodin, protože se zatmělo slunce. Chrámová opona se roztrhla vpůli. A Ježíš zvolal mocným hlasem: Otče do tvých rukou odevzdávám svého ducha. Po těch slovech skonal." Zatímco ^{se} Mojžíš nedokázal svěřit Bohu tehdy u vod v Meribě ani při rozruchu, který vznikl po návratu průzkumníků, Ježíš původce a hlava naší víry, se odevzdal do rukou Otce.

A konečně poslední aspekt o němž chcem rozjímat: Ježíšova trpělivost. Z mnoha událostí jsem zvolil Jan 18, 22-23: "Po těch slovech jeden ze strážců, který stál poblíž, uděřil Ježíše do obličeje a řekl: Tak se odpovídá veleknězi? Ježíš mu odpověděl: Řekl li jsem něco špatného, prokaž, že je to špatné. Jestliže to bylo správné, proč mě biješ?" Mnohé zde připomíná Mojžíše, který dostal od ~~u~~ sestry Mirjam a bratra Árona morální facku. Tehdy Mojžíš svěřil svou věc Bohu. Ježíš naopak se nespokojí s přijetím ponížení, nýbrž chce hlásat evangelium, vydat svědectví pravdě prově pro tohoto ubohého žoldnéře, který byl špatně placen, plný frustrací ve svém podřízeném postavení mezi tyranskými představenými a zjevným pohrdáním a posměchem ze strany utlačovaných poddaných. Zahořklý člověk, jemuž v té chvíli nenapadne nic lepšího, než si vylít žluč na spoutaném vězni a snad si tím trochu polepšit u "těch nahoře". Ježíš to mohl mlčky snést, avšak dá přednost udělat víc. Ríká mu: Zamysli se, pojď jsi mě udeřil! Z čeho to vyvěrá? Jsou-li kořeny tvého jednání dobré, jsem ochoten se dát bit. Nemáš-li pro to ale žádný rozumný důvod, proč to děláš? Proč jsi nespokojený, zahořklý a vztekly? Co se odehrává ve tvém nitru? Ježíš zasažený ránonou do tváře hlásá evangelium a snaží se otevřít a osvobodit srdce člověka, kterého nikdy neviděl a snad už ani neuvidí, člověk který ho veřejně urazil a ponížil, který ho zranil ve tváři. Ježíš neodpovídá resignovaným mlčením, nýbrž působivou a činnou trpělivostí, skrze kterou On sám je evangeliem, Božím slovem, a to bezvýhradně až do krajnosti oddaným člověku, jak se sluší na proroka, který se zcela vydal lidem.

totalitních režimů

25 FEB. 1983

1.

Ráfat-Ceco/pátek/

VI. Mojžíšova smrt a Ježíšova smrt.

Téma následující meditace shrnuje zvolání, které nalézáme na konci 1.listu Korintským i v závěru knihy Zjevení: MARAN ATHA! Přijď, Pane Ježíši, přijď! První bod rozjímání nám staví před oči Mojžíšovu smrt, jak je líčena v 31, 32,a 34. kapitole Deuteronomia či 5.knihy Mojžíšovy.Nejprve úryvek 31,1-8: "Mojžíš šel a vyhlásil celému Izraeli tato slova.Řekl jim: Je mi dnes sto dvacet let,nemohu již vycházet aniž vcházet, a Hospodin mi řekl: Nepřejdeš tento Jordán.Hospodin tvůj Bůh půjde před tebou,vyhladí před tebou ony pronárody a ty si je podrobíš.Jozue,ten půjde před tebou,jak mluvil Hospodin. H Hospodin s nimi naloží,jako naložil se Síhonem a Ogem,emorejskými králi, které vyhladil, a s jejich zemí.Hospodin vám je vydá a naložíte s nimi zcela podle příkazu,který jsem vám dal.Buďte rozhodní a udatní,nebojte se a nemějte strach,neboť sám Hospodin tvůj Bůh jde s tebou,nenechá tě klesnout a neopustí tě. Mojžíš zavolal Jozua a řekl mu v přítomnosti celého Izraele:Buď rozhodný a udatný,neboť ty vejdeš s tímto lidem do země,kterou Hospodin přísahal dát jejich otcům.Ty jim ji předáš do dědictví.Sám Hospodin půjde před tebou,nenechá tě klesnout a neopustí tě,neboj se a neděs!"Zde stojí před námi Mojžíš,který si upřímně přiznává,že nadešel čas,aby se stáhl z činného života:Už nemohu,už nedokážu vládnout a vést lid Protože si to jasně uvědomuje,vzdává se všech svých práv:Pán vás povede.Jozue bude vaším vůdcem. - Mohl však klidně říci:Mám ještě dost síly,myslí mi to dobře.Co si počne tento lid bez mne?Chci být s nimi.Chci s nimi táhnout dál.Hrozí jim velká nebezpečí,drtivé úzkosti. - A zatím je Mojžíš úžasně vnitřen svobodný,nelpí na ničem.Říká: Já tu už nebud,ale vám se bude dařit velmi dobře i beze mne. Pán vás povede.Dobudete velkých vítězství,větších než se mnou.Dávám vám Jozua.Je to silný,dobrý a statečný muž.Mějte důvěru! - S jak údivnou vnitřní svobodou Mojžíš přiznává,že celé dílo půjde bez něho lépe,protože je to Boží dílo.Pán ho tak vychoval,aby se dokázal na věci takhle dívat.I zde je Mojžíš služebníkem lidu,těší jej: Odvahu! Klid! Vše půjde dobře,Pán bude s vámi. Přečteme si nyní úryvek z knihy Deuteronomium 32,48-52: Ještě téhož dne promluvil Hospodin k Mojžíšovi: Vystup zde na pohoří Abarím,na horu Nebo,která je v moábské zemi,naproti Jerichu, a pohled na kenaanskou zemi,kterou dávám synům Izraele do vlastnictví.Vystup na tu horu,na ní zemřeš a budeš připojen

25 FEB. 1963

2.

ke svému lidu, jako zemřel tvůj bratr Áron na hoře Hóru a byl připojen ke svému lidu, protože jste se mi zrponevěřili uprostřed Izraelců u Vod sváru v Kádeši na poušti Sin, že jste uprostřed Izraelců nevzdali čest mé svatosti. Proto uzříš zemi jen odtud, ale tam do země, kterou dávám synům Izraele, ne-vstoupíš." Když pak Boží muž Mojžíš požehnal všem Israelitům, uzavírá 34 kapi-tola líčení Mojžíšovy smrti takto (34 l-7):" Mojžíš vystoupil z Moábských pust-in na horu Nebó, na vrchol Pisgy; ta je naproti Jerichu. Hospodin mu ukázal celou zemi... Hospodin mu řekl: Toto je země, o které jsem příšhal Abrahámovi Isákovi a Jakubovi slovy: dám ji tvému potomstvu. Dal jsem ti ji spatřit na vlastní oči, ale nepřejdeš tam. I zemřel Mojžíš, služebník Hospodinův, tam v moábské zemi, podle Hospodinovy výpovědi. Pochoval ho v údolí v moábské zemi. Nikdo až dodnes nezná jeho hrob. Mojžíšovi bylo stodvacet let, když umřel. Zrak mu nepohasl a svěžest ho neopustila. "Co nám říká toto líčení Mojžíšovy smrti? Vystupují tu tři hlavní rysy: Mojžíš umírá v osamění, bez svědků; umírá v poslušnosti a umírá v utrpení. Osamělá smrt. Mojžíš neumírá uprostřed svého lidu, kvůli němuž se před Bohem spaloval jako svíce. Nyní je na vrcholku hory úplně sám, vyčerpaný, ba strávený službou, kterou konal. Jak text prostě uvádí, umírá v poslušnosti. I zemřel Mojžíš služebník Hospodinův... podle Hospodi-va slova. "Je to jediná biblická postava, o níž je řečeno, že tak zemřela: Pán rozkázal a on zemřel. Mojžíš umírá také v utrpení. Naši pozornost upoutá, že je zde dvakrát řečeno: "Proto uzříš zemi odtud/t.j.z velké dálky/ale tam do země nevstoupíš." Mojžíš se s tím vyrovnává s úžasnou pokorou, ale i pln bolesti nevidět naplnění životního úsilí. Obětuje se takřka za druhé, kteří uvidí na vlastní oči. On nese jejich hřích. Mojžíš se dal strhnout soucitem s lidem, takže nedůvěroval Jahvemu. Tak umírá Mojžíš sám, v poslušnosti, v utrpení v hořké opuštěnosti; ani jeho hrob není znám.

Kromě toho lze z biblických textů vyčíst, co bych nazval "Mojžíšovo zmizení". Je totiž pozoruhodné, že Mojžíš nezmizel jen s povrchem země, tím že byl pochován v cizí zemi - to je pro pravověrného Hebrejce odporná představa - a že není znám jeho hrob - což je pro Izraelitu velmi bolestné - nýbrž i ve vlastním národě nějak upadl v zapomenutí. S údivem konstatujeme, že se Písmo, kromě 5. Mojžíšových knih, o něm zmínkuje zřídka. Proroci ho téměř necitují, nemluví o něm, a v ostatních historických knihách je zmíněn jen zřídka kdy.

Mojžíš tedy zmizí téměř úplně z Písma. Jinými slovy: dává se vyškrtnout, vymazat z paměti, jako služebník, který vykonal, co měl a který nepotřebuje žádné oslavné řeči. Je tu však ještě třetí fakt. Biblické texty svědčí o Mojžíšovi tajemné přítomnosti - jak žije dál ve vyvoleném národě. Například jeho knihy,⁵ Mojžíšových knih. Židé považují i dnes tyto knihy za posvátné, ovšem i ostatní knihy Písma, avšak činí rozdíl: V synagoze, zcela vpředu, kde se ve skříňce za oponou uchovávají Svatá Písmá, je jen 5, Mojžíšových knih; ostatní knihy Písma nikoliv. Ve vlastním smyslu je považováno za svaté jejich těch 5 prvních knih bible. Tak zůstává Mojžíš ve faktech a věcech, ve způsobu služby, kterou konal, a kvůli níž žije v israelském národě a žije i v nás. I v těchto meditacích, žil Mojžíš mezi námi a tak jsme zakoušeli jeho skutečnou přítomnost a jeho poslání.

2./ Ježíšova smrt). Rozjímejme nyní o Ježíšově smrti. Přitom si budeme všimmat těch rysů, jež jsou blízké Mojžíšově smrti nebo se liší.

a/ nejprve opuštěnost. Mk 10,50: "Všichni ho opustili a utekli." když ho přišli vojáci zatknot. Byla to mnohem bolestnější opuštěnost než Mojžíšova, neboť ten odešel od svého lidu sám, zatímco zde zbaběle utečou Ježíšovi učedníci, když jde do tuhého. Ježíš zůstane sám tváří v tvář násilí a smrtelné zlobě.

b/ Jako Mojžíš i náš Pán prožívá tuto opuštěnost v poslušnosti, stráven svou službou, jak říká apoštol Pavel v listě k Filípianům: "sám sebe zmařil... ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži." Spasitel nám tak ukažuje vlastním příkladem, jak jedná služebník, který se zcela oddal Bohu.

c/ I Ježíš umírá v utrpení, mám na myslí duševní trýzeň, ne jako Mojžíš, který nesměl vstoupit do zaslíbené země. Spasitele drtí bolest člověka, kterého zavrhl, k nimž přišel s otevřeným srdcem, aby jim dal všechno. U Jana, 1, 11 čteme: Do vlastního přišel a vlastní ho nepřijali." Je dost podobného mezi Ježíšovou smrtí a Mojžíšovou, avšak smrt naše Pána a Spasitele je daleko tragickější, bolestnější a potupnější a nepoměrně více je novocem lidské zloby a neschopnosti člověka milovat Božskou lásku.

d/ I U Ježíše můžeme, stejně jako u Mojžíše mluvit o zmizení, o vyhasnutí.

Jeho slova na kříži: "Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil" - dokazují, že se jednalo o pravou smrt, o konec všeho, a především naděje, v celé její bezútěšnosti.

25 FEB 1983 4.

nosti. Avšak víra nám říká, že Ježíš, který se v plné důvěře ve slovo Otce vrhl do této smrti, žije ve slávě. A tak proti vzdálené přítomnosti Mojžíše, jak nám ji připomíná jeho nehasnoucí zraka svěžest i neznámý hrob, sotvíjí zmrtvýchvstalý Kristus, který se zjevuje apoštolum a říká: "Nebojte se. Já jsem to." Je to Ježíšův život v Otci, v Církvi, v nás. Je to Ježíš, který přichází a v tomto smyslu obrací naruby celou Mojžíšovu zkušenost a od základů ji obnovuje. V určitém okamžiku nastoupí na místo Mojžíšovy zkušenosti, nová nepředvídatelná, úplně jiná zkušenost zmrtvýchvstání, o níž Písmo ve vztahu k Mojžíšovi jen cosi jemně naznačuje, co však jen Kristova moc proměňuje v jistotu.

3./ Zahleďme se také na Mariiny velikonoce. Panna Maria prodělala jako první po Páně Ježíši, velikonoční zkušenost, přechod z tohoto života do nebeské slávy. Je to tajemství jejího nanebevzetí. Jak to máme chápát? Jak o tom rozjímat, když Písmo o tom nic neříká. Je přece jeden prostředek, jenž nám může pomoci při rozjímání o Mariině odloučení od pozemského života a o jejím vstupu do slávy. O tomto odchodu z těla mluví apoštol Pavel 2 Kor 5,8: "V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána." a k tomu Fil 1,21: "neboť život je pro mne Kristus a smrt je pro mne zisk." a pak ještě verš: "táhne mě to na obě strany. Toužím odejít a být s Kristem, co je jistě pro mne lepší." Tato místa mi vyjadřují, co cítila P. Maria: toužila být s Ježíšem, osvobozena od pout pozemského života, aby se na ní mohla projevit závěrečná zkušenost spojení s Bohem, touha po plném patření na Boha. Tato touha je výrazněm faktu, že Ježíš pro svou matku potřel strach ze smrti. Žid 2,14-15: "Protože sourozenee spojuje krev a tělo, i on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž dábla, aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví." Koneckonců každý hřích je nějakou formou strachu před smrtí, formou nezřízeného lpění na vlastnictví, od něhož se nechcem odloučit, protože je znamením života. A zanecháme-li je, zdá se nám, že se nám na rukou objevuje znamení smrti. Proto všechna honba za majetkem, užívání, bezuzný pohlavní život, honba za bohatstvím a vykořisťování druhých, krátce, vše na čem chorobně visíme je jedním výkřikem: Já nechci zemřít. Chci si zajistit, že neumřu, že budu žít.

Avšak list k Židům říká, že Ježíš nás osvobodil od strachu před smrtí tím, žeže sám poštoupil smrt. Osvobozuje nás od všech forem tyranie, jež nás ovládá. P. Maria svou smrtí ukazuje, že byla zcela zbavena strachu ze smrti a nyní patří na Krista, na svou jedinou naději, která nezklame.

RaVat-Ceco/sobota/

VII. Biblická meditace.
Mojžíš a lid.

Začněme modlitbou: Bože, náš Otče, děkujeme ti, že ses nám dal dojít až sem. Děkujeme ti, že ses nám dal poznat Kristovu tvář. V Kristu, tvém Synu, prosíme Tě: Dej, abychom Tě Otče poznávali v Tom, kterého jsi poslal. Uděl nám, abychom ve svém všedním životě, na nějž se připravujeme a do něhož brzo zapadneme, abychom v každe sebe nepatrnejší věci rozpoznali tvář Tvého Syna a v Něm i Tvé světlo, Otče, který na nás i na celý svět sesíláš Duch svatého, nyní i na věky. Amen. Pro meditativní modlitbu doporučuji 90 žalm, jediný, který je připisován Mojžíšovi.

1. Mojžíš a lid. Zamyslíme-li se nad vztahem Mojžíše k lidu, a máme-li přitom na paměti vztah Ježíše k lidu, dá se říci, že Mojžíš stojí uprostřed svého díla jako muž velkých zástupů, a to nejen protože napsal knihu Numeri, kde na tato velká čísla narázíme např. počátečním sčítání lidu: l, 21: "Z Rúbenova pokolení bylo povolaných do služby 46.500" verš 23: "Z Siemonova pokolení bylo povolaných do služby 59.300" až v závěrečných verších 45-46 stojí uhrně: "Všech Izraelců povolaných do služby podle otcovských rodů od dvacetiletých výše, všech, kdo v Izraeli byli schopni vycházet do boje, všech povolaných do služby bylo 603.550." Ježíšovo posluchačstvo bylo skrovnější. I když evangeliem mluví o zástupech, které mu naslouchali, přesto mu nebyl podřízen celý národ. V jéných případech Mojžíš vyjednává vždy s mnoha lidmi nebo se zástupci mas, s fáraonem jako představitelem celého Egypta, nebo s Aronem, který pak mluví k všemu lidu: "Ex 4, 29: Pak šel Mojžíš s Áronem a shromázdili všechny izraelské starší. Áron vyřídil všechny slova, která mluvil Hospodin k Mojžíšovi... A lid uvěřil." Podobně i v Ex 16, 6-7 po přechodu Rudým mořem a na začátku 36 kapitoly, kde se zdá, že Mojžíš vyjednává jen s dvěma osobami, ale ve skutečnosti se jedná o všechny umělce zaměstnané na výstavbě svatyně.) — Mojžíš ztělesňuje jednoznačně to, co nazýváme "petrovským principem", totiž princip sociální, organické, hierarchické výkonnosti, neúnavně uplatňovaný na Božím lidu. Čteme-li trochu mezi řádky, dojdeme k závěru: Mojžíš nemá čas. Mojžíš nemá přátele. Mojžíš se zabývá problémy celku, všeobecnými pravdily, celkovým stavem věcí a proto mu vždy chybí čas a zvláště nemá čas na přátelství.

2. Ježíš a Magdalena. Ježíš naopak má čas pro své přátele. Jako typický příklad budeme rozjímat o setkání zmrtvýchvstalého Ježíše s Magdalenou, Jan 20, 11-27: Ale Marie stála venku před hrobem a plakala. Přitom se naklonila do hrobu a spatřila dva anděly v bílém rouchu, sedící na místě, kde předtím leželo Ježíšovo tělo, jednoho u hlavy a druhého u nohou. Otázali se Marie: Proč pláčeš? Odpověděla jim: Odnesli mého Pána a nevím, kam ho položili. Po těch slovech se obrátila a spatřila za sebou Ježíše, ale nepoznala, že je to on. Ježíš jí řekl, proč pláčeš? Koho hledáš? V domnění, že je to zahradník, mu odpověděla: Jestliže tys jej, pane, odnesl, řekni mi, kam jsi ho položil a já pro něj půjdu. Ježíš ji řekl: Marie! Obrátila se ~~znovu~~^a hebrejsky: Rabbuni, to znamená Mistře. Ježíš jí řekl: Nedotýkej se mne, dosud jsem nevstoupil k Otci. Ale jdi k mým bratřím a pověz jim, že vystupuji k Otci svému i Otci vašemu a k Bohu svému i Bohu vašemu. Marie Magdalská šla k učedníkům a oznámila jim: Viděla jsem Pána a toto mi řekl: "Zde jako při jiných setkání po zmrtvýchvstání, Ježíš utěšuje. Zastaví se s tím či oním, hovoří s nimi, jako by měl dost času. Čeká až ten druhý pochopí, až prodělá svůj očistný proces, až se dostane do atmosféry modlitby, aby mohl v klidu otevřít oči a vidět. Když jsem o této scéně přemýšlel, říkal jsem si: Pane, proč ztrácíš čas tím, že čekáš na tuto ženu? Proč čekáš, až vykřikne, až prohlédne, až pochopí? Řekni jí rovnou, kdo jsi. Ale ne: Ježíš jí dopřává čas. Stejně tak jedná s učedníky jdoucími do Emauz. Ztrácí téměř dvě hodiny, nejprve je doprovází, pak jen naslouchá, aby mohly vyslovit všechny své úzkosti, aby je pak poučoval a teprve při lámání chleba se jim zjeví. Kolik času ztrácí, zatímco celý svět čeká, že se zjetí jako Zmrtvýchvstalý. Apoštolové jsou zastrašení, Petr tone v slzách, dobrí lidé v Jerusalémě je plna hořkosti a myslí si, že teď je všemu konec. Kde to jsme? Jsme v logice ztracené ovce. Tu je 99 a čekají a někdo jde a hledá jedinou, která zbloudila, která se nechce vrátit, kterou je nutno přivézt. Jsme v tajemné logice Boha, který se zdánlivě ztrácí v jednotlivostech, který se skrývá v nepatrnych prostých věcech, v těch věcech, na které nemáme čas ani klid, abychom si jich všímali. A tedy závěr: Mojžíš nemá čas. Mojžíš nemá přátele. Ježíš má čas. Ježíš má přátele. To je rozdíl mezi Mojžíšovým zákonem a evangeliem.

3. Kdo je zmrtvýchvstalý Ježíš? Je to ten Ježíš, který se zmenšil až k smrti, je tak nepatrny, že to budí pohoršení, ba nejpohrdanější z těch, jimiž se

26 FEB. 1983

3.

pohrdá. Proto mu Bůh dává schppnost být s každým a zároveň se všemi. To je Zmrtvýchvstalý. To není návrat do nějaké všeobecnosti, nýbrž Ježíšova moc je přítomna v DUCHU každého jednotlivce a zároveň i všem. Zamysleme se nad oběma výrazy "přítomný" a "v každém a ve všech". Zmrtvýchvstalý Ježíš je přítomen v každém člověku, jak říká sv. Pavel Gal 2,20: "zamiloval si mne a vydal sebe samého za mne." Je s každým, jako by existoval jen on sám. Boží láska sděluje svou přítomnost člověku, ajkoby v tom okamžiku byl jediný na celém světě. Zmrtvýchvstalý Kristus je Boží láska, která se projevila v našich srdečích skrze Ducha svatého. Ježíš patří Církvi, daruje se Církvi, dává se světu, andělům, všemu stvoření. Avšak je pro všechny přítomen tak že je s každým, a že vytváří z jednotlivce součást celku. To je moc zmrtvýchvstání, zkráceného a zmenšeného Slova. Kdo přijme pohoršení zmenšeného Slova, bude mít podíl na slávě universality kosmického Slova, které zahrnuje vše, v němž nacházejí všechny věci svůj řád a plnost, jež všechno shrnuje a obnovuje. Na to narází úryvek z Řím 1,3-4, kde stojí proti sobě "logos brakus" Krátké slovo a "šíré slovo; stojí tam, že Ježíš zemřel pod Ponanským Pilátem a tedy se jako jedinec vydal záhubě, ten, který tělem pocházel z rodu Davidova, ale Duchem svatým byl ve svém zmrtvýchvstání uveden do moci Božího Syna, Ježíš Kristus nás Pán." Tento Davidův potomek je nyní Božím Synem v síle Ducha svatého a tedy v DUCHU objímá všechno a v též Duchu je všude přítomen. Tak je nutno chápat větu z¹ Kor 15,28: "Až mu bude podřízeno všecko, pak i sám Syn se podřídí tomu, když mu všecko podřídil, a tak bude Bůh všecko ve všem. Není mi těžké pochopit, že Bůh je nějakým způsobem přítomen ve všech lidech, zato ale, že je všechno ve všech. Je to opak partikulárnosti vtělení. Tam byl Bůh všechno. V Ježíšovi, nyní se Bůh stává plnosti. Je plnosti ve všech lidech. Touto cestou partikulárnosti a nepatrnosti Ježíše, tímže se stal neprůhledný až do hlubin temnot kříže, Boží velebnost dokonale naplňuje každou bytešt, těch, kteří mají odvahu, projít touto ojedinělostí. Bůh ^{se} nedává jen trošku, nýbrž naplňuje. Tato božská plnost vytváří celek lidí dobré vůle, které Syn získal pro Otce. Co z toho pro nás plyne, že zmrtvýchvstalý Ježíš má schopnost být s každým a zároveň ve všech. Evangelium je velmi konkrétní. Když Ježíš řekl /Mt 25,35-40/, hladověl jsem a dali jste mi napít, žíznil jsem a dali jste mi pit, byl jsem na cestách a ujali jste se mě, byl jsem nahý a oblékli jste mě... nemocný, ve

26 FEB. 1983

5.

vězení atd. odpovídá na otázku vyvolených: Kde jsme tě viděli? - oním - Cokoliv jste učinili/ne mase, ne celku, nýbrž jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili." Ne tedy, když jste konali něco pro chudé, nýbrž pro jednoho jediného, nakolik ztělesňuje do nejzassších důsledků Ježíšovu partiku lárnost, ojedinělost, pak jste vykonali mnoho pro svou spásu. Proto má také Spasitel čas zabývat se jedinci. Umí v něm vidět celek, všechno. Mt 18, 6 zachycuje tento rys: " Kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří věří ve mně, pro toho by bylo lépe, aby mu pověsili na krk mlýnský kámen a potopili ho do mořské hlubiny." Neříká: Nedávejte pohoršení!, nýbrž " ani jednoho nepohoršete! Při styku s jediným člověkem je v sázce naše spása. A v 10. verši stojí: " Mějte se na pozorou, abyste nepohrdali ani jedním z těchto maličkých. Pravím vám: Jejich andělé v nebi stále hledí na tvář mého nebeského Otce. A k tomu ještě z podobenství o ztracené ovci, Mt 18 12-14: " Co myslíte? Když má někdo sto ovcí a jedna z nich zabloudí, nenechá těch devětadvadesát na horách a nepůjde hledat tu zabloudilou? A podaří-li se mu ji nalézt, amen pravím vám: Bude se z ní radovat víc než z těch děvětadvadesáti, které nezabloudily. Právě tak je vůle vašeho nebeského Otce, aby nezahynul ani jeden z těchto maličkých." Zde vidíme jak vtělný Boží Syn, Ježíš, převádí do praxe Boží péče o jednotlivce. Jsme povoláni k tomu, abychom nacházeli Boha ve světě, ve všech věcech, v druhých i v každé situaci. Nikdy to nedokážeme, nezačneme-li od té situace, kterou právě prožíváme. V každém setkání, v každé byt i nepatrné službě se podílíme na celkové službě Bohu, v každé drobnosti se dotýkáme celku, a tím je Bůh, který se zjevuje. A tak můžeme zakončit modlitbou sv. Ignáce z Loyoly, modlitbou k dosažení lásky: " Přijmi, pane, celou moji svobodu, přijmi mou paměť, můj rozum a celou moji vůli. Všechno co mám, tos mi dal Ty. Tobě to, pane, vracím. Všechno je Tvé. Nalož s tím podle své vůle. Dej mi jen svou milost a svou lásku a to mi stačí.

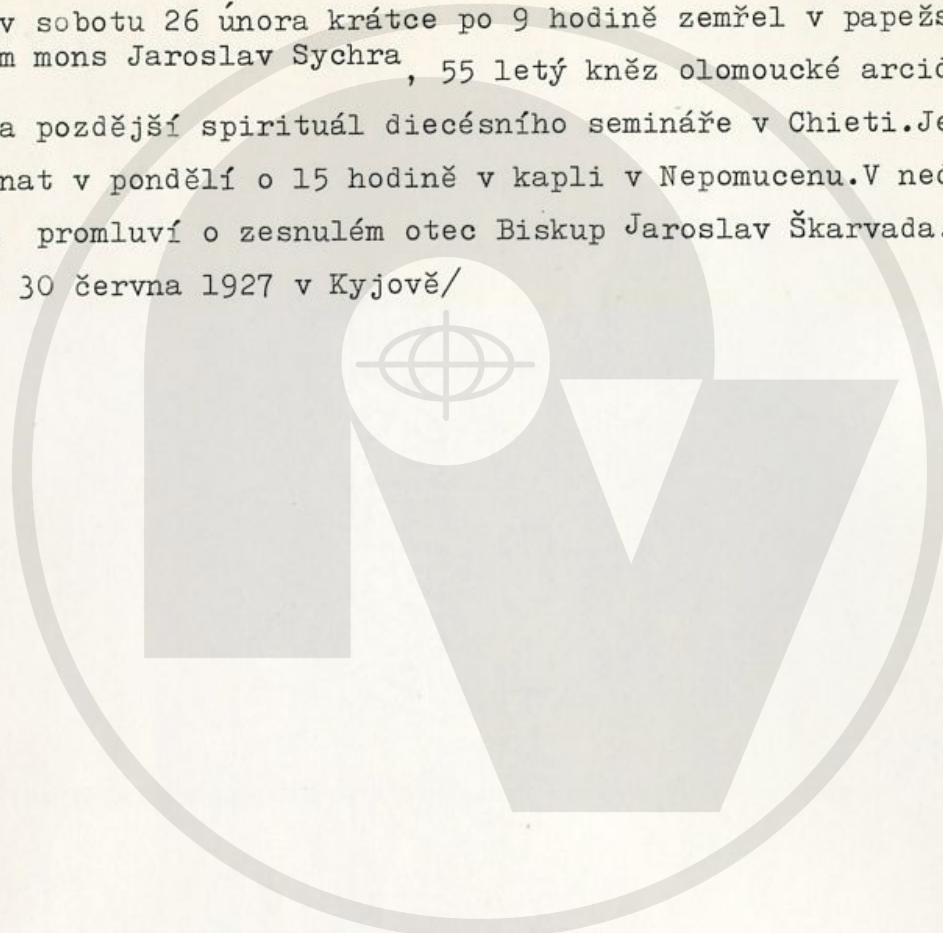

ústav pro studium
totalitních režimů

26 FEB. 1983

Řím: Dnes v sobotu 26 února krátce po 9 hodině zemřel v papežské koleji Nepomucenum mons Jaroslav Sychra, 55 letý kněz olomoucké arcidiecéze, prof filosofie a pozdější spirituál diecésního semináře v Chieti. Jeho pohřeb se bude konat v pondělí o 15 hodině v kapli v Nepomucenu. V nedělním večerním pořadu promluví o zesnulém otec Biskup Jaroslav Škarvada.

/ narozen: 30 června 1927 v Kyjově/

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

27 FEB. 1983

Vzpomínka na Mons. J. Sychru

"Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme, Pane Ježíši Kriste." Tato slova jsem ^{1a} slýchal po několik měsíců v pokoji mons. Jaroslava Sychry, před jehož lůžkem jsem sloužival mše sv. Nejdříve je říkal on sám hlasem stále a stále slabším, nakonec je už pronášela jen jeho maminka, protože jemu už i na to chyběly síly. Na tvůj příchod čekáme, Pane Ježíši Kriste. Včera se konečně dočkal. Když jsem ho viděl umírat, vzpomněl jsem si na naše první setkání zde v Římě ~~1946~~ v roce 1946.

RA-Vat-Ceco

Anděl Páně Svatého Otce.

Obratte se a věrte evangeliu! Tato slova jsme slyšeli na Popeleční středu jako výzvu na celý půst. Tato výzva nás doprovází každý den a ukazuje nám cestu duchovního pochodu během těchto 40 dní, jež nás mají dovést k velikonocím. Na této ^{postní} cestě je tento rok pastýřská služba v zemích Střední Ameriky, kterou má zakrátko započít. Je to důležitá okolnost. Postní doba je asi zvláště vhodná pro návštěvu právě těchto zemí. Jsou středem celosvětového zájmu kvůli bolestným událostem posledních let, které zakoušely národy Střední Ameriky. Tyto události, spojené se smrtí deseti-tisíců lidí, naplnily míru utrpení nejen jednotlivých osob, nýbrž i celých rodin a oblastí. - Máme-li být v postní době zvláště blízko trpícím kvůli Kristovu kříži, naše vzpomínky, naše solidarita, naše služba musí směřovat právě k národům Střední Ameriky. Chystaje se k nim, chci jim říci především to, co očekávají: obratte se a věrte evangeliu! Doufám, že mí bratři a sestry chtejí přijmout slova tohoto ^{postního} poselství v lásce, jakou k nim chovám a jako projev hluboké křesťanské solidarity.

Závěrem pak Jan Pavel II doporučoval celou svoji pouť modlitbám všech křesťanů, a postavil ji pod ochranu Matky Boží.

po společné modlitbě Anděl Páně pak udělil ^Vapoštolské požehnání.

totalitních režimů

Býlo by vhodné oznámit, že zemřel - až
55 let (to ještě řek
nemohlo)

27 FEB. 1983

Vzpomínka na Mons. Jaroslava Sychru

"Tak s Pánem Bohem. Už to nemůže dlouho trvat, nanejvýš do zítřka ráno." Tak se se mnou loučil Mons. Sychra po mši svaté, kterou jsem sloužil - a sloužíval po mnoho dnů - v pokoji, kde na lůžku dozrával pro své setkání s Pánem. Přitom rozepjal ruce, aby mě naposled objal. - Nemohl jsem si přitom nevzpomenout na to, jak jsme se zdravili poprvé, když v roce 1946 přijel do Říma. Byl to takový jinoch plných tváří, s hustými, světlými, vlnitými vlasy, na Moravského Slováka až příliš vážný. Pocházel z Kyjova, a byl na své královské město hrdý. Kolik historek jsme od něho slyšeli, zvlášt z jeho studentských let na tamním reálném gymnasiu. Maturoval v onom šestačtyřicátém roce, ale před odjezdem do Říma nastoupil ještě do olomouckého semináře, kde měl možnost poznat a nechat na sebe působit prostředí toho vynikajícího ústavu, v němž byl ještě stále živý duch Stojanův, Cinkův a Šuránkův. I profesory tamní teologické fakulty poznal a já si později, když už byl profesorem on sám, ~~počítal~~/~~záležel~~/~~myslíval~~, jak by se tam byl mezi ty vychovatele moravských kněží hodil.

Bohužel, nebylo mu to dopřáno. Přišel rok 1948 a s ním velké dilema. Buď se vrátit do vlasti, kde ten jeho seminář právě zavírali, a tím se vystavit nebezpečí, že se nikdy nestane knězem, anebo zůstat v Římě s risikem, že mu nebude možné se vrátit do vlasti. Jaroslav zůstal věrný svému povolání, a tak, po studiích na Lateránské universitě, která vykonal s výborným prospěchem, byl v Lateránské arcibasilice o vánocích roku 1951 vysvěcen na kněze. Bylo to smutné svěcení a smutná primice. Kolem oltáře bylo jen několik představených a spolu bohoslovů Nepomuceňna, rodiče mohli přijet na jeho mši svatou až o ~~osmnáct~~ ^{předtím} let později.

Jaroslav Sychra se dobře učil a měl schopnosti zvláště pro filosofii. V Olomouci, kde po jmenování profesora Matochy na arcibiskupský stolec, neměli nikoho pro tento obor, si přáli, aby tedy pokračoval ve studiích na filosofické fakultě. Mladý novokněz však musil ^{předtím} praeovat nějaký rok jako kaplan v severoitalské diecesi tridentské. Byla to krásná léta, doba prvních pastoračních zkušeností, prvního styku s dušemi. Jaroslav se dostal do romantického údolí mezi tamními velehorami, zvaného Val Sugana. Podnebí tam bylo ~~hluboké~~ přijatelné, lid dobrý, prostředí skoro středoevropské, pojmenované dlouhou nadvládou rakouské monarchie. Mladému filosofovi však asi příliš nevyhovovalo, že musil každou sobotu a neděli večer krom zpovídání a vlastní kněžské práce promítat pozdě do noci filmy ve farním biografu.

Léta však ubíhala, a pro mnohé z nás přišla velká změna. V italských seminářích provedli v roce 1955 reformu, která vyžadovala více pro-

fesorů. Protože jich neměli po ruce dostatečný počet, vzpomněli si na bývalé studenty Nepomucena, kteří se ~~M~~^{MM} nemohli vratit do vlasti, a celou řadu nás tehdy povolali do papežských seminářů ve střední a jižní Itálii, většinou na stolici filosofie. Pater Sychra byl poslán do Papežského krajského semináře ve Fanu na Jaderském pobřeží, poblíž Ankony. Tam začalo zlaté období jeho života, tam měl možnost rozvinout naplno své velké schopnosti. Stal se nejen váženým a oblíbeným profesorem, který dovezl formovat své žáky k filosofickému myšlení, nýbrž projevil se i jako opravdový kněz. Byl to totiž skutečně muž modlitby, hlubokého rozjímání. Proto i jeho promluvy byly nesmírně hutné a hluboké, jeho kázání velmi vyhledávaná. Místní vikar ho požádal, aby kázal kněžím při ~~M~~^{MM} měsíčních duchovních obnovách, ~~te~~ ^{věc} bylo pro cizince jistě ~~m~~^{ne} mimořádné. Jedna kongregace sester, ve Fanu založená, si ho vyprosila za duchovního vůdce, a když pak dosloužil k smrti její zakladatelce, stal se i jakýmsi duchovním otcem celé této řeholní rodiny vysoké duchovní úrovně, která s ním zůstala ve styku až do jeho smrti.

Přímořské podnebí však Jaroslavovi nesvědčilo, a tak si vyměnil místo s profesorem Papežského semináře v Chieti ~~M~~ v předhoří abruzzské Maielly nad Peskárou. Já tam přišel už dva roky před ním jako profesor věroučné teologie, a tak jsme se zase ~~M~~^{MM} setkali na osm let společného života. ~~M~~^{Jelikož} do mého kursu přicházeli studenti kteří ~~vystupovali~~ ze Sychrovy školy filosofie, ~~a~~ měl ^{jsem} příležitost na vlastní oči vidět, jak solidně byli připraveni. Profesor Sychra ~~M~~^{MM} dovezl opravdu formovat celého člověka, vést ho ke skutečné křesťanské moudrosti. On sám ji hledal nejen v knihách, nýbrž i v modlitbě, a touha po jejím prohloubení ho přivedla ke kamaldulským benediktinům, kde si našel duchovního přátele a do jejich řeholní rodiny vstoupil jako externí oblát.

Jeho kvality se mu však staly osudnými. Na začátku let šedesátých zemřel v chietském semináři Pater spirituál vyšších ročníků teologie - ~~M~~^{MM} v semináři bylo tehdy na 200 studentů - a jeho nástupce nebyl na výši svého poslání. Rektor s hrůzou pozoroval, že bohoslovci přecházejí ke kněžskému svěcení bez hlubší duchovní přípravy. Jelikož nechtěl riskovat další zklamání, obrátil se na někoho, o kom byl jistý, že ~~M~~^{MM} tento nejchoulostivější úkol kněžské formace bude plnit dobře: na profesora Sychru. Ten se loučil velmi bolestně se svou katedrou filosofie, ale chtěl sloužit, chtěl být užitečný na místě, kde ~~M~~ ho právě bylo třeba. A tak tu výzvu rektora přijal. ~~jako~~ ~~kříž a jeho padací výbava~~. Bylo to v roce 1965.

Tím však začala jeho Kalvarie. Mezi českou a italskou mentalitou existují totiž veliké rozdíly. Italové jsou upřímní jako děti, a tím snad

blízcí Božímu království, ale přitom mnoho věcí neberou tak ~~pragický~~
vážně jako my. A Pater Sychra, který nesl odpovědnost za svědomí mladých mužů, kteří se v pokoncilním kvašení rozhodovali definitivně pro kněžskou službu, tímto rozdílem mentality nesmírně trpěl. ~~Bylo to nad jeho sily.~~ Nesl to statečně, nikomu si nestěžoval, ale bylo to nad jeho sily. Po několika letech onemocněl a neměl už ani dost ~~HEM~~ zdraví, aby se vrátil na katedru filosofie, kterou ~~uzavřen~~^{Krom tgho} mezitím zabral někdo jiný. ~~HEM~~

Vrátil se tedy do Říma, nejdříve na léčení, pak tam přijal místo knihovníka Pastoračního ústavu Lateránské university. Ve volném čase studoval a psal, později dával i různé menší kurzy na filosofické fakultě. A samozřejmě ~~HEM~~ hlásal slovo Boží, ~~anonymně~~ občas přispíval i do českého programu vatikánského rozhlasu, ~~jednou~~ ~~HEM~~ dával duchovní cvičení našim křesťanům, byl oblíbeným kazatelem při nedělních mších svatých v Lateránské basilice, kde byl i beneficiátem.

Poslední léta ~~zde~~ už v něm hlodala nemoc, jejíž zákeřnost objevil příliš pozdě. Nevzdával se jí, po velmi těžké operaci, ve stavu rekonvalescenta dával ještě minulé září exercicie polským sestrám, které dnes pečují o Nepomucenum. ^{Nakonec ji všecky přeče podlehl} ~~Dnes už dotrpekl~~. "Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme, Pane Ježíši." Koříkrát jsem ho slyšel opakovat tato slova po pozdvihování v jeho pokoji. Na tvůj příchod čekáme. My ještě ano, on už ne. Já, který jsem ho ~~tež~~
^{tak} ~~zde~~ znal, nemohu pochybovat o tom, že je už u Pána. že on, který tak dychtivě hledal pravdu, je nyní už u samého zdroje, u toho, kdo řekl: Já jsem Pravda a život. Tam jistě vzpomíná na ty, které zanechal na této zemi. Na svou maminku a všechny příbuzné. Na své spolubratry. Na snad dvě stovky kněží, které vedl k oltáři. Na řeholnice z Fána, kterého považují za svého skoro spoluzakladatele. A na naši církev doma, na tu cyrilometodějskou církev, jejíž službě se zasvětil, za níž se modlil a obětoval, pro níž, byť ve vyhnání, stále žil. Kéž přijme Pán jeho oběť, ke chvále a slávě svého jména, aby byla požehnáním pro nás i celou církev.

^{Pánk} sobě povolal 55. biskupa olomouckého arcibiskupa
V sobotu 26. února zemřel v římské kolej Nepomucenum Mons. Jaroslava
Sychra. Církev biskup Jaroslav Skarvada ³⁹ vysoudila na svého
spolubratra ~~toho~~ ~~reponentu~~.

3a

Včera se toho příchodu konečně dočkal. A já, který jsem ho tolik znal, nemohu pochybovat o tom, že je už u Pána. Že on, který tak dychtivě hledal pravdu, je už nyní u jejího zdroje, u toho, kdo řekl: "Já jsem Pravda." Tam jistě vzpomíná na ty, které zanechal na této zemi. Na svou maminku a všechny příbuzné. Na své spolubratry. Na snad dvě stovky kněží, které přivedl k oltáři. Na řeholnice z Fana, které ho považují za svého skoro zakladatele. Na nepomucenské sestry, které ho s takovou láskou ošetřovaly. A na naši církev doma, na tu cyrilometodějskou církve, jejíž službě se zasvětil, za níž se modlil a obětoval, pro níž, byť ve vyhnanství, stále žil. Kéž přijme Pán jeho oběť ke chvále a slávě svého jména, aby byla požehnáním pro nás i celou církev!

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

28 FEB. 1983

Rozhlasové poselství sv. Otce Střední Americe

Drazí bratři v biskupském úřadě, milovaní bratři a sestry,

Dá-li Bůh, za několik dní podniknu apoštolskou cestu, která mě zavede do středoamerických zemí, Belize a na Haiti.

Proto vám již nyní chci zaslat toto televizní poselství, které je láskyplnou vzpomínkou na všechny obyvatele zemí, které hodlám navštívit; jsou to: Costa Rica, Nicaragua, Panama, El Salvador, Guatemala, Honduras, Belize a Haiti. Především uctivě zdravím zástupce veřejné moci a představitele těchto zemí.

Jako všechny mé předešlé apoštolské cesty, i tato bude mít čistě náboženský ráz, jak to ostatně vyplývá z poslání církve a z úřadu svěřeného Kristem Petrovi a jeho nástupcům: hlásat dnešnímu člověku víru a spásu v Kristu Ježíši; v tomto konkrétním případě /ji budu hlásat/ vám, obyvatelstvu této zeměpisné oblasti, abych vás utvrdil ve víře a aby tato víra pronikala stále hlouběji do vašeho každodenního života a vedla jej.

Podnět k této cestě dala právě skutečnost, ve které žijete. Chci být blíže vám, synům církve a zemí s křesťanskými kořeny, kteří hluboce trpíte a zakoušíte sami na sobě různé neblahé jevy, jako jsou rozdelení, válka, nenávist, staletá nespravedlnost, ideologické srážky, jež otřásají světem a postihují nevinné obyvatelstvo toužící po míru.

Podniknu tuto cestu v postním údobí, v liturgické době, jež nás vede ke Kristu v jeho tajemství bolesti a nděje, v /jeho/ krvavé velkopáteční tragedii, která je neoddělitelná od velikonoční radosti z jeho vítězství nad smrtí a utrpením.

Vřele si přeji, aby tato má návštěva, jejímž prostřednictvím chci sdílet Getsemany a Kalvarii vašich národů, přispěla svým poselstvím víry, bratrství a spravedlnosti, k účinné změně, hlavně vnitřní, takové, která by otevřela tolik unavených srdcí a vlivem do nich oprávněnou naději na lepší budoucnost.

Připravuji se na setkání s vámi pohnut tímto přáním, jež vychází z lásky k člověku a k obrazu Boží lásky - bohužel tolikrát znetvořovanému, který má vtištěn na svém čele; jsem přesvědčen, že každé /lidské/ srdce může a má cítit dotek Boží milosti, jež ho pohání, aby se ubíral lepší morální cestou; chci se s vámi setkat ve vašich kostelech, ulicích a náměstích jako ten, kdo pokorně ulevuje pokorným, jako bratr ^{svým} vlevájící bratřímu důvěru.

28 FEB. 1983

1 Prosím vás o modlitby na tento úmysl. Připojuje se k nim tolik milionů synů církve rozptýlených po celém světě, kteří si uvědomují důležitost této návštěvy, neboť vědí, v jakých poměrech žije obyvatelstvo zemí, jimž je tato návštěva určena a jak může může posloužit jako příklad i jinde.

I já prosím Pána, který hýbe lidských srdcem, aby požehnal svou hojnou milostí cílům, jež tato návštěva sleduje, aby poskytl trochu úlevy tolika zarmouceným a trpícím, abyste pak, posíleni svou křesťanskou vírou, bratrsky smířeni a po dosažení vytouženého míru rostli ve spravedlnosti a v respektování lidské důstojnosti na své životní cestě k /Nebeskému/Otci

Kéž Panna Maria, naše společná matka, kterou ve svých zemích tak vroucně milujete, vám poskytne útěchu, posilu i naději a kéž vás stále doprovází!

Se srdečným pozdravem: Na brzkou shledanou, vám ze srdce žehnám, především trpícím, nemocným, sirotkům a uprchlíkům ve jménu Otce a Syna i Duha svatého, amen.

2 Toto rozhlasové a televizní poselství Jana Pavla II. bylo dnes v pondělí vysíláno ve všech středoamerických státech, které sv. Otec při své apoštolské cestě navštíví, pokud možno ve stejnou dobu.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

28 FEB. 1983

Program cesty sv. Otce

Pozitří, ve středu 2. března započne apoštolská cesta Jana Pavla II. do středoamerických zemí. Potrvá celkem 9 dní, neboť do Říma se sv. Otec vrátí ve čtvrtek 10. března a navštíví při ní celkem 8 států: Costa Rica, Nicaragua, Panama, El Salvador, Guatemala, Honduras, Belize a Haiti. Počítá se, že celkem při ní ujede a hlavně uletí přes 24.000 km. Z římského letiště Fiumicino odletí ve středu po osmě hodinně ranní a po asi hodinové zastávce v Lisabonu, přistane v 15,30 místního a 22,30 našeho času v hlavním městě Costariky San José. Tam se ještě téhož dne setká v budově místního semináře s členy Biskupského sekretariátu Střední Ameriky, kterých je celkem 66. Ve čtvrtek navštíví tamtéž presidenta, dětskou nemocnici, bude sloužit mši sv. ve velkém parku a promluví k řeholnicím v katedrále a k mládeži na stadionu. Kromě toho ještě večer přijme soudce z Meziamerického soudu pro lidská práva. V pátek bude na programu Nicaragua, kde sv. Otec navštíví hlavní město Managua a dále León, kde pronese v universitním městě projev k laikům. Večer se opět vrátí do San José. Sobota bude vyhrazena Panamě, kde bude sloužit mši sv. na vojenském letišti Albrook Fields, pomodlí se růženec na nunciatuře /bude to první sobota v měsíci/ a setká se s venkovany v městě Olimpica. Následujícím den, tj. x neděli 6. března Jan Pavel II. stráví většinou v El Salvadoru, kde bude sloužit mši sv. ve stejnou jmenném hlavním městě a odpoledne, po oficiálních návštěvách se setká s kněžími v gymnasiu kongr. Maristů a pomodlí se v katedrále. Večer téhož dne odletí do hlavního města Guatemaly, kde bude přenocovat. V halvním guatemalském městě navštíví v pondělí katedrálu, bude sloužit i zde mši sv. pod širým nebem. Kromě toho se setká s řeholníky v kolejí Dona Bosca a s vysokoškoláky na nunciatuře a promluví též ke katechistům a místnímu indánskému obyvatelstvu v městě Quetzaltenango. Poslední středoamerickou republiku, Honduras, navštíví sv. Otec v úterý 8. března. V halvním městě Tegucigalpa bude sloužit mši sv. ve svatyni Panny Marie de Suyapa. Odpoledne promluví na letišti k novinářům a vrátí se do hlavního guatemalského města. Poslední den, ve středu 9. března navštíví Belize, bývalý Britský Honduras, kde bude sloužit mši sv. na letišti a odpoledne odletí na Haiti, kde po setkání s presidentem zahájí v katedrále hlavního města zahájí valné zasedání Latinskoamerické biskupské rady, známé pod zkratkou CELAM. Téhož dne pak odletí do Říma, kde přistane ve čtvrtek odpoledne, asi před 16tou hodinou.

28 FEB. 1983

Náš rozhlas připravil pro posluchače z této cesty sv. Otce celkem 9 přímých přenosů v pěti různých jazycích: franštině, italštině, španělštině, angličtině a polštině. První budete moci sledovat hned ve středu, asi o půl jedenácté večer, z příletu Jana Pavla II. na letiště hlavního města Costariky. O průběhu cesty vás budeme pravidelně informovat v našich každodenních vysíláních, kdy vám vždy též předem oznámíme další přímé přenosy.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

✓ Ze středoamerických zemí, kam přijede sv. Otec se již ohlásili naši reportéři. Na pátera Giorgiannihzapůbilo velmi pěkným dojmém costarické hlavní město San José. Je čisté, úpravné a podobá se jedné velké zahradě. Lidé jsou zdvořili a usměvaví. Na otázku, co pro ně znamená nastávající návštěva sv. Otce, odpovídají téměř jednohlasně, jakoby to bylo národní heslo, že jim způsobí nesmírnou radost. Jedna veřkovanka odpověděla, že papežova návštěva je jakoby se sám Bůh přišel podívat na své děti. Město se na jeho příjezd opravdu připravuje a zásluhou místní církve hlavně duchovně. Její představitelé si přejí, aby posloužila zejména k náboženské obrodě všeho obyvatelstva. Deník "Eco católico" věnoval návštěvě zvláštní číslo, v němž podrobně informuje o celém jejím programu a významu. Všichni očekávají příchod Jana Pavla II. jako historickou událost. Mnoho místa věnují sv. Otci i hromadné sdělovací prostředky, tisk, rozhlas a televise. Costarica může být v mnoha ohledech pro ostatní středoamerické země vzorem. Prakticky tu neexistuje negramotnost, země má hluboké demokratické tradice, je jedinou na světě, která zrušila vojsko, má početnou střední třídu, pozemkové vlastnictví je rozděleno celkem rovnoměrně, velkostatkářů je málo. Očekává se, že návštěva sv. Otce bude podnětem i k větší jednotě mezi středoamerickým obyvatelstvem.

Méně příznivé dojmy má další náš reportér, páter Sanchiz, který nám telegrafuje z hlavního města Nicaraguy, Managuy, V zemi panují obavy, aby návštěva sv. Otce nebyla politicky využita či přímo zneužita, a to jak vládnoucí socialistickou stranou, tak i opozicí. Mnoho se v tomto směru očekává od biskupů. Na náměstí, kde bude sloužena mše sv. pod širým nebem již připravují veliký nástenný plakát, či spíše obraz, který bude asi 30m dlouhý a 5 m vysoký, s nápisem: Vítáme Jana Pavla II. ve svobodné Nicaraguy, svobodné z Boží milosti a díky revoluci. Na obraze jsou znázorněny jak ženy a děti se svatými obrázky, tak i členové milice /ti ovšem v popředí/. Nejvíce místa vyhrazuje této návštěvě opoziční list *"La Prensa"*, který jí věnoval zvláštní číslo s podrobnými informaci o jejím programu i o příslušných přípravách. V jiném listu baptistický teolog Pixley vítá Jana Pavla II. slovy: Kéž Pán Bůh chrání a řídí svého syna Jana Pavla II. Přesto však v zemi vládne radostné očekávání, i když v něm lze pozorovat i určité napětí. Jeden z biskupů, mons. Vega, upozornil, že církev vychovává poctivé občany, ale nenutí je, aby se připojili k určitému systému nebo osobám.

28 FEB. 1983

83 59/6

Japonsko: Minulý týden v pátek, který byl druhým výročním dnem návštěvy sv. Otce v ~~zeměpisném~~, Hirošimě, byl odhalen v tomto městě k jeho poctě pomník. Odhalila jej 64letá žena Joši Fužida, které dosud nese na svém těle následky radioaktivního záření, jímž byla postihzena při svržení první atomové bomby. Pomník je z bílého cararského mramoru, 3 m vysoký, jeho tvůrcem je známý japonský sochař Itto Kuetani. Představuje ve stylizované formě dvě ruce sepjaté k modlitbě. Pomník byl umístěn u vstupu do hirošimského muzea míru, postaveného ve stejnojmenném parku. Je na něm vyryto i několik citátů s mírové výzvou, s níž se sv. Otec odtud obrátil k celému světu a která začínala slovy: Válka je lidským dílem, je zničením lidského života, válka je smrt. Odhalení pomníku se mezi jinými zúčastnili i apoštolský pronuncius v Japonsku mons. Gaspari, místní biskup mons. Joši-matsu a hirošimský starosta. Mons. Gaspari přečetl při této příležitosti zvláštní poselství Jana Pavla II., v němž ujišťuje, že se neustále modlí za mír a za odvrácení nebezpečí nové války. Mons. Gaspari pak ještě navštívil nemocnici, kde jsou ošetřovány oběti atomového výbuchu, při němž bylo r. 1945 téměř celé město zničeno a který si vyžádal asi 200.000 mrtvých. Sochař Itto Kuetani pracoval na tomto svém díle přes půl roku.

Spojené státy: V sobotu byla v sálech newyorského Metropolitan Mu-seum otevřena pro širší veřejnost výstava vatikánských uměleckých shírek uspořádaná pod názvem "Papežství a umění", na níž je vystaveno celkem 237 exponátů. Předtím bylo výstava otevřena asi měsíc jen pro zástupce hromadných sdělovacích prostředků, odborníky, mecenáše a členy sdružení Přátel museí. Jen v tomto údobí ji navštívilo a shlédlo přes 100.000 osob, průměrně 5.000 denně.

ústav pro studium
totalitních režimů